

Luoi Atuuc Jethu Wët nhom

Luoi Atuuc Jethu, athör buoath athör Wël Jethu cï Luka göt. Wët ril yen gët Luka athör kënë, ee lön bï nyuoath tē cï Wëi Nhialic kəc ke kəŋ Jethu buoath kuony thïn, ku bïk Wët Puoath Yam rienke thiäi piny Jeruthalem ku Judia yic ebën, ku Thamaria ku jəl a pinynhom ebën aya. (1-8) Yeen, anyiköl ë cäth kəc cï gam, cïmën wäär jək yen rot kam kəc Itharel agut tē bï yen jäl a gam tēnē kəc pinynhom ebën. Ee wïc raan gät athör bï kəc ye kueen ŋic ku detkē yic aya, lön kəc cï gam aacie kəc ke man kəc Roma mac baai, ku lön nadē, gam kəc cï gam ë tē ye kəc Itharel yanhden theək thïn yen ë jəl thääp.

Alëu bï luoi Atuuc Jethu tek yic ë diäk, ku bï nyooth tē cï Wët Puoath Yam ye lueel rin Jethu thiëi piny thïn, ku jək akuut kəc cï gam kecök. Luoi Atuuc aci tek yic kälä, (1) Cäth kəc cï gam, jək Jeruthalem la nhial Jethu cök ciëen, (2) Wët Puoath Yam aci yet wuöt kək yiic pan Palethtinia, (3) Ku ler tuen aya lön wärdit Adëkdiæt agut bï yet Roma.

Këdiit cï tic Luoi Atuuc Jethu yic, ee luoi Wëi Nhialic cï bën kek riel kəc cï gam gup Jeruthalem aköl Yan Ayum cïn yic luou, ku ler tuen ke tiit ke. Ku yik akut kəc cï gam kek kacken dit riel, kajuëc cï röt looi yiic cï lueel athör yic. Wët kəc cï gam tuen aci göt kək cï lək kəc yiic, ku kək cï röt looi cï göt athör Luoi Atuuc Jethu yic, aa riel ë wët kënë nyuoath pïr kəc cï gam yic, ku jəl amät ë rot akut kəc cï gam yic aya.

Käk tō thīn

Guiēr kōc ŋic kāk cī rōt looi 1:1-26

Lōŋ cī Jethu lueel ciēen ku athōnde 1:1-14

Raan cī kuany nyin Judath 1:15-26

Kē cī nyooth Jeruthalem 2:1–8:3

Kē cī nyooth Judia ku Thamararia 8:4–12:25

Lusi Paulo 13:1–28:31

Atuc tueŋ 13:1–14:28

Amat nom gen Jeruthalem 15:1-35

Atuc ē rou 15:36–18:22

Atuc ē diäk 18:23–21:16

Paulo aci mac Jeruthalem ku Cetharia ku
Roma 21:17–28:31

1-2 Tēnē Thiōpiluth athōrdiēn tueŋ yic, ŋen aci gēt kāk cī Jethu looi, ku kāk cī piōc tēwäär jōok yen luōide cōk, agut akōl jōt ye nhial. Tēwēn kēc Jethu guō yāth nhial, ēcī wēt than piny ē riēl cī Wēi Nhialic yiēk ye, tēnē kōc cī lōc bīk atuōōcke. ³ Nīn thiārŋuan thuānde cōk ciēen, Jethu ēcī rot nyuōōth arak juēc tēnē atuōōcke, ku bīk ŋic, ke cīn diu, lōn nadē ke yeen aŋot pīr. Yeen ēcī atuōōcke tīŋ ku jīēm ke ke kāk bāāny Nhialic. ⁴ Ku nawēn cā atuōōcke kenhīim mat tētōk, ke thōn ēlā, “Duōkkē jiēl Jeruthalem. Tietkē Wēi Nhialic cī Wā thōn bī tuōc we, wāār ca lēk we. ⁵ Joon aci kōc muōōc nhīim ē pīu, ku nīn lik, Wēi Nhialic bī we muōōc nhīim abī tuōc we.”

Jethu aci yāth nhial

⁶ Nawēn cī Jethu rōm kek atuōōcke, ke thiēckē, “Bēny, ba kōc Itharel cōl aa ben mac ēmēn?”

⁷ Go Jethu bëër ëlä, “Aköl le yen kë bï looi, ku käk bï looi, aaye Wä guir rielde, ku acin këdun thïn bäk ñic ye ñen bï kek röt looi. ⁸ Ku na la Wëi Nhialic bën, ka bï we yiëk riël, ku wek aabi jam rienkië Jeruthalem ku Judia, ku Thamaria, ku jöl a pinynhom ëbën.” ⁹ Wën cï yen jam këya, ke jöt nhial, ku ë dëei kek, ku kum luät bïk cïi ben tïj.

¹⁰ Ku jölkë lïith ke döt nhial, ku Jethu ke jiël. Tëën nyin yic ke röör karou cï ruk alëth yer bö, ku këëckë atuuc löm, ¹¹ ku luelkë, “Kɔc Galilia, yenjö ye wek kɔc ke we döt nhial? Yen Jethu, cï nyaai tënë we ku yëth nhial, abi la dhuk təcit tē cï wek ye tiëñ thïn ke la nhial.”

Mathayo aci kuany nyin Judath

¹² Kaam wën, ka atuuc Jethu jiël gən Olip nhom thiäak kek γεu ke cit kilomiter tök, ku dhukkë geeu Jeruthalem. ¹³ Keek aaci jäl yet geeu ku lek yön yen ciëñ kek thïn. Atuuc Jethu, aake yi Pïter ku Joon, ku Jemith ku Andria, ku Pilipo, ku Thomath, ku Bartholomeo, ku Matheo, ku Jemith wën Alpawuth, ku Thaimon, raan man kɔc thäi bïk panden mac, ku jöl a Judath wën Jemith. ¹⁴ Keek aake ye lac röm ku röökkë ke ya akut, kek diäär kök ku Maria man Jethu ku wämäthakën.

¹⁵ Nïn lik cök, ke kɔc cï gam cit raan buɔt ku thiär-rou ëbën, aake cï kenhïim mat. Go Pïter rot jöt ku jïεm, ¹⁶ “Wämäthkië, wët cï göt athör Wël Nhialic yic abi rot dhiël tiεñ. Wëi Nhialic ëci wët lëk Debit kë bï rot looi aköldä tënë Judath, raan bï Jethu nyuöth kɔc dəm ye. ¹⁷ Judath ë ye raan

1:8 Mt 28:19; Mk 16:15; Lk 24:47-48   **1:9** Mk 16:19; Lk 24:50-51

1:13 Mt 10:2-4; Mk 3:16-19; Lk 6:14-16

akuötta, ku yeen eci Jethu kuany bi la aban luai bi looi luaide yic.”

18-19 (Wëëu ci Judath riap luai rec ci looi, aaci yen ke dom γαc, dom yen reet yen yeyic thin ku thou. Kënë, aaci kac ke ciëñ Jeruthalem piñ ebën, ku jolkë dom kënë aa cäl thuonden, rin cäl Akeldama, ku wëtde yic “Ee Dom Riem.”)

20 “Ku aci göt athör Waak Nhialic yic elä, ‘Bi yönde yic ciën kë tö thin, ku cïn raan ciëñ thin.’

“Ku eci göt aya kälä, ‘Bi raan dët nyiende löök yic luai yic.’

21-22 “Këya, raan adhil rot mät γo, ku bi ñic cümënda lön ci Jethu Bányda rot jät ran yic. Raan buk mät γoyiic adhil a raan töñ akuötta. Ku ë raan ñic käh tēγon jök Joon luaiden miśc nom cök, ku jöl a tēwäär ye γok cath kek Jethu agut aköl jiël yen tënë γo bi yäth nhial.”

23 Ku jolkë kac karou gut rin, Jothep ku ë ñic aya ke cäl Barthabath (ë cäl Juthtuth aya), ku Mathayo. 24 Ku röökkë elä, “Bëny, yin añic kë tö raan ebën puü, këya, nyuöth γo raan töñ nhiar kamken karou, 25 ku bi luui ke ya atuuc nyin Judath wäär ci nyääñ piny, ku ler tënë yen ye tēde.” 26 Ku jolkë cuet γek, ku bik raan tök kuany kam ë kockä karou. Ku raan yen cik bën lac ë ye Mathayo, ku jöl met akut atuuc kathiäär ku tök yic.

2

Bën Wëi Nhialic

¹ Na la aköl Yan Ayum cïn yic luou bën, ka atuuc Jethu kuut kenhïim yön tök. ² Kam wën ke pëk wei arööl dët piŋkë nhial, ku yen arööl kënë ë cït arööl yomdït ril. Ku jöl arööl yön awën rëer kek thïn thiöŋ yic. ³ Ku tiŋkë lök mac cït liep ke tek rot piny, ku raan tök kamken ë ye kë cït liem mac nyuc yenhom. ⁴ Keek ëbën, aake cï Wëi Nhialic lööny kegup ku jïemkë thok kök, rin cï Wëi Nhialic ke yiëk riël ku bik jam thok kök cie thuakken.

⁵ Koc juëc Itharel ke ciëŋ wuöt kök yiic pinynhom, koc ke ye Nhialic door aake rëer Jeruthalem ë nïnkä. ⁶ Wën cï kek arööl piŋ, go koc juëc röt kuööt. Koc ke cï röt kuööt aake cï gäi, kë ye atuuc Jethu jam thuakken. ⁷ Wën cï kek gäi apeidit gokë jam ke cï keröt jöt apëi, “Keek koc jam këlä aa koc Galilia! ⁸ Ye kädë, bik aa jam thuakkua? ⁹ Yook ëbën yok aa koc wuöt kök cimën Parthia, Mede ku Elam, ku jöl aa Methopotamia, Judia, ku Kapadokia, ku Pontuth ku Athia. ¹⁰ Ku jöl aa Prigia ku Pampilia. Ku jöl a Ijip ku bëëi kök pan Libia thiääk kek Thirene. Ku koc kök yoyiic aa koc wun cöl Roma. ¹¹ Koc kök aa kuat Itharel. Ku koc cie koc Itharel cï yäthken waar bik yanh Itharel gam. Ku koc kök yoyiic aa koc pan Kret ku pan Arab. Ku ë yen ñot ye yok ke piŋ ke jam thuakkua, ke luel kädit cï Nhialic looi.” ¹² Aake cï gäi, ku muumkë nhïim kë bik lueel, gokë röt aa thiëc kamken, “Yenö ye nyuöth yen kënë?”

¹³ Go koc kök atuuc Jethu bui, ku luelkë ëlä, “Kockä aaci wiëet möu!”

Jam Pïter tënë koc Itharel

14 Tĕnĕ, ke Pĭter kam atuuc Jethu kathiäär ku tĕk jĕt rot, ku kĕĕc ku jĕl jam ke cĭ yerĕl jĕt tĕnĕ kĕc Itharel awĕn cĭ rĕt kuĕt, “Wek wärkiĕ, wämäthkiĕ Itharel, ku jĕl aa wek kĕc ciĕŋ gen Jeruthalem, piĕŋkĕ wĕtdiĕ apath, ku ba we lĕk kĕ cĭ rot looi.

15 Kĕc yakĕ lueel ka cĭ muĕl mĕu, aa kĕc wiĕet, tĕcĭt tĕ ye wek ye tak thĭn, akĕl akĕc tĕŋŋ, aŋot ye riel.

16 Ku wĕt cĭ Juel raan käk Nhialic tiŋ lueel wäär akĭn,

17 ‘Acĭ Nhialic lueel, lĕn kĕ bĭ looi akĕl le nĭn thĕk akĭn,

Ÿen abĭ Wĕikiĕ tuĕc kĕc ĕbĕn.

Wätkun ku nyĕrkun aabĭ kĕ bĭ rot looi akĕldä lĕk kĕc.

Riĕnythii kun aabĭ nyuĕŋth, ku rĕrĕkun dĭt aabĭ nyuääth arak juĕc aya.

18 Ee yeen, agut aluakkiĕ rĕrĕ ku diäär, nĭnkui bĭ bĕn.

Ÿen abĭ wĕikiĕ tuĕc kĕc ĕ nĭnkä, ku keek aabĭ käk bĭ rĕt looi aa lĕk kĕc.

19 Ÿen abĭ kädĭt jĕŋ gĕi looi nhial, ku käjuĕc jĕŋ gĕi aaba looi pinynhom.

Pinynhom abĭ thiäŋ riem, ku mac, ku jĕl a tol dĭttet.

20 Akĕl abĭ nĭip nyin, ku pĕei abĭ thieth cĭmĕn riem ee kaam kĕc akĕldĭt puŋth bĕn Bänŷda guĕ yĕĕt.

21 Ku raan bĭ Nhialic rĕk ku bĭ ye kony abĭ poth bĭ cĭi la pan mac.’

22 “Piĕŋkĕ wĕlkä, wek wämäthkiĕn cĕl Itharel! Jethu raan pan Nadharet ĕ ye raan cĭ riel Bänŷda nyuĕŋth ke cĭn diu käkken dĭt jĕŋ gĕi cĭ Nhialic looi rienke. Ee kĕ ŋiĕckĕ kek we, rin aacĭ rĕt looi kamkun. 23 Cĭt tĕ cĭ Nhialic ye guiĕer thĭn, Jethu ĕ

bī thōn we, ku bāk nōk cīmēn cī wek ye puōl ku bī kōc rēc la gup adumuōōm nōk, ku piētkē tim cī rīiu kōu. ²⁴ Ku yeen acī Nhialic cōl aben pīr thou yic, wēn cī yen Jethu nyaai rielde thou yic, rin ēcī rot kōŋ lēu yen lōn bī Jethu teem thou yic.

²⁵ “Aŋicku lōn ēcī rot bī lēu rin ēcī Debit lueel ēlä, ‘Ÿen ee Nhialic tīŋ ŷanhom akōlriēēc ēbēn, ku yen athiōk kek ŷen, ku ŷen acīn kē bā diir.

²⁶ Rin ee wēt kēnē, ŷen amit puōu.

Ku wēl ya lueel aa wēl raan mit puōu.

Ku cōk amēn bī ŷen thou, ke ŷen abī thiōk ke ŷa ŋōth kē bī Nhialic luōi ŷen,

²⁷ rin Nhialic acīi guāpdiē bī puōl bī rēēr kam kōc cī thou,

ku Nhialic acīi ŷa bī puōl ba dhiāth raŋ yic ŷen raande.

²⁸ Yin Nhialic, yīn acā nyuōth dhēl pīir akōlriēēc ēbēn,

ku jōl aa rēērdu kek ŷen, abā cōl amit puōu.’

²⁹ “Wāmāthkiē, wek aaba dhiel lēk kē ŋiēc rin wādan dīt cī wēlkā lueel. Yen Debit acī thou ku thiāk, ku raŋde kīn aa dēei ŷok, agut cī ya akōl.

³⁰ Yen Bēnyŋaknhom wāār pīir yen ē ye raan kōŋ tīŋ, kāk bī rōt looi akōldā, ku lēk ke kōc, ku ē ŋic kē cī Nhialic lueel ke bī luōi ye. Nhialic ēcī yepuōu tōŋ lōn nadē ke bī raan tōk kuantde yic, looi keye bēny cīmēnde. ³¹ Debit ēcī kē bī Nhialic looi tīŋ, go jāl jam lōn bī Raan cī lōc ku dōc rot jōt raŋ yic wēn cī yen ye lueel ēlä, ‘Yen ē kēc nyāāŋ kam kōc cī thou, guāpde ē kēc dhiāth raŋ yic.’

³² “Nhialic ëcĭ Jethu jöt bei ran yic bĭ ben pĭr, ku ʁen ku atuuç kők Jethu acuk tĭŋ yen yiny cĭ rot looi.

³³ Jethu acĭ jat nhial ku nyuuc kōŋ cuëç Wun, ku ë yen acĭ ʁok tuöç Wëi Nhialic, cĭt tĕwäär cĭ Nhialic ye luɛɛl thĭn. Ku kĕ cäk tĭŋ ku piɛŋkĕ ëmĕn ë ye kĕn cĭ Nhialic lueel ka bĭ tuöç yen acĭ lööny ʁogup.

³⁴ Acie Debit yen cĭ la nhial, ee cĭ lueel,

‘Ee cĭ Nhialic lĕk Bănydië, “Nyuc ë tĕn kōŋdiën cuëç,

³⁵ agut aköl bĭ ʁen kəc man yĭin cəl aloi nhĭim, ku bĭk yĭcök.” ’

³⁶ “Wek kəc pan Itharel ëbĕn, dhielkĕ ŋic alanden lən nadĕ ke Jethu yen cäk piäät tim cĭ riĭu kōu, yen acĭ Nhialic looi bĭ ya yen Bĕny, ku ye Raan cĭ ləc ku dəc.”

³⁷ Wĕn cĭ kəc cĭ röt kuööt wĕt Pĭter piŋ, gokĕ ya tak yic ke diɛɛr kĕ bĭk looi, ku thiëckĕ Pĭter ku atuuç kők Jethu, “Buk ŋö looi wămäthakua?”

³⁸ Go Pĭter bĕɛr, “Dhuökkĕ wepuöth ciĕën adumuömkun yiic, ku calkĕ röt aa muəc nhĭim bäk aa kəc Jethu Krĭtho, ku bĭ Nhialic adumuömkun päl piny, ku wek aabi Nhialic muöç wĕike, ku bĭ lööny wegup. ³⁹ Kĕnĕ yen cĭ Nhialic yepuöu tōŋ, ka bĭ yiĕk we ku miĕthkun, ku kəc bĕɛi kők mec, ku kəc ëbĕn ye Bănyda Nhialic cəl bĭk aa kacke.”

⁴⁰ Pĭter acĭ kəc lĕk ku jiĕëm kenhĭim ëlä, “Kuonykĕ röt ku bäk liu awuöç yic, awuöç yen bĭ tĕm kəc rɛc akölĕ!” ⁴¹ Kəc juëc ë kəc awĕn yiic aacĭ kĕ cĭ Pĭter lĕk ke gam, ku cəl kĕ röt amuəc nhĭim, ku ë cĭt tĕnĕ raan tiim kadiäk kek aacĭ bĕn muöç nhĭim aköl kĕnĕ, ku mĕtkĕ akuötden yic.

⁴² Keek aaci rëer bi atuuç Jethu ke piöç, ku yekë atuuç Jethu kony kâk yekë looi yiic ku mïthkë tëtök, ku yekë röm ku röökkë tëtök.

Të ci kâc ci wët Jethu gam pür thin kamken

⁴³ Käjuëc jâḡ gõi aaci Nhialic çal aa looi atuuç Jethu, ku yen aci kâc juëc çal ariöc. ⁴⁴ Kâc ci gam ëbën aaci rëer bik ceḡ tëtök, ku yekë röt kony kedhie bik kâḡ aa wëër kamken. ⁴⁵ Aaci kâk tã ke ke bëi yiic aa yaac wei, ku yekë wëeu tëk röt, ku raan tök ë ye yiëk wëeu bi kâkken wiç lëu. ⁴⁶ Kek kâc ci wët Jethu gam aake ye röm akölaköl luëk Nhialic kâc Itharel yic, ku yekë röm bääiken yiic ku mïthkë ke cii müith bëth ku rëerkë ke mit puöth, ⁴⁷ ku yekë Nhialic leec ku lec kâc kâk ke aya. Ku ye Nhialic akuöt den juak yic akölaköl kâc kek ci Nhialic çal aa poth kërac yic.

3

Raan aduany aci kony

¹ Ḳan akäl tök, täâḡ aköl, tã ye kâc rööc, Pïter ku jâl a Joon aake ci la kal luanḡ Nhialic ye kâc Itharel rööc thin bik la rööc. ² Wën ci kek yet kal çal Kal Dhëḡ thok, ke yök mony ci dhiëeth ke ye aduany. Yen mony këné ë ye cool tã jöt ye kal thok, ku bi kâc la kal luanḡ Nhialic ya lim wëeu. ³ Nawën tiḡ Pïter ku Joon ke la kal yic goke lim. ⁴ Gokë döt nyin ku lëk Pïter ye, “Daai ë yook!” ⁵ Goke döt, ku ye yök yepuöu ciët la kë bi yök tënë ke.

⁶ Go Pïter lëk ye, “Ḳan acin wëeu ba yiëk yi, ku yin aba yiëk kë tã kek ya, ‘Yin aya yöök, rin Jethu raan Nadharet, jöt rot ku ba cath!’ ” ⁷ Ku däm

köŋ cuëc, ku kony bī rot jət. Kaam wën ke cök ku kuiëc monytui go guə riel, ⁸ ku puur rot nhial ku këëc cökke ku ciëth. Ku ler kal luanj Nhialic ke keek ke cath ke thuëet nhial, ke lec Nhialic. ⁹ Ku kəc tō luanj Nhialic ëbën ë cīk tīŋ ke cath, ke lec Nhialic, ¹⁰ ku wën cī kek ye ŋic ke mony dhie nyuc kal cəl Kal Dhëŋ thok ku līm, gokë gāi apëidit ku nyamkë kethook, ku yekë röt thiëëc kë cī rot looi tënë ye.

Jam Pīter luanj Nhialic

¹¹ Wën cī mony aduany Pīter ku Joon kuak yiëth, go kəc ke tō kal luanj Nhialic yic gāi ëbën, ku riŋkë tēwën rëer kek thīn kät cök, Kān Tholomon kal luanj Nhialic yic. ¹² Nawën tīŋ Pīter kəc, ke lueel, “Wek kəc Itharel, yeŋö ye wek gāi kë cī rot looi, ku yakë līith ŋo? Yakë tak lən nadë ke ye rielda ku piathda yopëc yen kony ŋok mony kënë bī cath? ¹³ Nhialic wärkuan dīt Abaram, ku Ithäk, ku Jakob yen acī riel yiëk aluonyde Jethu. Ku yen aa cäk gam tënë kəc kek ke mac baai, ku wek aacī jai bī Pilato cī lony cək alən wīc yen ye bī lony. ¹⁴ Yen Jethu ë ye raan Nhialic ku ë ye raan path, ku wek aacī kuc ye, ku lëkkë Pilato bī wëtdun gam bī raan yen cī kəc nök lony, ku ye Jethu yen nëk. ¹⁵ Ku ë këya, wek aacī raan nök raan yen dhël pīr nyooth, ku yeen acī Nhialic jət raŋ yic bī pīr ku acuk tīŋ ke cī rot looi. ¹⁶ Ee rielde yen Jethu, yen acī mony aduany cəl acath. Kë cäk tīŋ, ku ŋiëckë ë loi ku wët cī ŋok Jethu gam, ee wët cī ŋok wët Jethu gam yen acī ye cəl apuəl, agut tē ciëth yen wenhīim cīt ëmën.

3:13 B.bei 3:15   **3:14** Mt 27:15-23; Mk 15:6-14; Lk 23:13-23; Jn 19:12-15

¹⁷ “Ku emen wek wamathkië, anjäckë yen kë cäk looi kek we ku banykun ci wek Jethu nök, ee luwikë ke kuöckë. ¹⁸ Eci Nhialic lëk kɔc kāk Nhialic tɨŋ theer lɔn bi raan luäk kɔc gum, ku yen aci rot dhiɛl thɨn ke ye yic këya. ¹⁹ Ke yeen, pälkë luɔi käreɔ, ku ye wët Nhialic yen gamkë, ku bi Nhialic adumuööm cäk looi päl piny, ²⁰ ku na luwikë këya, ka aköldä ke Nhialic abi we yiëk riel Wëike, ku abi we tuöc Jethu yen ci lɔc tənë we ku bi we kony. ²¹ Jethu abi rëer pan Nhialic agut aköl bi kəŋ ebën bɛn waar piiny bik aa yam, cit tɛ ci Nhialic ye luɛl thɨn theer wäär tənë kɔcken kärke tɨŋ.

²² “Yeen eci Mothith lueel ëlä, ‘Nhialicdun abi we tuöc raan kəŋ tɨŋ, cimën ci yen ɣa tuöc we, ku yeen abi ya raan kuatdun. ²³ Ku wek aadhil kəriëec ebën bi lëk we gam. Ku raan ci wël raan kəŋ tɨŋ bi gam, aci bi mat kɔc Nhialic yiic.’ ²⁴ Ku kɔc kəŋ tɨŋ, la kë cik lueel agut ci Thamel, ku kɔc ci lök bën yecök aaci kë loi rot ë ninkä lueel. ²⁵ Käk ci Nhialic lueel ka bi luɔi we, kāk ci kɔc kəŋ tɨŋ lëk we aa kakkun. Ku week dhielkë röt mat thɨn, ku bäk kë ci Nhialic lëk wärkun dit ka bi yiëk ke tek wedhie. Cimën ɣɔn ci yen ye lëk Abaram ëlä, ‘Ku kuatdu yic yen abi ɣen kɔc pinynhom döc.’ ²⁶ Ke yen Nhialic aci raan bi këde bën looi lɔc, cɔl Jethu ku tuuc tuen, ku bi we döc, ku bi we cɔl awel wepuöth wei luɔi käreɔ yiic.”

4

Piter ku Joon aaci yäth luk yic

¹ Tëwën jiem Piter tēnē kəc ku Joon ke kääc yelööm, ke kəc kək kək Nhialic, ku bēny apuruuk yōn Nhialic tiit, ku jəl aa kəcdit kək, kəc akut Thaduthi bö. ² Keek aake cii puōth mit wēt ye Piter ku Joon kəc piōc lən nadē ke Jethu aci rot jət kam kəc cī thou. Kēnē aye nyuōth lən nadē raan cī thou alēu bi bēn pīr. ³ Gokē ke dəm ku lek ke mac agut yōn nhiäk, rin cī aköl cuəl. ⁴ Ku kəc juēc cī wēt Piter piŋ aaci gam, ku juakkē röt bik ciēt tiim kadhiēc.

⁵ Nawēn aköl dēētē ke bāny Itharel ku kəcdit baai, ku jəl aa kəc piōc lööŋ, kuut kenhiiim Jeruthalem. ⁶ Keek aacā amat jəl looi kek raandit kək Nhialic cəl Anath, ku jəl aa Kaipa, ku Joon, ku Alekdhändēr, ku kəc kək many Anath thok. ⁷ Keek aaci Piter ku Joon cəl aabi kenhiiim, ku jəlkē ke thiēc, “Ee luōikē kēdē ku bi raan aduany cath? Ye riel nō yen tō kek we ku ye rin ŋa yen looi wek ye?”

⁸ Go Piter ke cī guōp thiāŋ riel Wēi Nhialic, dhuōk ke, “Wek bāny ku kəcdit baai. ⁹ Na yakē yo thiēc yaköl kēpuōth cī looi tēnē raan aduany ku tē cī ye kuōny thīn, ¹⁰ ka dhiēlkē ŋic, ku adhil kəc Itharel ŋic ebēn, lən raan kääc wenhiiim ke cī pial, ee riel Jethu raan Nadharet wäär cäk piāāt tim cī rīiu kōu, ku jət Nhialic raŋ yic. ¹¹ Jethu ē yen raan cī wētde gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlä, ‘Mēn yen cī wek kuc wek atēēt loi yōt, yen aci bēn yök ke ye mēn ril apeidit.’

¹² “Ee yen Jethu yen abi kəc cəl apoth la pan mac, ee yen raan töōŋ yen cī Nhialic yiēk riel pinynhom ku bi yo kony.”

13 Go bäny luk jäl gäi wën cī kek Pīter ku Joon tīŋ tē cī kek puōth ril thīn, ku keek aake ye kōc ē path kēc piōc. Yeen acik ŋic lōn nadē ke keek aake ye cath kek Jethu. 14 Ku acin kē cīk lueel, rin cī kek raan aduany wën cī kony tīŋ ke kääc kek Pīter ku Joon. 15 Go bäny Pīter ku Joon yōök bīk la ayeer yōöt ku lökkē jāām yic kepēc. 16 Ku jōlkē rōt jāl thiēc kamken, “Ye kēn ŋō buk luōi ē kōckā? Raan ebēn Jeruthalem aŋic kē cī rot looi, kēdit jāŋ gōi cit ē kēn cīk looi, ku acīi lēu buk jai. 17 Ku rin buk cīi pāl, bī kē cī rot looi thiēi baai yic, ke keek abuk yōök bīk cīi ben jam tēnē raan dēt rin Jethu.”

18 Ku jōlkē Pīter ku Joon caal yōt ku lēkkē ke, cōk alōn ben ŋō yiēndē, ke duōkkē ben jam, duōkkē kōc ben piōc rin Jethu. 19 Go Pīter ku Joon dhuōk ke, “Week nhīim alēukē bāk guō luk tē ye Nhialic tiēŋ ye lōn bī ya wēt dun yen buk gam, ku lōn ye yen wēt Nhialic. 20 Yōok acuk lēu buk kōōc, buk cīi ben jam rin Jethu, rin cī yōk kākken cī looi tīŋ, ku piŋku wēl cī lueel.” 21 Go bäny luk ke thōn apēi bīk cīi ben jam rin Jethu, ku lonykē ke bīk jāl. Ee cī bäny luk tīŋ lōn ril yen yic, bīk ke tēm awuōc, rin kōc aake tō kelōm ku aake ye kiu, ku aake lec Nhialic wēt kēpuōth cī rot looi.

22 Mony aduany yen cīk cōl apuōl ē ye raandīt, ruōnke aake ye thiārŋuan ku tē kac.

Kōc cī gam aaci rōök bīk cīi riōc

23 Nyin yic tēwēn cī ke lony, ke Pīter ku Joon dhuk tēnē kōc akuōt den, ku lēkkē ke kā cī kōcdīt kāk Nhialic ku kōcdīt baai lēk ke. 24 Nawēn piŋkē ē wēlkā, ke rōök Nhialic puōu ebēn ēlā, “Bēny, yīn

Acieṅ nhial ku piny ku wër ku kāk pīr thīn ēbēn!
²⁵ Yīn aci Wēiku tooc bī Wādan dīt thēer Debit, raan
 ye aluonydu wētdu lēk kōc, ku ēcī lueel ēlā,
 ‘Yeṅö cī kōc cie kōc Itharel puōth riāäk apei kēlā,
 yeṅö cī kōc kekōōth wel bīk kārēc aa looi tēnē
 Nhialic?’

²⁶ Bānydīt ē pinyhom aake cī rōt guiir, ku mat kōc
 ke mēc bēi kenhīim,
 bīk kērēc luōi Nhialic ku jəl a Raan cī lōc ku dōc,
 raan bī Nhialic tuōōc piny.’

²⁷ “Ku yeen ē ye yic, Antipāth Yērot ku Pilato
 aake cī mat kedhie Jeruthalem ē tēn kek kōc cie kōc
 Itharel, ku jəl aa kōc Itharel rin Jethu aluanḡdun cīn
 guōp acuəl, ku yeen ē yen ca looi ke ye Raan cī lōc
 ku dōc. ²⁸ Keek aake cī kenhīim mat, ku bīk kākku
 ke ca tak riēldu thēer, ka bī rōt looi, bīk ke looi. ²⁹ Ku
 yeen ēmēn bēny, tīṅ ke aaci ḡok cuēk thook, kony
 ḡok, ḡok aluakku, ku buk wētdu aa lēk kōc ke cīn
 riōōc. ³⁰ Kony ḡo, tar yīcin riel kōṅdu, buk kōc aa
 kony ku yiēk ḡo riel buk kādīt kōc ḡoi aa looi rin
 aluanḡdun cīn guōp acuəl Jethu.”

³¹ Wēn cī kek jāl thōk rōōk, ke la kē yiēk tēn awēn
 mēt kek thīn. Keek aake cī Wēi Nhialic bēn kegup,
 ku jōlkē guō jōok bīk wēt Nhialic piōōc tēnē kōc ke
 cīn riōōc.

³² Akut kōc cī gam ēcī mat ē tōk. Ee cīn raan tōōṅ
 ye luel kamken lōn nadē kāk tō kek ye aa kākke
 yetōk, ku aake kāk rēēr ke ke rōm. ³³ Atuuc Jethu
 aake cī Nhialic yiēk riēldīt, ku bīk aa lueel ke cīi
 riōc lōn cī Jethu Bānyda rot jōt raṅ yic. Ku keek aya,

aake cī Nhialic dɔɔc apeidit. ³⁴⁻³⁵ Ē cīn raan tōŋ ŋōŋ akuōtden yic. Kɔc ke la dum kamken ku yōōt aake cīk yaac, ku biikē wēēu cīk kek kǎŋ yaac, ku yekē ke gām atuuc Jethu. Ku wēēu aake yekē tēk rōt cīt kēwīc raan tōk kamken.

³⁶⁻³⁷ Ku kēya, Jothep raan dhiēnh Lebī, dhiēth pan Thaipruth, ku yeen ē ye atuuc Jethu cɔɔl, ke cɔl Barnaba (ku wētde yic “Ee raan kɔc riɛl puōth”) ecī duɔmde yaac wei aya, ku biī wēēu ēbēn ku gēm ke atuuc Jethu.

5

Anyikōl Ananiath kek Thapira

¹ Mony cɔl Ananiath ē tō thīn ku jɔl a tiēnde Thapira. Keek aake cī abēk kākken baai yaac wei. ² Ku yen Ananiath ecī wēt mat yic kek tiēnde ku bīk wēēu abēk thiaan, ku yikkē atuuc Jethu abēk. ³ Go Pīter Ananiath jāl thiēc ēlā, “Yīn Ananiath, ē rin ŋō cɔl yīn rot alēu jōŋrac, ku ba Wēi Nhialic bēn lēk lueth, ku yīn amuk abēk wēēu kek cī yīn ke kākku yaac wei? ⁴ Tēwäär kēc yīn kāk paandu yaac, aake ye kākku, ku wēēu cī yīn ke yaac aa kākku aya. Ye rin ŋō tek yīn kē cīt kēnē ba looi? Yīin aacie yok ca wēēŋ, ee Nhialic yen aca wēēŋ!” ⁵ Kaam wēn piŋ Ananiath ye, ke wiēk piny ku thou. Ku kɔc ke cī ye piŋ aaci bēn riōc. ⁶ Go riēnythii ke rēer yōōt guāpde kuōth ku jōtkē, ku lek thiōk.

⁷ Kaam wēn looi kēnē rot, ke tiŋ Ananiath bō yōn wēn tō Pīter thīn, ku ē kuc kē cī rot looi. ⁸ Go Pīter thiēc ēlā, “Lēk ya yic, ye kākā kek wēēu ēbēn cī wek kǎŋ yaac wek muōnydu?” Go Thapira bēer, “Ee tēden, aa kek wēēu ēbēn.”

⁹ Go Piter lëk Thapira ëlä, “Yeñö tæk wek ye wek muonydu bæk Wëi Nhialic them? Yeñö looi wek këcüt këñë, ca kəc bö kä piñ cök? Aa kəc ke cì muonydu la thişk, ku ëmën aya aabì jət bük yì la thişk.” ¹⁰ Kaam wën, ke Thapira wiëëk piny ku thou nyin yic. Go riënythii bën yöt, ku tñkë ke cì thou, gokë jət ku lek thişk muonyde lööm. ¹¹ Kəc ke tő yön Nhialic ku kəc kök cì kë cì rot looi piñ, aaci bën riöç apeidit.

Käkdüt jän göi cì röt looi

¹² Käkdüt jän göi apei aake cì atuuç Jethu aa looi kam kəc. Kəc ke cì wët Jethu gam aake ye mat ke ya akut Kän Tholomon cök. ¹³ Ee cìn raan tők kam kəc cie kəc akuştden cì ye tak bì met keyiic, cək aa lön ye kəc juëc ke leec. ¹⁴ Ku kəc juëc apeidit, yööm röör ku diäär ke cì wët Jethu gam, aake ye röt mat akuştden yic. ¹⁵ Wët kəpuəth ye kəc Jethu looi, aake cì kəc tuany cəl aaye kəc ruääi ke ke jat dhəl yiic, ke cì täac biök yiic, ku bì Piter ke döç tē cieth yen. Na cie këya, ku cək a atiëmde ke kum ke piny ku bük pial. ¹⁶ Ku kəc juëc bëi thiääk kek Jeruthalem yiic, aaci kacken tuany ku kacken kök la gup jakrəc bën aa bëi, ku aaci ke bën aa kony.

Atuuç Jethu aaci gum

¹⁷ Tëwën, ke raandit kək Nhialic, ku kacken rëer ke ye, ku jəl aa kəc ye buəth tő akut Thaduthi yic, aake cii puəth mit tənë atuuç Jethu. Gokë tak ku bük kërac looi tənë ke. ¹⁸ Ku dämke atuuç Jethu ku riitkë ke yön ye kəc mac thin. ¹⁹ Ku ë wëer këñë, ka atuny Nhialic bö ku tuërkë ke bei yööt, ku wët kenhüm ayeer, ku lëk ke ëlä, ²⁰ “Lakkë luanj Nhialic, ku bæk kəc la piöç wët pür yam cì Jethu lëk we.”

21 Go atuuc Jethu wēt cī lēk ke piŋ, ku lek luan Nhalic durdur yic, ku jōkkē piöoc wēt Nhalic. Go raandit kāk Nhalic kek kacke, kōcdit baai Itharel cōal ku bīk bēn luk yic, ku bīk mat. Ku jōlkē thok tuōc tēnē apuruuk tit yōn mēc, ku bīk atuuc Jethu kuēeth luk yic. 22 Tēwēn yeet kōc wēn cī tooc, ke keek akēc atuuc Jethu la yōk yōt, gokē dhuk ku lek thok lēk bāny luk ēlä, 23 “Wēn yeet yōk, yōk aaci yōt yōk ke riēet thook ku kōc tit ke kāac yethok. Nawēn ŋanyku thok ka cīn raan tööŋ cuk yōk aləŋthīn.” 24 Nawēn piŋ bēny apuruuk luan Nhalic tiit ku jol aa kōcdit kāk Nhalic, gokē gāi kē cī rot luōi atuuc Jethu. 25 Kaam wēn, ke raan bō yōt ku lēk ke ēlä, “Piēŋkē kēdiēēn, kōc kek ke cāk riēet yōt, aa rēēr luan Nhalic emēn, ku aa piöoc kōc wēt Jethu!” 26 Tēēn, go bēny apuruuk la kek apuruuk bīk ke diēc, ku bīikē ke luk yic. Keek akēc atuuc Jethu kuaath, wēt riōc kek ciēt ke bī kōc ke nhīar atuuc Jethu biōok aleel.

27 Tēwēn cī apuruuk atuuc Jethu jāl bēēi luk yic, go raandit kāk Nhalic ke thiēc ēlä, 28 “Wek aa we cī thōn apēidit ku bāk kōc cīi ben piöoc wēt Jethu. Tiēŋkē kē cāk looi! Cī wek kōc piōc ebēn Jeruthalem, ku week awiēckē ku bī aa yōk ye gōk lōn nadē ka yōk aa cōl Jethu anāk.”

29 Go Pīter kek atuuc Jethu wēt raandit kāk Nhalic dhuk nhom ēlä, “Yook, ee Nhalic yetōk yen alēuku buk theek, ku aacie kōc ē path. 30 Wek aaci Jethu nōk, ku piāatkē tim cī riūu kōu, ku yeen aci Nhalic wārkuan dit jōt thou yic. 31 Jethu aci Nhalic jōt bei raŋ yic, ku le nyuōc kōŋden cuēc ku looi ye bēny, ku ē raan bī kōc kuōny bei kārēc yiic. Ku

yeen abī kəc Itharel päl kaam, ku bīk kenhīim waar bīk cīi ben luui kərəc, ku bī Nhialic adumuöömken päl piny. ³² ʏok aaci kək cī Nhialic looi tīŋ, ku Wēi Nhialic aya, yen cī Nhialic tuöc kəcken wətde gam, ee kək cī Nhialic looi nyuöth kəc.”

³³ Tēwēn piŋ bāny luk wət cī atuuc Jethu lək ke, gokē puöth riääk apeidit, ku wickē bīk ke nək. ³⁴ Go raan tök kam bāny, Gamaliel, raan akut Parathī. Ku yeen ē ye raan piöoc lööŋ. Ku ē ye raan theek kəc Itharel apeidit, rot jət luk yic ku lək apuruuk ku bīk atuuc Jethu kuaath ayeer luk yic. ³⁵ Ku jəl bāny luk lək jāam nhīim elä, “Wek kəc wuönda Itharel, takkē wenhīim apath kē wiäckē bāk luöi ē kəckä. ³⁶ Wäär ē run thiökkä yiic raan cəl Theudath ēci tuöl, ku nyooth rot ke ya aciēŋ dīt ril tör, abī raan buot kaŋuan röt mät ye. Yen Theudath aci bēn nək, ku kəc ke cī wətde gam aaci bēn thiäi, ku ē yen thök wətde. ³⁷ Raan cəl Judath ku ē ye raan wun cəl Galilia, ēci bēn tuöl aya ruöön ʏon kueen kəc, ku yeen ēci kəc rac nhīim agut bī raan tēdit wətde gam, ku yekē buöth cök. Yeen aya aci bēn nək, ku wəer kəcken wäär ye buöth. ³⁸ Ku emēn alək we, aŋuēen bī ciēn kərəc luöikē tēnē ke. Aŋuēen bāk ke puöl! Na yekē loikē, kē cī raan tak bī looi, ka ŋuot bī guo yäi. ³⁹ Ku na ye Nhialic yen cī ke yiək riel, ka cək bī lēu. Rin wek aabi röt yök ke ye Nhialic yen thär kek we. Go bāny luk wət Gamaliel gam.”

⁴⁰ Ku cöolkē atuuc Jethu ʏöt, ku tēmkē ke awuöc bī ke that, ku thönkē kenhīim bīk cīi ben jam rin Jethu. Ku jölkē ke lony. ⁴¹ Tēen atuuc Jethu aaci jal jäl luk yic ke cī puöth la yum wət cī Nhialic ke cəl agum, rin cī ke that wət Jethu. ⁴² Ku yekē kəc piöoc

wët Puøth Yam Jethu Krïtho akölaköl luanj Nhialic kəc Itharel, ku bääiken yiic aya.

6

Kəc kadhrou ë kəc kony luwi aaci kuany

¹ Tëwën cï akuën kəc biøth rot juak, akëëk ëcï rot looi kamken, kəc Itharel kek ke ciëŋ Jeruthalem, ku kəc Itharel jam thoŋ Gïrïk. Kəc Itharel jam thoŋ Gïrïk ë yekë lueel løn nadë ke lëërken aake cie kuëëc nhïim, rin cïi ke ye muøc tã tek wëëu ye tøk lëër akölaköl. ² Go atuuc Jethu kathiäär ku rou kəc cï gam ëbën cøal ku lëkkë ke ëlä, “Yeen acie yic tënë yo buk luwi piøc wët Nhialic puøl ku ye wëëu kek yeku tek. ³ Ke yen, wek wämäthkua, kuanykë kəc kadhrou weyiic, kəc path la gup riel Wëi Nhialic ŋic kãŋ. Ku keek abuk cøl aaye wëëu muk, ku yekë ke tek. ⁴ Ku yok aabi yonhïim yiëk røök ku jøl a piøc wët Nhialic.”

⁵ Kəc ke cï gam aake cï puøth miet wët cï atuuc Jethu lëk ke, ku kuanykë kəc. Kəc ke cik kuany aake yï Ithipin, raan la gam la guøp Wëi Nhialic, ku jøl aa Pilipo, ku Prokoruth, ku Nikanora, ku Timon, ku Parmena, ku Nikola, ku yeen ëcie raan Itharel, ee ye raan pan cøl Antiøk cï yanhde puøl ku gëm yanh kəc Itharel. ⁶ Ku jøl kəc cï kuany yäth tënë atuuc Jethu, gökë røök rienken ku tëëukë kecin kenhïim bïk ke døc.

⁷ Ku piøc wët Nhialic ëcï la tuen ke juak rot. Akuën kəc biøth Jeruthalem ë yic juak akölaköl, ku akuëndit apeï kəc käk Nhialic aci bën gam.

Bäny Itharel aaci Ithipin døm

⁸ Ithipin ëci Nhialic dɔɔc bi cɔl aril apɛi, go kãkdīt jãŋ gãi apɛidīt looi kam kɔc. ⁹ Ku kɔc abɛk akut amat tɛn kɔc Itharel aake cie wɛtde ye gam, ku keek aake ŋic lɔn ye ke cɔl kɔc lãäu nhïim, wɛt ye kek kɔc aa loony ci puɔl. Ku yen akut kɛnɛ, ee la yic kɔc wun cɔl Thirene ku Alekdhãndria ku Cilicia ku Athia, ee cik jɔɔk bik aa teer kek Ithipin. ¹⁰ Ku yen Ithipin ëci Wɛi Nhialic yiɛk riel ŋic yen ke wɛl apɛi, na lueel wɛt, ka cïn raan lɛu ye bi wɛtde dhɔl yic. ¹¹ Gokɛ kɔc kɔk riɔp, ku bik aa lɛk kɔc Itharel ɛlä, “Ÿok aaci Ithipin piŋ ke jiëem Mothith ku Nhialic gup!” ¹² Tɛwɛn ci kɔc ci riɔp aa jam kɛya, tɛɛn ke keek aaci kɔc Itharel, ku kɔcken dīt, ku jɔl aa kɔc piöoc lööŋ rac nhïim. Ku dãm kɔc Itharel Ithipin ku ɣɛthkɛ luk yic. ¹³ Ku biikɛ kɔc kɔk bik Ithipin bɛn cãk thok ku luelkɛ ɛlä, “Mony kɛnɛ, cɔl Ithipin ɛ luanɗan Itharel ku lööŋkuan Mothith dhɔl yiic. ¹⁴ Acuk piŋ ke ye lueel lɔn nadɛ ke Jethu raan pan Nadharet abi luanɗan Itharel thuör piny, ku wɛɛr ciɛɛɗan thɛɛr Mothith yic.” ¹⁵ Go kɔc ke ci nyuc luk yic ɛbɛn Ithipin jãl döt apɛi, ku tiŋkɛ ke cit nyin atuny Nhialic.

7

Jam Ithipin

¹ Ku jɔl raandīt kãk Nhialic Ithipin thiëc ɛlä, “Yekɛ yiŋh kek kãk ci kɔckã yi gaany?” ² Go Ithipin dhuk ku lueel, “Wek wãrkiɛ ku wãmãthkiɛ, piɛŋkɛ wɛtdiɛ! Nhialic Madhɔl yen ye leec raan ɛbɛn, ɛci rot nyuɔth wãdan dīt Abaram ɣɔn ŋot ciɛŋ yen pan Methopotamia, wãär kɛc yen guɔ kɔk bi la ceŋ pan Ƴaran. ³ Ku yen Abaram ɛci Nhialic yöök ɛlä, ‘Nyãän

paandu ku kacku piny ku lɔər piny ba nyooth tēnē yī.’ ⁴ Go Abaram wuōnden nyāāŋ piny ku ler bī la ceŋ gen Ȳāran. Na wāār cī wun Abaram thou, go Nhialic Abaram yōök bī bēn ceŋ ē wun yen ciēŋ wek thīn ēmēn. ⁵ Acīn aban piny cīi Nhialic yiēk Abaram, ku ēcī thon lɔn bī yen Abaram gām ē piny kēnē bī ya pienyde kek mīthken bī lək dhiēēth akōldā. Tēwāār yen lək Nhialic Abaram ē wēt kēnē, ke Abaram ē cīn mīth cī dhiēēth. ⁶ Nhialic ē cā Abaram yōök ēlā, ‘Mīēthku aabī ceŋ wun thāi kōk run buət kaŋuan. Ku keek aabī ya aloony kɔc ē wun bī kek ceŋ thīn, ku aabī ya jōör apeidīt. ⁷ Ku ȳen abī kɔc kek bīk aa luōōi mac, ku na la run juēc thōk, ke keek aabī jāl ye wun kēnē. Ku aabī bēn bīk ȳen bēn door ē tēn.’ ⁸ Ku ē tēēn acī Nhialic lək Abaram bī mīēthke aa ŋoot, ku yen ē kīn ye nyuōoth lɔn cī kek dōör. Ku Abaram acī wēnden Ithāk bēn ŋoot nīn kadhorou cōk ciēēn wāār dhiēēth ye. Ku ŋot Ithāk Jakop, ku ŋot Jakop wātke kathiāār ku rou. Aa kek wārken dīt kuat Itharel ēmēn.”

⁹ “Wēēt Jakop aake man mēnhden cəl Jothep. Gokē ȳaac ku bī a lony pan Ijip. Ku Nhialic ē nhīar Jothep. ¹⁰ Go Jothep kony bī puut bei kāreɕ yiic. Na la Jothep ȳāth bēnyŋaknhom Ijip nhom, ke yīk Nhialic riēl bī kāŋ ŋic ku ye raan path. Go bēnyŋaknhom ruök bī ya yen bēny pan Ijip. Ku looi aya bī a yen tō tueŋ kāk paande yiic. ¹¹ Ku cək ēcī tuōl pan Ijip ēbēn ku jōl a Kanaan. Ku yen cōŋ kēnē ēcī kɔc ban apēi. Ee ril yic ku bī wārkuan dīt

---

7:4 Cäk 11:31; 12:4   **7:5** Cäk 12:7; 13:15; 15:18; 17:8   **7:6**
 Cäk 15:13-14   **7:7** B.bei 3:12   **7:8** Cäk 17:10-14; 21:2-4; 25:26;
 29:31–35:18   **7:9** Cäk 37:11, 28; 39:2, 21   **7:10** Cäk 41:39-41

miëth yök. ¹² Nawën le Jakop piñ lön tö rap Ijip, go wätke kek wärkuan düt ëmën tooc ku bik la. ¹³ Na ben wärkuan düt ben dhuk cäth yic rou, go Jothep rot tët ke lön ë yen mënhdén ku jöl bënnyaknhom Ijip manyde ñic aya. ¹⁴ Ku tuc thok wun Jakop, ku bï lëk wun kek manyden ëbën kathiärdhorou ku dhiëc bik bën Ijip. ¹⁵ Go Jakop jäl la, ku ë yen tē cï Jakop ku wärkuan düt bën la thou thïn. ¹⁶ Gup wärkuan düt aake cï bën la thiök tē cöl Cikem, ku tē cï ke thiök thïn, ee ye piny ɣəɔc Abaram wëëu tënë thäi cöl Ȳämor.

¹⁷ “Na la nin thiök, nin kek ke cï Nhialic ke Abaram yöök lön nadë ka la këpuəth bï luöi ye, ke akuën käckuan ke tö Ijip ëcï ye yic juak apëi. ¹⁸ Ku ëcï rot looi bï bëny dët kuc Jothep pan Ijip mac. ¹⁹ Ku yen bëny kënë ë ye wärkuan düt wëëñ ku kuc ke ciëëñ. Ku ye ke cöl acuet miëthken roor ku bï mith thou. ²⁰ Ku tēën ë yen ë dhiëëth Mothith, ku yen ë ye manh adhëñ tënë Nhialic, ku muk baai pëi kadiäk. ²¹ Ku nawën la cuat wüir, go nyen bënnyaknhom la kuany ku muk ku looi ye manhde. ²² Mothith acï piöcc tēcüt tē ñic kəc Ijip käh thïn, agut abï ya raandit tet ku ye raan ñic käh apëidit jam yith, ku jöl a luöi aya.

²³ “Na la run Mothith yet thiärñuan, go yenhom tak ku bï wämäthakën Itharel la tññ tē ciëñ kek thïn. ²⁴ Tëwën cï yen wämäthakën la tññ, go raan tök keyiic yök ke nëk raan Ijip, go mënhdén näk kony,

---

7:11 Cäk 42:1-2   **7:13** Cäk 45:1, 16   **7:14** Cäk 45:9-10, 17-18; 46:27   **7:15** Cäk 46:1-7; 49:33   **7:16** Cäk 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Joc 24:32   **7:18** B.bei 1:7-8   **7:19** B.bei 1:10-11, 22   **7:20** B.bei 2:2   **7:21** B.bei 2:3-10   **7:23** B.bei 2:11-15

ku guur raande agut tē nēk yen raan awēn thār kek raande. ²⁵ (Ee cī Mothith tak lōn nadē ka bī kacke deet yic, lōn bī Nhialic ye looi bī ke wēēr bei loony yic. Ku akēckē deet.) ²⁶ Naḡon nhiäk ke yök kəc Itharel karou ke thār, go la ku dək ke. Ku jəl ke yöök ëlä, ‘Pīeḡkē kēdiē wek röörkä. Wek aa kəc ruäai. Yenḡo kuc wek ceḡ kamkun?’

²⁷ “Go raan tōḡ wēn cī raan tiaam Mothith piäk wei, ku thiēc ëlä, ‘Yenḡa cī looi ba ya bānyda. Ku ye bēny dēt lēu ba luōḡda luk? ²⁸ Wīc ba ḡa nök cimēn wāraköl nēk yīn ke raan Ijip?’ ²⁹ Tēwēn piḡ Mothith ē wēt kēnē, go kat ku le ceḡ Midian. Ku aci bēn la dhiēth dhäk karou ē tēēn.

³⁰ “Wēn cī Mothith ceḡ ruōōn thiārḡuan Midian, go atuny Nhialic rot nyuōth ye. Ku atuny nhial ēcī Mothith tiḡ kecīt bun dēp roor liēet tēthiäk kek ḡon Thinaī. ³¹ Go Mothith ḡai kē cī tiḡ, ku cot rot but löōm ku bī tiḡ apath. Go röl Nhialic piḡ ke ye lueel, ³² ‘Ee ḡen Nhialic ye wārkuōn dīt door. Nhialic Abaram, ku Ithäk, ku Jakob.’ Go Mothith riōōc arēk bī lath ku cīi kēwēn ben dōt. ³³ Go Nhialic Mothith yōök, ‘Dēk war bei, rin tē kēēc yīn thīn, ee tē thek. ³⁴ ḡen aci tēreēc guum kackiē thīn pan Ijip tiḡ. ḡen aci dhiēnden piḡ. Ku ḡen aci bēn ku ba ke bēn kony. Bäär ēmēn, ba yī tuōōc Ijip.’ ”

³⁵ Ithipin aci la tuēḡ ke jam luk yic ëlä, “Mothith ēcī kəc Itharel kuc bīk wētde cīi piḡ. Ee cīk thiēc ëlä, ‘Yenḡa looi yī ba ya bānyda ku ye luōkkua luk?’ Yen Mothith ē yen cī Nhialic tooc ku bī ya bēny, ku ye raan kony Itharel. Ku yen abī atuny Nhialic cī rot nyuōth ye bun dēp yic, kony luōide yic. ³⁶ Yen

Mothith aci kɔc Itharel wēt nhüim bei Ijip ke loi kāk jāŋ gāi pan Ijip, ku wäär teem wār aruṣṣor, ku jəl a wäär rēer kek ror liɛet run kathiārŋuan. ³⁷ Mothith ěci kɔc Itharel yṣṣk, ‘Nhialic abi we tuṣc raan bi we bēn piṣṣoc wētde, raan kāk Nhialic tiŋ cīmēn cī yen ya tuṣc we. Ku yen raan bi tuṣc we abi ya raan kuatdun.’ ³⁸ Mothith ě yen rēer kek kɔc Itharel ke ciēŋ ror liɛet. Ee rēer kek wārkuan dīt. Ku jəl a atuny nhial yen cī jam tēnē ye gɔn Thinali nom. Ee yen ye Nhialic yṣṣk ku bi wētdeŋ pīr akölriēec ēbēn bēn lēk kɔc.

³⁹ “Ku wārkuan dīt aake cī kuc ku bik wēt Mothith cī piŋ, keek aakēc luui wētde. Ku wickē bik dhuk Ijip. ⁴⁰ Gokē Aron yṣṣk, ‘Thāth ɣo jak bi ke aa ket tuel kɔc wat ɣonhüim tē ciēth ɣok. Akucku yen kē cī rot looi tēnē Mothith yen wäär wēt ɣo bei Ijip.’

⁴¹ Keek aaci milāŋ thṣṣth ke ye jəŋ cīt manh wen, ku loikē yai bi kek yanhdēn cīk looi aa door. Ku yekē jal nāk. ⁴² Tēēn Nhialic aci yekṣu bēn wēl ke. Ku pēl ke bik aa kuēl tō nhial kek yekē door, cīmēn cī ye gōt athör kɔc kāk Nhialic tiŋ yic ēlä, ‘Wek kɔc Itharel! Ee cie ɣen, ɣen yakē nāk ɣok. ɣon tō wek ror liɛet run kathiārŋuan.

⁴³ Ee ye duēl jəŋdun cəl Molok yakē ket. Ku jəl atim ciēer, jəŋdun cəl Repan cāk guaŋ. Aa kek ke jakkun cāk ke looi, bāk keek aa door. Ke wek aaba tuṣc wei, bāk yet Babilon kṣu ciēen.’

⁴⁴ “Wārkuan dīt aake la Duēl yen ye nyuṣṣth lən nadē ke Nhialic arēer ke ke ror liɛet. Duēl aci yīk tēcīt tē cī Nhialic ye lēk Mothith thīn, cī looi tēcīt tē

7:36 B.bei 7:5; 14:21; Kn 14:33   **7:37** L.rou 8:15, 18   **7:38**
 B.bei 19:1–20:17; L.rou 5:1–33   **7:40** B.bei 32:1   **7:41** B.bei
 32:2–6   **7:43** Amo 5:25–27

cī ye nyuöth Mothith thīn. ⁴⁵ Ku yen duël kēnē ěcī wärkuan dīt aa thōn miēthken wāthēer, agut tē bīi Jocuā ye ě piny cuk bēn rum tēnē kōc ke la ye. Wäär ye Nhialic ke cuōp wei tē bīi yok. Ku jōl duël rēer agut wäär ye Debit bēnyñaknhom. ⁴⁶ Debit ě nhiēer Nhialic. Ku ěcī Nhialic thiēec ku bī puōl bī luak yīk, luan bī Nhialic Wundīt Jakop ceñ thīn. ⁴⁷ Ku ě Tholomon yen acī luak bēn buth.

⁴⁸ “Ku yen Nhialic Madhōl acie ceñ yōōt yiic yōōt ke yīk. Cīmēn ye kōc kāk Nhialic tīñ ye luel ēlä,

⁴⁹ ‘Acī Nhialic luel, ke nhial yen tō thōnydiē thīn, ku piny yen aye yēn yacōk tāāu thīn.

Ye yōn yīndē yen bāk yīk tēnē yēn?

Ye tēnen yen lēu bī yēn lōñ thīn!

⁵⁰ Cie yēn ya looi kākā ēbēn!’

⁵¹ “Tēril wek nhīim thīn! Wek aacī kuc bāk wēt Nhialic cīi piñ, rin thōñ wek puōth kek kōc kēc Nhialic gam cīmēn wärkun dīt thēer. Wek aacī kuc bāk wēt cī Wēi Nhialic lēk we cīi gam.

⁵² “Le raan kāk Nhialic tīñ cī wärkuōn dīt puōl ke kēckē nōk? Wärkuōn dīt aacī kōc cī Nhialic tooc nōk, kōc ke cie ya lueel lōn raan bī kē wīc Nhialic bī looi, abī bēn. Ku ēmēn yen acāk gaany ku acāk cōl anāk.

⁵³ Aa wek cī löōñ Nhialic thōn, löōñ kek ke cī atuny nhial thōn wärkuōn dīt. Ku keek aa kēckē ke gam!”

Ithipin acī biśōk aleel

⁵⁴ Tēwēn piñ bāny luk wēl Ithipin, gokē puōth riāäk apēidīt ku kackē kethook tēnē ye. ⁵⁵ Ku yen Ithipin ěcī Wēi Nhialic thōñ guōp, go yenyin wel

---

7:44 B.bei 25:9, 40   **7:45** Joc 3:14-17   **7:46** 2Tha 7:1-16; 1Lēk 17:1-14   **7:47** 1Bñ 6:1-38; 2Lēk 3:1-17   **7:50** Ith 66:1-2   **7:51** Ith 63:10

nhial ku dæi, ku t̃iŋ riel d̃iit Nhialic, ku t̃iŋ Jethu aya ke kääc Nhialic lööm köŋ cuęc.

⁵⁶ Go Ithipin bäny luk yöök jalkë t̃iŋ, “Ÿen aci nhial t̃iŋ ke liep yethok, ku Ÿen aci Manh Raan t̃iŋ ke kääc Nhialic lööm köŋ cuęc.”

⁵⁷ Go bäny luk keyiith kum ku reelkë apæi. Ku rinjë Ithipin guöp, ⁵⁸ Ku Ÿëthkë ayeer geeu ku lek biöök aleel agut t̃ë thou yen. Kæc kek ke näk ye aake cä alëthken nyäŋ riënythii cäl Thawul ku bi ke lök tiit. ⁵⁹ Keek aaci Ithipin jäl biöök aleel, ku Ithipin ë ye Nhialic cæl, “Bänydië Jethu, lor wëikië!”

⁶⁰ Ithipin ëci yenhial guöt piny ku lueel ke cie röl jät apëidit, “Nhialic! Duk ke gäk këræc cik luöi ya!” Wët kënë aci lueel, ku thou nyin yic. Nääk ci Ithipin nök ëci raan cäl Thawul gam. Ku mony cäl Thawul ë tö thïn. Ku yeen ëci lön nök Ithipin gam.

8

Thawul aci kæc ci gam cäl agum

¹ Aköl nök Ithipin, yen aköl jöök yen rot bi kæc ke ci wët Jethu gam Jeruthalem gum apëidit. Kæc ke ci wët Jethu gam aake ci kat bik röt thiäi wuöt kök yiic, wuöt Judia ku Thamaría, ku atuuc Jethu kek aake ci döŋ Jeruthalem kepëc. ² Kæc ke ci wët Nhialic gam piänden ëbën, aa kek ci Ithipin bën la thiök, ku jalkë dhiau apæi rienke.

³ Ku ëci Thawul them bi kæc ci wët Jethu gam cäl agum, rin yeen ë ye la panë ku panë, ke kuany bëi yiic ëbën, ku ë ye kæc ci wët Jethu gam Ÿöc bei Ÿööt yiic, röör ku diäär, ku kuæth ke bi ke la mac.

Wët Puøth Yam aci piöc Thamaría

⁴ Kɔc ke cī wēt Jethu gam, cī thiēi wuōt kōk yiic aake cī la cath wuōt yiic ēbēn, ku piōockē kɔc wēt Nhialic. ⁵ Pilipo ēcī cath bī la gen Thamaria ku le kɔc piōōc thīn wēt Jethu Krītho. ⁶ Kɔc ke cī kenhīim aa kuōōt, aake cī kepuōth aa tāāu piny ku bīk kē lueel Pilipo aa piŋ apath. Keek aacī wēt Pilipo aa piŋ ku tiŋkē kāk jāŋ gōi cī aa looi. ⁷ Kɔc juēc aacī jakrɛc aa bēn bei kegup ke dhiau apɛi, ku kɔc cī ruai, ku kɔc kōk cī ŋol aacī Pilipo cɔl aa puol. ⁸ Kēya, kɔc Thamaria aacī puōth bēn miēt apɛidit.

⁹⁻¹⁰ Ku mony cɔl Thaimon ē ciēŋ gen Thamaria, ku yeen ēcī kɔc cɔl agēi kākken ye looi. Yeen ēcī rot looi ke ye raandit apɛi, ku kuat kɔc ke ciēŋ geuu ēbēn aake cī kepuōth tāāu piny ku piŋkē wētde. Ku ē cik aa lueel ēlā, “Jŋ cɔl Riēldit yen acī bēn piny cīmēn Thaimon.” ¹¹ Ku ē yic, Thaimon ēcī kɔc Thamaria cɔl agēi tēwāār yen kākken kē looi jŋ tō yeguōp, ku kɔc aake ye wētde buōōth yic ku detkē yic. ¹² Nawēn la kɔc Thamaria wēt Pilipo gam, wēt piōōc yen kɔc Wēt Puōth Yam rin bāāny Nhialic, ku rin Jethu Krītho, go rōōr ku diāār gam bīk rōt cɔl aa muɔc nhīim. ¹³ Yen Thaimon aya ēcī wēt Nhialic gam, ku cɔl rot amuɔc nhom, ku jɔlkē rēēr tōk kek Pilipo, ku yeen ēcī bēn gāi tēwēn tiŋ yen kākdit jāŋ gōi ye Pilipo looi.

¹⁴ Go atuuc Jethu ke tō Jeruthalem piŋ lɔn nadē ke kɔc Thamaria aake cī wēt Nhialic yet tēnē ke. Gokē Pīter ku Joon tooc bīk la tēnē ke. ¹⁵ Nawēn cī Pīter ku Joon yet Thamaria, gokē rōōk ku bī Wēi Nhialic lōōny kɔc Thamaria gup. ¹⁶ Kɔc Thamaria aake cī muɔc nhīim rin Jethu Krītho ku Wēi Nhialic ē ŋuot kēc lōōny kegup. ¹⁷ Go Pīter ku Joon

kecin tääu kenhüim go Wëi Nhialic lööny kegup.

¹⁸ Tëwën cī Thaimon ye tiŋ ke Wëi Nhialic cī lööny kegup, wën cī Pīter ku Joon, atuuc Jethu, keek dɔɔc, go wīc bī Pīter ku Joon gām wëëu, ¹⁹ ku jəl ke yöök, “Yiëkkë ɣa riel kënë aya, rin na le raan daac, ke Wëi Nhialic lööny yeguöp.”

²⁰ Go Pīter wët Thaimon dhuk nhom ku lueel, “Aŋuëën diët yī ku wëëuku cuet pan mac ëbën, rin ë yīn ye tak diët yī ɣɔc mišc Nhialic wëëu. ²¹ Yīn acie raan akuōtda ku acīn kën yī mat ke ɣo, rin piändu acīi la cök tënë Nhialic. ²² Dhušk yīpušu ciëën, ku päl luoi käreɕ, ku röök Nhialic ku bī käreɕ ye tak cimën ë kënë päl piny. ²³ Yen aye tiŋ yīguöp lɔn til yīn ɣo apeidit, ku yīin acī käreɕ ye ke looi muör.”

²⁴ Go Thaimon Pīter ku Joon yöök. “Röökkë tënë Nhialic rienkië, ku bī ciën kërɛɕc loi rot tënë ɣa kāk cā lueel yiic.”

²⁵ Tëwën cī Pīter ku Joon kɔc Thamaria lëk lɔn ye wët Nhialic ye lëk ke yic, gokë dhuk Jeruthalem. Ku tëwën dhuk kek, aake ye kɔc piööc Wët Puoth Yam Nhialic ë bëi juëc cik tëek yiic pan Thamaria.

Pilipo ku bëny wëëu Ithiöpia

²⁶ Atuny Nhialic ëcī Pilipo lëk ëlä, “Guir rot ku kueny dhöl yic, dhöl jiël Jeruthalem bī la Gadha.” (Dhöl kën acie ben tëek ëmën.)* ²⁷ Go Pilipo rot guir ku lööny dhöl. Ku tëën, ke yök raan Ithiöpia, raan cī la Jeruthalem bī Nhialic la door. Ku yen mony kënë ëcī roc. Ku ë ye bëny wëëu muk wëëu tiŋ cəl Kandake, tiŋ ye bëny Ithiöpia, ²⁸ ku yen ë dhuk Ithiöpia riän thel mathiär. Tëwën cieth yen

* **8:26** Dhöl kënë acie ben tëek ëmën rin diit liëet thün.

dhöl yic, ee kuen athör Ithaya raan käk Nhialic tñj.
 29 Ku ěcī Wēi Nhialic lĕk Pilipo, “Lɔɔr ku cath keyī
 thiäk rot riän thel mathiän.” 30 Go Pilipo jäl rin
 tĕthiääk kek ye ku piñ ke kuĕn athör Ithaya yic. Go
 jal thiĕc, “Ye deet yic yen kĕ kuen?”

31 Go bĕny tɔɔu wĕĕu dhuk nhom, “Ba jal deet yic
 kĕdĕ, ke cĭn raan cie tĕt yic ɣa?” Ku yöök Pilipo bĭ
 la nhial riäi yic, bĭ cath kek ye. 32 Kĕnĕ yen kuen
 athör thĕɛr wĕl Nhialic yic akĭn,
 “Yen ee cĭt amäl thel ku bĭ la teem röl,
 acĭt manh amääl cie dhiau tĕ teem nhiĕmde wei, ee
 cĭn wĕt ye lueel.

33 Yeen ee cĭ rac guɔp, ku kɔc aake cĭi kuc bĭk
 yiĕnyde cĭi gam.

Acĭn raan mĭthken bĭ döñ bĭ lɔk lueel,
 bĭ käreɕ riĕc akölĕ lɔk a lueel, rin cĭi piĕrde pinyn-
 hom guɔ cɔl athök.”

34 Ku jɔl bĕny tɔɔu wĕĕu Pilipo yöök, “Lĕk ɣa,
 Ithaya jiĕm rin ɳa, jiĕm rienke aye rin raandä?”

35 Go Pilipo jal jam, ku jɔk jamde kĕthiöök awĕn cĭ
 bĕny tɔɔu wĕĕu kuen athör thĕɛr wĕl Nhialic yic.
 Ku jɔl lĕk Wĕl Puɔth Yam rin Jethu. 36 Tĕwĕn ciĕth
 kek dhöl yic, ke ɣet tĕ tɔu piü thĭn, go bĕny tɔɔu wĕĕu
 Pilipo jal thiĕc, “Piü akĭk, yeñö bā pĕĕn ke ɣa cĭ
 muɔc nhom?”

37-38 Bĕny tɔɔu wĕĕu pan Ithiöpia acĭ raan kuath
 riäi yöök bĭ riäi cɔl akääc, ku jɔl Pilipo ku bĕny wĕĕu
 la piny ku lek piü yiic, ku muɔc Pilipo bĕny wĕĕu
 Ithiöpia nhom. 39 Nawĕn cĭk jäl bĕn bei piü yiic, go
 Wēi Nhialic Pilipo diĕr piny. Ku bĕny tɔɔu wĕĕu
 akĕc Pilipo bĕn tñj, go lööny dhöl ke dhuk panden,
 ku yeen ĕ mit puɔu apĕi. 40 Pilipo acĭ rot yök ke

cï yet gen cəl Adhotuth, ku ler ku piöoc kəc Wəl Puəth Nhialic gεeth yiic ebën, gut tē yet yen gen cəl Cetharia.

9

Thawul aci wēt Jethu gam (Lusi 22:6-16; 26:12-18)

¹⁻² Thawul aci la tuen ke riëc ye yen kəc buəth Bëny riäac lən nek yen ke. Ee cï la tēnē raandit kək Nhialic, ku bi ye la yiək athöör tēnē bāny akut yanh Itharel rēer gen Damathkuth, ku aye athörkä lək kəc Itharel tō Damathkuth, lən na la Thawul kəc cï wēt Jethu gam yök, diäär ku röör, ke bi dəm, ku kuεeth ke Jeruthalem.

³ Tēwēn cieth Thawul dhöl yic ke la Damathkuth, ku wēn cï yen jal thiök kek γεu, ke kam thiin wēn ke tīn mac la biliny nhial, ku yer piny ebën yelööm.

⁴ Ku wiik piny ku piñ raan röl ke jam ku lək ye, “Thawul, Thawul! Ye rin nõ cəl yin ya agum?”

⁵ Go Thawul thiēc älä, “Ee yin na Bëny?” Go röl wēn cï piñ dhuök ye, “Ee yen Jethu, yen raan jör.

⁶ Ku yiin jot rot emēn ku lər geeu, ku yin abi lək kē ba dhiel looi.”

⁷ Röör ke cath kek Thawul aake cï köc, ke bit, ku keek ē cin raan cik tīn, ku aake cï röl raan jam piñ.

⁸ Go Thawul rot jot, nawēn liep yenyin, ke cie piny ye tīn. Go kəc ke cath kek ye dəm cin ku thelkē, ke la Damathkuth. ⁹ Ku jəl rēer nin kadiäk ke cie daai, ku yeen ē ninkä yiic kadiäk ecie dek piu ku ecie mīth.

¹⁰ Raan cəl Ananiath cï wēt Nhialic gam ē rēer Damathkuth. Ku ē la kēn cï rot nyuəth ye, ku ē ye tēn cï Nhialic ye cəl thīn, “Ananiath.” Go Ananiath gam ku bëer, “Yen akīn Bëny.”

11-12 Go Bëny lëk ye, “Jot rot, ba la dhöl cəl, ‘Dhöl la cök,’ ku na yet pan raan cəl Judath ke yī thiëc raan cəl Thawul, raan wun Tarthuth. Yen Thawul aröök, ku yeen ala kë cī rot nyuöth ye lön cī yen ke raan käk Nhialic cəl Ananiath tñj ke bö yöt, bī ye bën döc, rin bī yen ke piny ben tñj.”

13 Go Ananiath bëër, “Bëny, kəc juëc aacä lëk käreç apei ye raan kënë luöi kəc cī wëtdu gam tö Jeruthalem. 14 Ku yeen acī bën Damathkuth tënë, ke cī raandit käk Nhialic yiëk riel, ku bī kəc yī door bën döm.”

15 Go Nhialic lëk Ananiath, “Löör yen aca löc, ku bī ya aluanđië. Yen abī ya cəl anic kəc cie kəc Itharel, ku jəl aa bánydīt pinynhom ëbën, ku jəl aa kəc Itharel. 16 Ku aba nyuöth ye, yen yet, yen tē bī yen guum thīn wëtđië.”

17 Go Ananiath lööny dhöl ku ler yön wën rëer Thawul thīn, ku jəl döc. Ku yöök Ananiath ëlä, “Yin wämääth Thawul, Jethu yen Wën Nhialic nhom, yen cī rot nyuöth yī dhöl yic wäär bīi yin acä tooc. Acä tooc, ku ba yī bën döc ku ba ben daai, ku bī Wëi Nhialic lööny yiguöp.” 18 Kaam wën, ke kacit kuëc rëc lööny piny Thawul nyin ku ben piny tñj. Ku jot rot bī köc ku cəl rot amuoc nhom, 19 nawën cī jäl mīth, ke ben riel yök. Thawul acī jäl rëer nīn lik Damathkuth kek kəc cī gam.

Thawul acī kəc piöc Damathkuth

20 Nawën ke la tēn amat kəc Itharel ku jīëm rin Jethu. Ee cī kəc aa lëk ëlä, “Jethu ë ye Wën Nhialic.”

21 Kəc ke cī wët lueel Thawul piñ aacī bën gāi, ku yekë röt thiëc kamken, “Cie yen mony kënë wäär tö Jeruthalem, yen kəc cī wët Jethu gam nöc? Ku cie

yen bii yen tēnē emēn, bi kōc cī wēt Jethu gam bēn dōm ku kuεth ke tēnē raandit kāk Nhialic?”

²² Ku yen Thawul ēci riel piöoc yic apeidit, rin kāk ke ye lueel, aaye nyuōth lōn nadē ke Jethu yen ē raan bi Nhialic tooc bi kōc bēn luōk, aake ye yith kōc rac nhīm, ku ē cīn kēn ye kōc Itharel tō Damathkuth bēn bēēr.

²³ Nawēn cī nin juēc thök, ke kōc Itharel kuut kenhīm ku jōlkē tē bi kek Thawul nāk thīn cāt.

²⁴ Ku yen Thawul ēci bēn lēk kē cī kōc Itharel mat yic, kē bik luōi ye. Aake cī dhöl la ayeer kal geeu yic bēn aa tiit thook aköl ku wēēr, rin na tēek thīn ke nāk. ²⁵ Nayōn akäl tōk ke tēēu kōcken ye buōth alom yic, ku luēēnkē tēyōr pāny kōu, ku jōlkē luaac piny ē wiēn.

Thawul aci dhuk Jeruthalem

²⁶ Thawul aci bēn dhuk Jeruthalem ku them bi rot mat akut yic, akut abiōth. Ku akēc kōc ke cī wēt Jethu gam, gam lōn cī Thawul rot wel ku bi ya raanden, ku keek aake ye riōc ē ye. ²⁷ Go Barnaba dōm cīn ku yēth tēnē atuuc Jethu. Ku jōl tēt yic atuuc Jethu yen tē cī Thawul Jethu tiēn thīn dhöl yic ke la Damathkuth, ku lōn cī Jethu jam tēnē ye. Ku yeen aya ēci tēt yic atuuc Jethu, yen tē cī Thawul kōc piōc thīn ke cīi riōc Damathkuth rin Jethu.

²⁸ Ku kēya Thawul aci bēn rēer ke ke. Ku jōl a cath gen Jeruthalem yic ke piōc kōc rin Jethu ke cie nyin ye riōc. ²⁹ Yeen aya aci ya jam ku teer wēl kek kōc Itharel jam thoŋ Girik, ku ēci kōckä duēr bēn nōk. ³⁰ Nawēn le kōc akuōtde yōk lōn wic ye bi

nök, gokë nyaai ku yëthkë tē cəl Cetharia ku jolkë la tuəc Tarthuth.

³¹ Ku tēen, yen ë tē cī kəc cī wēt Nhialic gam nhīim bēn lääu, ku rēerkë ke cīn rišc gæeth yiic ëbēn, Judia, ku Galilia ku jəl a Thamaria. Akut kəc ke cī wēt Nhialic gam ëcī yeyic juak, ku ëcī dīt rin ye Wēi Nhialic ke kony, rin ë kek rēer ke thek bēny Jethu.

Pīter acī la Lida ku Jopa

³² Pīter acī bēi juēc tēek yiic, na ye yən akäl tōk ke la kəc cī wēt Nhialic gam ciēn pan cəl Lida neem.

³³ Go Pīter mony cəl Ainieth yök Lida, ku yen mony kēnē akēc cath run kabēt rin cī yen ruai. ³⁴ Go Pīter lək Ainieth ëlä, “Ainieth, Jethu Krītho acī cəl apuəl. Jət rot ku lōm biñdu.” Go Ainieth rot jət nyin yic.

³⁵ Go kəc ke ciēn Lida ku Caron Ainieth tiñ ke cath, gokë wēt bēny Jethu gam.

³⁶ Ku tiñ cəl Tabitha cī gam ë ciēn Jopa. (Ku rienke yen tiñ kēn thon Ğirik ë cəl Dorkath, ku wētde yic, “Ee löc.”) Ku ë ye kəpath looi ku kony kəc nən. ³⁷ Ke tēen ëcī tuany nawēn ke thou. Go guäpde lök ku töu yōn nhial. ³⁸ Pan cəl Jopa ëcī mec apēi ke Lida. Nawēn piñ kəc akut cī wēt Jethu gam lən rēer Pīter Lida, gokë kəc karou tooc bīk la lək ye ëlä, “Löc bēn tēnē yo.” ³⁹ Go Pīter rot jal guiir ku lööny dhöl kek rōor awēn karou. Nawēn le Jopa, ke yëth yōn nhial. Ku guöp ëcī diäär lēer gööm piny ke dhiau. Ku yekë alēth cī kəc yen Tabitha yən pīr yen jəl aa nyuəth Pīter. ⁴⁰ Go Pīter kəc cəl ala ayeer yōöt, ku jəl yenhiəl guət piny bi rōök, ku wēl yenhom guöp raan ku lueel, “Tabitha, jət rot!” Go Tabitha ye nyin jəl liep. Nawēn tiñ Pīter go yeköu

jət piiny. ⁴¹ Go Pīter dām kōk ku kony bī rot jət. Ku jəl Pīter kōc akut cī wēt Jethu gam cōl, ku jəl aa diäär lēer, ku jəl ke nyuōth Tabitha ke cī pīr. ⁴² Thoŋ cī Pīter Tabitha cōl aben pīr acī jāl thiēi Jopa yic ēbēn. Ku tēēn kōc juēc aacī wēt bēny Jethu bēn gam. ⁴³ Ku jəl Pīter ceŋ nīn juēc pan raan biök duny cōl Thaimon.

10

Kornelio acī Pīter caal paande

¹ Mony cōl Kornelio ē tō gen Cetharia. Ku yen ē ye bēny mac apuruk buōt, “Ke ye cōl apuruuk Italia.” ² Ku yeen ē ye raan path riōc Nhalic. Yeen ku kacke aake ye Nhalic door. Ee ye kōc Itharel ŋōŋ nyīn kony, ku ē ye lac rōök tēnē Nhalic.

³ Naŋon akāl tōk, tōōŋ akāl, ke kēdāŋ bō kēcīt nyuōth, ku tīŋ atuny nhial ke bō ku lueel tēnē ye, “Kornelio!”

⁴ Go Kornelio atuny nhial dōt ke cī riōc ku lueel, “Ye kēnē ŋō Bēny?” Go atuny nhial dhuōk ye, “Nhalic acī rōōkku piŋ, ku acī kuōny ye looi tēnē kōc ŋōŋ nyīn tīŋ aya. Ku awīc bī ke dhuk nhīm. ⁵ Tuōc kōc Jopa ēmēn bīk mony cōl Thaimon Pīter la cōl. ⁶ Yeen arēēr pan raan duny biök cōl Thaimon, wār nhom.” ⁷ Tēwēn cī atuny nhial awēn luel ē wēlkā jāl, ke Kornelio cōl kōc karou ken lui baai, ku cōl apurukden tūt baai ē Nhalic door, ⁸ ku lēk ke wēt cī atuny nhial lueel, ku tooc ke Jopa.

⁹ Naŋon akōl dēt, ke rōōr awēn ŋoot dhōl yic, ke cī thiōk kek Jopa, ke Pīter la yōn nhial thok tēcīt akōl ciel yic bī la rōōk. ¹⁰ Ku jəl cōk nōk, ku wīc bī mīth. Tēwēn guiir miēth ke kēcīt nyuōth loi rot tēnē ye, ¹¹ ku tīŋ nhial ke cī rot liep, ku luεεc kēdāŋ rot

piny, kēdiit la tēyēi, la guök kanuan, ¹² la yic kuat lääi ebën, ku kāk wuc keyöth piiny ku diēt pār nhial.

¹³ Ku piñ röl ke lēk ye, “Jot rot Pīter, näk lēi ku cuet.”

¹⁴ Go Pīter lueel, “Acie tēde Bēny! Yēn akēc kan mīth kāk cie cam cīt kākä.”

¹⁵ Go röl bēn jam tēnē ye, “Duk tak lōn le yen ke cīi path bī cam tē cī Nhialic ye lueel ka path.”

¹⁶ Kēnē acī röl awēn ber yic arak diäk, nawēn ke wiēn mit, ku dhuk nhial.

¹⁷ Ku gēi Pīter kē wīc Nhialic bī lēk ye ē nyuōth kēnē yic. Ku ē kaam awēn ke kōc cī Kornelio tooc aacī tē rēer pan Thaimon thīn njic, ka kääc yol thok. ¹⁸ Ku cōötkē ku thiēckē, “Le jāl tō baai tēn cōl Thaimon Pīter?”

¹⁹ Tēwēn jot wīc Pīter ye bī nyuōth deet yic, ke lēk Wēi Nhialic ye, “Pīter, piēñ yīyīc, ala kōc kadiäk cī bēn wīc yī. ²⁰ Guir rot ku lōr piny, ku duk wēt ciēth kek yōñ yic ba cīi la ke ke, ee yēn acōl ke aabō.”

²¹ Go Pīter la piny ku lēk ke, “Ee yēn raan wiēckē. Yenō bīi wek?”

²² Gokē bēēr, “Yok aacī bēny apuruuk Kornelio tooc. Yeen ē raan path Nhialic door, ku yeen atheek kōc Itharel ebën. Acī atuny Nhialic lēk ye bī yī caal paande, rin bī yen wēt ba la lēk ye piñ.”

²³ Go Pīter ke cōl, “Bäk niēnkē ē wēēr kēnē.”

Nawēn bak piny ke Pīter jiēl ke ke, ku cath kōc kōk cī gam Jopa kek ye aya. ²⁴ Na akōl dēēt ke yet Cetharia tē tiit Kornelio ye thīn, kek kacke ku māthken cī cōl. ²⁵ Tēwēn dōöt Pīter baai, ke lor Kornelio ku gut yenhiaal piny yenhom. ²⁶ Go Pīter cōl ajot rot bī kōōc ku lueel, “Yēn guōp, yēn ē raan ē path.” ²⁷ Ku jōl Pīter jam kek Kornelio agut tē yēet kek yōt, ku yök kōc juēc ke cī kenhīim mat, ²⁸ ku

lueel tēnē ke, “Aṅiɛckē lɔn lōṅdan Itharel ē raan pēen bī cīi la bēxi kuat dēt yiic, ku cīi mēt ke ke. Ku aci Nhialic nyuōth ya lɔn acin raan luɛɛl ka la guōp kārɛc. ²⁹ Kēya, wēn cī yin ya tuōc, ɣɛn aci bēn ke cīn diu, ku awiɛc ba ŋic aya, yeṅō tuc yin ya.”

³⁰ Go Kornelio lueel, “Wäär nīn kadiäk cök ɣɛn ya rōök yōōt ē tēn, tēcīt mēnē tāāṅ akōl, kaam wēn ke raan ceṅ alēth ɣer apɛi bō ku kēɛc ɣanhom, ³¹ ku lueel, ‘Kornelio! Nhialic aci rōökku piṅ, ku aci kuōny ye looi tēnē kɔc ṅōṅ nyin tiṅ. ³² Tuōc raan Jopa bī mony cɔl Thaimon Pīter la cōl. Yeen arēēr pan raan duny biök cɔl Thaimon tō wār nhom.’ ³³ Guō yī tuōc nyin yic. Ku yin aci kēpath looi ba bēn. Ēmēn, ɣok aa rēēr tēn ēbēn ɣo dɛɛi Nhialic, buk kē cī Nhialic lēk yī ba lueel, piṅ.”

Lōṅ Pīter

³⁴ Go Pīter jāl jam ēlā, “Aca deet yic ēmēn lɔn ē yic, Nhialic acie kɔc ē poc yiic. ³⁵ Kuat raan ye door ku looi kāpath, aye gam. Acin kēde kek kuat. ³⁶ Yin aṅic wēt cī lēk kɔc Itharel, Wēt Puōth Yam cī Jethu Bēny mac kɔc ēbēn bēxi bī kɔc dōör ke Nhialic. ³⁷ Yin aṅic kākdiit cī rōt looi pan Itharel ēbēn, jōk wun Galilia, lōk wēi wäär ye Joon lēk kɔc cök ciēn. ³⁸ Yin aṅic Jethu raan Nadharet, raan cī Nhialic lɔc ku cɔl Wēike abō tēnē ye ku gēm riɛl. Jethu ē ye la ɣōn juɛc yiic, ku looi kāpath tēnē kɔc. Ku kony kɔc la gup jakrɛc. ³⁹ ɣok aaci kājuɛc cī looi gen Jeruthalem ku pan Itharel ēbēn tiṅ, ayī kē cī ye piāat tim cī rīiu kōu bī nōk. ⁴⁰ Ku ben Nhialic cɔl apīr ku jōt bei piiny raṅ yic akōl ye nīn diäk, ku cɔl anyuth rot ɣo. ⁴¹ Ku acie kɔc ēbēn aa ɣook kɔc ɣok cī Nhialic lɔc buk ŋic. ɣok

aaci mïth ku dëkku kek ye wäär jön rotde cök ciëen. ⁴² Ku lëk yo buk wëtde lëk kəc, ku luelku lön ë yen aci Nhialic ləc bi luk looi tënë raan ëbën, kəc pïr ku kəc ci thou. ⁴³ Kəc ëbën, kəc käk Nhialic tïŋ aaci jam rienke, ku luelkë na gam raan wët Jethu, ke Nhialic apël kåracke piny rienke.”

Kəc cie kəc Itharel aaci Wëi Nhialic lööny kegup

⁴⁴ Tëwën ɲot jïem Pïter, ke Wëi Nhialic lööny kəc awën piŋ gup. ⁴⁵ Ku kəc Itharel wäär bö Jopa kek Pïter aake ci gäi, rin ci kek Nhialic tïŋ ke ci miöcde gäm kəc kuat dët cie kəc Itharel aya. ⁴⁶ Rin aa cik tïŋ ke jam thok kök, ku luelkë, “Nhialic adit.” Go Pïter jam, ⁴⁷ “Kockä aaci Wëi Nhialic bën tënë ke cimënda aya. Nadë, le raan bi ke pëen bi ke cii muəc nhïim?” ⁴⁸ Ku cöl ke aa muəc nhïim rin Jethu Krïtho. Ku lëk Kornelio Pïter bi rëer ke ke nin lik.

11

Pïter acä akut Jeruthalem lëk kë ci looi

¹ Atuuc Jethu ku kəc kök ci gam pan Judia yic ëbën, ee cik piŋ lön nadë ke kəc cie kəc Itharel aake ci wët Nhialic yet tënë ke. ² Tëwën ci Pïter yet Jeruthalem, go kəc ke wïc ye ku bi kəc cie kuat Itharel aa ɲoot ye jääm guöp ëlä, ³ “Yin yi ye jäl pan kəc cie ɲoot, ku yin yi ye rəm ke ke!” ⁴ Go Pïter ke tët këriëc ëbën ci rot looi, ⁵ “Wäär ë la kën ca tïŋ ke ya rök gen Jopa. Ee la këdiit la tÿyëi, la guök kaŋuan, ca tïŋ ke luεεc piny nhial, ku tÿeu piny ɣalööm. ⁶ Ku jäl luiit yic, guö lääi baai ku lääi roor ku jöl aa lääi wuc keyiic, ku diet roor tïŋ thïn. ⁷ Ku piεŋ röl ke ye lëk ɣa, ‘Jot rot Pïter, näk lääi ku cuet!’ ⁸ Guö lueel, ‘Acie yic, Bëny! Acin müith rεc ca kaŋ cam

cit kakkä.’ ⁹ Guo röl ben piṅ nhial. ‘Duk tak lön le yen kē cii path bi cam tē cī Nhialic ye lueel ka path.’ ¹⁰ Kēnē aci rot looi arak diäk, ku jöl kēdiit la tēyēi la guok kaṅuan awēn tō läai thīn, miit ku dhuk nhial. ¹¹ Kaam thiin awēn ke rōor kadiäk cī tuoc ya tē cəl Cetharia yēet pan awēn rēer yēn thīn. ¹² Ku ēcī Wēi Nhialic lēk ya, ba nhom cii thiek ba cath ke ke. Ku jöl kockä kadātem akutdan kōc cī gam yic ya ruac, jāl Jopa agut Cetharia, ku lok pan Kornelio. ¹³ Ku lēk Kornelio yo lön cī yen atuny nhial tiṅ ke kääc yenhom yōnde ku lēk ye, ‘Tuoc raan Jopa tēnē mony cəl Thaimon Pīter bi bēn. ¹⁴ Yen abi lēk wēl bi yin ku miēthku cəl apoth kērac yic.’ ¹⁵ Nawēn jaam, ke Wēi Nhialic lööny kegup cīmēn yōn tuēṅ kōṅ yen lööny yōgup. ¹⁶ Ku jal kēnē cī Bēny Jethu lueel yōn tak, ‘Joon ē ye kōc muoc nhīim ē piū, ku wek aabi muoc nhīim Wēi Nhialic.’ ¹⁷ Acie kē lēu bi baai dhōl lön cī Nhialic kēnē yen cī yiēk yo, yiēk kōc cie kōc Itharel aya, ku ē yik yo wēt cī yōk wēt Bēny Jethu gam, ke yēn ya ṅa, ba them ba Nhialic gēl nhom!”

¹⁸ Nawēn piṅkē wēl cī Pīter lueel, gokē cii ben jāām guōp ku leckē Nhialic ēlä, “Kēn yen ē wic Nhialic aya, ku bi kōc cie kōc Itharel kārēc yekē looi puōl, ku bik met pīr akōlriēc ēbēn yic!”

Kōc cī gam pan cəl Antiök

¹⁹ Kōc ke cī gam aake cī wēer rin cī kek riōc lön nēk ke cīmēn wäär cī Ithipin nōk. Kōc kōk ke yiic aaci yet pan cəl Ponicia ku Thaipruth ku Antiök. Ku keek aake ye kōc Itharel kepēc kek aake ye lēk wēt yam Jethu. ²⁰ Ku kōc kōk ke cī gam, ku aake

ye kəc pan Thaipruth ku Thirene, aake cī la Antiök ku lek Wět Puəth Yam lək kəc cie kəc Itharel aya. Aa cik aa lək thoŋ puəth yam rin Bēny Jethu. ²¹ Aake cī Nhialic yiək riəl. Go kəc juēc gam ku yekē Nhialic door.

²² Thoŋ cī kəc cie kəc Itharel gam Antiök aci yet tēnē kəc cī gam Jeruthalem. Gokē Barnaba tuəc Antiök. ²³ Wēn cī yen yet ku tiŋ tē cī Nhialic kəc Antiök daac thīn, ke jəl pušu miət ku jiēm kenhīm ku bīk aa kəc path yer puəth, nhiar Nhialic piānden ebēn. ²⁴ Barnaba ē ye raan path cī Nhialic gam piānde ebēn, ku ē la guəp Wēi Nhialic. Kəc juēc aaci wět Bēny bēn gam.

²⁵ Ku jəl Barnaba jəl ku ler pan cəl Tarthuth ku bī Thawul la wic. ²⁶ Nawēn le yök, gokē bēn Antiök. Ku jəlkē rēer Antiök ē rušön, ku keek aake ye rəm kek kəc cī gam, ku aaci akut dīt apēi bēn pišöc. Antiök yen ē tēn kəŋ kəc cī gam aa cəl thīn ka Krithiaan.

Barnaba ku Thawul aaci tuəc Jeruthalem

²⁷ Rušön yen rēer Barnaba kek Thawul Antiök, yen ē tēn jiəl kəc kək kək Nhialic tiŋ Jeruthalem ku lek Antiök. ²⁸ Raan tök ke yiic cəl Agabuth ēcī Wēi Nhialic yiək riəl, ku bī lək kəc lən le yen cəŋdīt bī bēn pinynhom ebēn. (Cəŋ kēnē aci bēn bēn ɣən ye Klaudiöth bēnyŋaknhom.) ²⁹ Ku abiöth aaci raan tök keyiic ebēn la kēnē cī ya tuöc wämäthaken cī gam ciēŋ wun Judia. ³⁰ Ku keek aaci wēəu kušöt yiic, ku jəlkē Barnaba ku Thawul tooc bīk ke ɣəth tēnē kəc dīt akut kəc cī gam.

12

Kac cī gam aaci ŋuöt ke gum apei

¹ Ē runkā cək ěcī baai kōöl agut Judia, go bēny Judia cəl Ƴerot Agrīpa kəc abək kəc cī gam yiic cəl aban. ² Yeen aci mēnh Joon cəl Jemith cəl atök yeth pal. ³ Na le tiŋ ke kəc Itharel mit puöth kē cī looi, go Pīter cəl adəm ku mac, (yen kēnē ě loi rot Ƴon ciem Yan Ayum cīn yic luou.) ⁴ Nawēn cī Pīter dəm ku mac, ke thōn akuut apuruuk kaŋuan bīk aa tiit. Ku akuöt tők ě la yic kəc kaŋuan. Ee cī Ƴerot Agrīpa tak ku bī Pīter Ƴath luk yic aköl Yan Ayum cīn yic luou cök ciēen. ⁵ Ku Pīter aci jāl rēer mēc yic. Ku kəc cī gam aake ye rōök rienke apei tēnē Nhialic.

Atuny Nhialic aci Pīter lušny bei Ƴon mēc

⁶ Wēer yen bī Ƴerot Agrīpa ye cəl abīi luk yic rial, Pīter ě nin kam apuruuk karou ke tit ye. Ee cī rek cīn arək karou, ku Ƴon mēc ě tit thok apuruuk kek ke lui akölē. ⁷ Tēwēn nyin yic ka atuny Nhialic bō ku kēec Ƴöt thok ku mer Ƴöt yic. Ku meŋ Pīter kēt ku puöc bī rot jət ku lək ye, “Ləc rot jət! Ku ban yīkōu!” Nyin yic, ke lušŋ awēn cī ye rek lööny wei yecin. ⁸ Ku lueel atuny nhial, “Dut yīyic ku ruök warku.” Go Pīter yeyic duut ku ruk war, ku lək atuny nhial ye, “Paat alanhdu yīkōu ku buöth Ƴa.” ⁹ Go Pīter jāl biaath cök aƳeer, Pīter ě kēc kēn loi rot deet yic, lən nadē ke kē looi atuny nhial ě yic. ěcī tak ciēt ye nyuöth. ¹⁰ Keek aaci jal tēek akuöt tők lööm, akut apuruuk ke tit, ku benkē rēet akut dēt ye kek rou lööm ku jalkē Ƴet kal thok, kal ye gur thok wēeth cī yethok wəl geeu. Go kal yethok ŋaany ě rot ku lek

ayeer. Keek aaci jäl la ke cath dhël yic, nawën ka atuny nhial mär.

¹¹ Ku jäl Pïter kë lui rot ye deet yic ku lueel, “Ëmën aca jal ñic lön ye yen yic kënë awën ya tïñ këcït nyuãth! Nhialic acä tuõc atuõnyde bä bën kuõny bei Yërot Agrïpa cin, ku jäl aa käk ke ye kãc Itharel tïñ ke bïk luõi ya.”

¹² Nawën ñic lön rëer yen tërac, go la pan Maria man Joon Marko. Ku kãc juëc aake cï kenhïim kut thïn ë ke röök. ¹³ Ku jäl Pïter yöt tãñ thok ayeer, go nyan aluaak lui baai cäl Roda la bï raan yöt gut thok la tïñ. ¹⁴ Ku ëcï Pïter ñic röl, go puõu miët apëi, ku go guõ kat ke këc yöt liep thok, ku le lëk kãc lön yen ke Pïter yen akäac ayeer. ¹⁵ Go kãc awën rëer yöt lëk ye, “Yïn aci muõl!” Go lëk ke lön ë yic yen aci lëk ke. Gokë lueel, “Ka atiëmde yen aci bën.”

¹⁶ Ku la Pïter tuen ke tãñ yöt thok, gokë yöt ñaany thok. Gokë tïñ ku gëikë. ¹⁷ Go Pïter lëk ke bïk biët, ku jäl tët yic ke yen të cï Nhialic ye bëïi bei thïn yööt ë mëc yic ku lëk ke, “Lëkkë Jemith ku wämãthkuan kãk yen kë cï rot looi.” Ku jiël bï la tädët. ¹⁸ Na la piny bak, go apuruuk ke tit nhïim la cõt, ku yekë röt thiëec kamken, “Yeñö cï rot looi tënë Pïter?” ¹⁹ Go Yërot Agrïpa apuruuk yöök bïk yööp. Ku akëc kë bën yök. Go apuruuk cäl adet thook, ku lëk kãc kãc nõk bï ke nõk. Tëwën cï ë kënë rot looi go Yërot Agrïpa jäl Judia, ku ben la ceñ Cetharia.

Antipãth Yërot aci thou

²⁰ Nawën cï Yërot Agrïpa puõu riäak tënë bãny Tire ku Thidon, gokë la ke ya akut bïk la tïñ. Ku ë cïk kañ lëk Blatuth raan käk pan bëny tiit bï wët den gam. Ku jãlkë la tënë Yërot Agrïpa ku thiëckë bï

döör ke ke, rin keek aake ye müith yök wun yen mec
 Yërot Agrîpa.

²¹ Nayon aköl yen cî Yërot Agrîpa lueel bi yen mat
 ke ke, go ruk alëthken bääny ku nyuuc thönyde
 nhom ku jiem ke kəc. ²² Ku jəl kəc duɔɔt aa looi ëlä,
 “Acie raan yen jam, Aciëk.” ²³ Ee tëen, Yërot Agrîpa
 aci atuny Nhialic bën cəl atuany, rin cî yen rot looi
 bi a yen ye door ku cie Nhialic yen ye door. Nawën
 ke cuet kām tō yeyäc yic, ku thou.

²⁴ Wët Nhialic aci bën la tuenɲ ku kəc juëc aaci bën
 gam.

²⁵ Ku Barnaba kek Thawul aaci luɔiden bën thöl,
 ku dhukkë Jeruthalem ke cath kek Joon Marko.

13

Barnaba ku Thawul aaci lɔc ku toc ke

¹ Kəc ke cî gam Antiök aake la yiic kəc ke ye
 kāk Nhialic tɲ, ku jəl aa kəc ë kəc cî gam piöc,
 ku keek aake ye yi Barnaba ku Thaimon. (Raan
 col) ku Lukiöth (raan pan Thirene) ku Maneen
 (ku yen ë ye mëthë bëny cəl Antipäth Yërot) ku
 Thawul. ² Tëwën ye kek rök thïn tënë Bányda, ku
 yekë müith theek ke ye dhël dët döör kek Nhialic, go
 Wëi Nhialic lëk ke ëlä, “Pälkë Barnaba ku Thawul
 ku bik luɔi ca lɔc ke aa looi.”

³ Ku jəl kəc cî gam miëth aa theek ku rökke ku
 jəlkë Barnaba ku Thawul dɔc ku jəlkë ke cəl ajiël
 bik luɔi cî Nhialic lɔc ke la luɔi Nhialic.

Barnaba ku Thawul aaci keny Thaipruth

⁴ Barnaba ku Thawul aake cî Wëi Nhialic tooc
 bik la gen cəl Theleukia ku lek teem kōu riäi ku lek
 gen tō gool nhom wär ciel yic cəl Thaipruth. ⁵ Na
 lek yet gen dët cəl Thalamith, gokë kəc aa piöc wët

Nhialic tən amat kəc Itharel. Ku Joon Marko ë cath ke ke rin bī keek aa kony luəi.

⁶ Keek aacī cath ku temkë Thaipruth kəu, ku lek gen Papoth yen le kek raan dət tiət cəl Bar-Jethu ke ye raan Itharel, yök thīn. Ku ěcī rot a nyuəoth ciət ye raan kəc lək wēt Nhialic. ⁷ Yen Bar-Jethu ë ye məthë bənydīt cəl Therjiuth Pauluth, bəny wun tō gool nhom wār ciəl yic. Ku yeen ë ye raan pel nyin apɛi. Bəny ěcī Barnaba kek Thawul tuśc ku bīk bən tənə ye, rin ë wīc bī piöcc wēt Nhialic. ⁸ Ku yen luəiden bī kek bəny piöcc ěcī tiət Elimath (aa kek rienke thoŋ Girik) duër rac, rin cī yen ye them bī bəny rac nhom bī wēt Nhialic cī gam. ⁹ Ke Thawul, ku aŋic aya lən cəl ye Paulo, ěcī Wēi Nhialic la yeguəp, go tiət tīŋ ku döt apɛi, ¹⁰ ku lək ye, “Yīn mǎnh jəŋrac. Yīn raan la ater kek kəpath ěbən. Yīn athiǎŋ guəp kərəc, ku aye them akōlakōl ba yith Nhialic wel bīk aa lueth! ¹¹ Yīn abīi Nhialic jak guəp ěmən. Yīn abī cəər ku yīn abī nīn nök ke yī cīi piny ben tīŋ.” Nyin yic Elimath, ěcī kən macār guəp paat nyin piny, ku jəl cath ke wīc raan bī ye dəm cin bī thel. ¹² Nawən tīŋ bənydīt kē cī rot looi, go wēt Nhialic gam rin yeen ěcī gāi apɛidīt kək cī ke ye piöcc wēt Nhialic.

Barnaba ku Paulo aacī la Antiök tō Pithidia

¹³ Paulo ku jəl aa kəcken cath kek ye aacī wār teem riāi ke jiəl Papoth ku lek Perga, wun cəl Pampilia. Təwən, Joon Marko acī bən pušk ke ke ku dhuk Jeruthalem. ¹⁴ Ku ben kē jəl Perga ku yeetkë Antiök tō wun cəl Pithidia. Nawən akōl ləŋ, akōl cīi kəc ë luui, go Barnaba ku Paulo la tən amat ku nyuuckë thīn. ¹⁵ Nawən cī lööŋ Mothith, ku jəl aa

wël kəc kək Nhialic tɨŋ kueen, go bāny tən amat wēt lək Barnaba ku Paulo ëlä, “Wämāthakua wek aa wicku bāk kəc jāām nhīim, tē le yen wēt bī ke riēel puōth bāk lək ke.” ¹⁶ Go Paulo rot jət, ku nyooth yecin bī kəc biēt. Ku jəl jam ëlä, “Wek mēthkiē pan Itharel, ku jəl aa kəc cie kəc Itharel Nhialic door, piēŋkē wēt diē. ¹⁷ Nhialic kəc Itharel ëci wārkuān dīt ləc ku looi ke ke ye kuatdīt ril tōr tēwāār ciēŋ kek ke ye alei wun cəl Ijip. Keek aake cī Nhialic bēēi bei Ijip rielde. ¹⁸ Ku aci kārēc yekē luōi ye guum roor ruōōn thiārŋuan. ¹⁹ Ku Nhialic aci wuōt kadhorou cuōp wei pan Kanaan. Ku looi kacke bī aa kek la piny, ²⁰ tēcīt run buōt kaŋuan ku thiārdhiēc.

“Wēn cī kēn rot looi, go Nhialic ke yiēk kəc mac ke agut tē tul raan kək Nhialic tɨŋ cəl Thamel. ²¹ Nawēn thiēckē Nhialic bī ke yiēk bēnyŋaknhom, go Nhialic ke yiēk Thawul raan many Kic, kuat Benjamin yic, ku bī ya bēny ruōōn thiārŋuan.

²² “Nawēn cī Thawul nyaai bāāny yic, go Nhialic Debit looi ke ye bēnyŋaknhomden. Ku kēn cī Nhialic lueel rienke akīn, ‘Aca yök lən Debit, wēn Jethe yen ë raan yen wiēc. Ku ë yen raan bī kək wiēcckē bik röt looi, aa looi.’

²³ “Ë ye Jethu raan kuat Debit, yen cī Nhialic looi ke ye raan bī kəc Itharel luōk, tēcīt tē cī yen ye luēel thīn wāār. ²⁴ Wāār kēc Jethu luōide jōōk, ke Joon ëci kəc Itharel kaŋ lək wēt Nhialic. Ku ye ke yōōk bik muōl luōi kārēc, ku cōlkē röt aa muōc nhīim pīu. ²⁵ Na wāār cī luōi Joon thiōk kek thōk, go kəc thiēēc

---

13:17 B.bei 1:7; 12:51   **13:18** Kn 14:34; L.rou 1:31   **13:19**
 L.rou 7:1; Joc 14:1   **13:20** Bāny 2:16; 1Tha 3:21   **13:21** 1Tha
 8:5; 10:21   **13:22** 1Tha 13:14; 16:12; Wk 89:20   **13:24** Mk 1:4;
 Lk 3:3

älä, ‘Yakë tak ya ɲa? Acie ɣen raan tietkë. Raan tietkë abi lək bën ɣacök. Ku acie ɣen raan lëu ye ba warke däk bei yecök.’

²⁶ “Wek wämäthkië Itharel, mïth Abaram, ku jəl aa wek kəc cie kəc Itharel rëër tən Nhialic door. Wët bi kəc kony bi kəc cïi la pan mac aci lək ɣo. ²⁷ Ku yeen akęc kəc ke ciëŋ Jeruthalem ku bānyken ɲic, lən nadë ke yen raan bi kəc bën kony. Ku keek akęc wël deet yiic aya, wël ke ye kəc kāk Nhialic tiŋ lək ke wäär ye kueen akölaköl, aköl lön. Ku keek aaci wël kəc kāk Nhialic tiŋ cəl aa tiŋ kenhïim, rin ci kek Jethu cəl anäk. ²⁸ Cək alən cïn yen yiny cik yök bi ke ye tēm thou, gokë ɲuöt ke thięc Pilato bi dhiel nök. ²⁹ Ku wën ci kek kəriëc ebën looi, kāk ke ci gät athör thæer wël Nhialic yic rienke, gokë jat piny tim ci rïiu kəu ku lek thišk raŋ yic. ³⁰ Ku yeen aci Nhialic cəl aben pïr. ³¹ Ku aaci rot nyuöth kəc ke ye cath kek ye kam Galilia ku Jeruthalem nin juęc yiic. Kek kəcä, kek aaci kāk ci röt looi tiŋ, ku lëkkë ke kəc Itharel.

³²⁻³³ “Ku ɣok aaci bën buk we bën lək thoŋ path ci Nhialic yepuəu təŋ ke bi luši wärkuan dīt. Aci luši ɣo emën ɣok miëthken, rin ci yen Jethu cəl aben pïr ke ci thou. Cïmën ci ye gät älä waak rou athör thæer wël Nhialic yic,

‘Yïn ee wëndië, ɣen aci ya Wuur akölë.’

³⁴ “Ku yen kënë yen ë kë ci Nhialic lueel, lən bi yen ye cəl aben rot jət thou yic, ku bi cïi kəŋ dhiäth raŋ yic,

‘Yïn aba yiëk yath, ku yïn aba dəc cīt tēwäär,

13:25 Mt 3:11; Mk 1:7; Lk 3:16; Jn 1:20, 27   **13:28** Mt 27:22-23;
 Mk 15:13-14; Lk 23:21-23; Jn 19:15   **13:29** Mt 27:57-61; Mk
 15:42-47; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42   **13:31** Lusi 1:3   **13:32-33**
 Wk 2:7

cï ɣen ɣapuou taan thïn tënë Debit.’

³⁵ “Ku è yic alanden, ècì lueel këlä wët dët cï gôt yic,

‘Yin acä aluonydu bï puöl bï dhiäth ran yic.’

³⁶ “Ku yen Debit è ye käk Nhialic looi wäär piir yen, ku jol thou ku thiäk tē cï wärken dīt thiök thïn. Ku guäpde acì bën dhiäth ran yic. ³⁷ Ku kën akēc rot looi tënë raan cï Nhialic jot bei ran yic.

³⁸⁻³⁹ “Awiēc bäk ɳic wek wämäthkiē Itharel, lön nadē ke rin Jethu yen abī käreç päl piny tënë kəc. Raan bï wëtde gam abī adumuöömke päl piny tënë ye. Ku kënë è kēc löŋ Mothith looi wäär tënë we. ⁴⁰ Tääukē wenyin piny apath bï kē cï kəc käk Nhialic tīŋ, cīk lək kəc èlä rot cīi lui we,

⁴¹ ‘Tiēŋkē wek kəc kəc döl gup! Gäikē ku wek aabi liu, rin kē luöoi akölē!

Acie kē bäk gam, cək alön bï raandä ye teet yic tënë we!’ ”

⁴² Wën jiël Paulo ku Barnaba tēn amat, goke yöök ku bīk bēn bēn aköl dēēt amat bīk wēt lööŋ Nhialic bēn ber yic. ⁴³ Wën cï kəc jäl amat yic, ke Paulo ku Barnaba ruēc kəc juēc Itharel, ku kəc juēc cie kəc Itharel cï ciēŋ kəc Itharel gam. Ku jol Paulo kek Barnaba lək ke bīk kepuöth dēet, ku bīk pīr ke ɳöth piath Nhialic.

⁴⁴ Nawēn aköl dēt amat, ke kəc juēc apēi bö amat yic aabi ciēt kəc èbēn geeu kek cï guēer bīk bēn piŋ wēt Nhialic. ⁴⁵ Nawēn tīŋ kəc Itharel akut dīit kënë ke dām tiēel ke. Ku yekē wēt lueel Paulo dhöl yic ku yekē lat. ⁴⁶ Ku Paulo kek Barnaba aaci bēn jam apēi këlä ke cīi riöç, “Kën yen bï rot kaŋ looi tuen,

ee lɔn bī we lək wēt Nhialic. Ku na cək kuc bək wēt Nhialic cī gam, ku yakē rōt yōk ke we cie kɔc wic pīr akōlriēc ēbēn, ke wek aa buk nyāāj piny ku lok tēnē kɔc kōk cie kɔc Itharel. ⁴⁷ Rin yōk aaci Nhialic yōōk ēlā, ‘Wek aaca looi ke we cit mermer tēnē kɔc cie kɔc Itharel, rin bī raan ēbēn pinynhom poth la pan mac.’ ”

⁴⁸ Nawēn piŋ kɔc cie kɔc Itharel wēt kēnē, gokē puōth miēt ku leckē wēt Nhialic cik piŋ. Ku kɔc ke cī lɔc bīk aa kɔc pīr akōlriēc ēbēn aake cī bēn gam.

⁴⁹ Wēt Nhialic aci bēn yet bēikē yiic ēbēn. ⁵⁰ Go kɔc Itharel, kɔcdit baai gēu yic ēbēn bēn rac nhūim agut diäär kɔcdit cie kɔc Itharel Nhialic door. Ku aaci Paulo ku Barnaba bēn cuɔp wei panden. ⁵¹ Go atuuc Jethu mēl kuēēŋ ku tēŋkē kecōk rin cī kek puōth riāāk tēnē ke. Ku jiēlkē ku lek pan cɔl Ikonია. ⁵² Kɔc ke cī gam Antiōk aake cī Wēi Nhialic la kegup, ku keek aake mit puōth apēi.

14

Paulo ku Barnaba aa kɔc Ikonია lək Wēt Puōth Yam

¹ Kēcīt kēwäär cī rot looi tēnē Paulo ku Barnaba Antiōk acie yic bēn ber aya tēnē ke Ikonია. Paulo ku Barnaba aake cī la yōn ye kɔc Itharel mat thīn, ku jiεmkē arēk bī kɔc juēc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel wēt Jethu gam. ² Ku kɔc kōk Itharel cī kuc bīk wēt cī gam, aaci kɔc Ikonია luōm thook bīk kenhūim wēl Paulo ku Barnaba. ³ Ku Paulo kek Barnaba aaci rēer Ikonია nīn juēc. Ku jiεmkē apēi rin Jethu ke cī riōc, ku wēt yekē luel ēbēn ē yic,

rin cī Jethu ke yiäk riel bīk kāk jāŋ gōi aa looi. ⁴ Ku kəc juēc tō geeu aake cī keyiic tek, kəc kək aake wël kəc Itharel piŋ ku gam kəc kək wët atuuc Jethu.

⁵ Nawën ke met kəc Itharel yic kek kacken dīt ku kəc Konya bīk agaac jək, ku wickë bīk ke nək. ⁶ Nawën la kəc piöök wët cī mat yök cök, gokë riŋ tē cəl Likonia tō gεeth Lithtra ku Derbe thīn. ⁷ Ku piööckë Wët Puoθh Yam Bäny Jethu ë gεethkă yiic.

Paulo aci duër nək Lithtra

⁸ Mony cī ruai, cie cath, yecök yoc piiny tēwäär dhiëeth ye ë tō gen Lithtra. ⁹ Ku ë ye wël Paulo piŋ. Go Paulo tiŋ ke cī gam ku pεth bī kony. Go döt, ¹⁰ ku lueel, “Jət rot ba kōc!” Go rot wuəl nhial ku cieth.

¹¹ Nawën tiŋ kəc juēc kē cī Paulo looi, gokë jam apεi thonɗen Likonia, “Aciëek cīt kəc aaci bën piny nhial tēnē yo!” ¹² Ku ciëkkë Barnaba ke cəl Deuth ku ciëkkë Paulo ke cəl Yërmith rin ë yen raan ye wëlken lueel.* ¹³ Go raandīt jəŋ cəl Deuth door, jəŋ rëer yiŋɗe kal thok miöör la yiëth adir cī cuëc yōök bëi. Ku wic kek kacken juēc rëer ke ye bīk atuuc door ë ke.

¹⁴ Nawën piŋ Barnaba ku Paulo ke wickë bīk looi, gokë aläthken rεt yiic kekōth bīk nyuəθh lən cīi kek kəcīt kēnē wic, ku riŋkë ciel thān awën yic ku lueelkë, ¹⁵ “Yeŋö looi wek kēnē? Yök aa kəc ë path cimëndun. Yök aaci bën buk Wët Puoθh Yam Jethu bën lueel, ku buk we nyaai kāk yakë doorkă yiic rin cīn kek wētden yic, ku bāk aa door Nhialic tōŋ pīr, cī nhial ku piny ku wër kek kākkih tō thīn ëbën cak. ¹⁶ Wäthεer Nhialic ëcī kəc puəl bīk kākken cik tak aa door. ¹⁷ Ku Nhialic ë rot nyuəθh akölaköl

* **14:12** Aa rin jakken. **14:15** B.bei 20:11; Wk 146:6

käpuōth ye looi yiic tēnē k̄oc. Ee den̄ c̄al atueny ku lok k̄aŋ ēbēn c̄it tēden ye kek luok, ku mitkē puōth.”
 18 Cok awēn kēc kocká wēlken lac gam, ka cik bēn lēu b̄ik k̄oc d̄ok b̄ik miöör c̄ii nāk.

19 Nawēn ke k̄oc Itharel k̄ok bö Antiök gen tō Pithidia, ku bö k̄oc k̄ok Ikonía, ku r̄eckē k̄oc nh̄iim ku biöökkē Paulo ku yöckē ayeer geeu, ku takkē l̄on c̄i yen thou. 20 Nawēn la k̄oc c̄i gam kenh̄iim kut yelööm, ke jot rot ku dhuk geeu. Naçon nhiäk ke la Derbe kek Barnaba.

Paulo ku Barnaba aaci dhuk gen Antiök tō Thiria

21 Paulo ku Barnaba aaci Wēt Puōth Yam lēk k̄oc Derbe ku gam k̄oc juēc wēt Jethu. Nawēn ke dhuk Lithra. Ku lek Ikonía ku j̄ol a Antiök tō Pithidia.
 22 Ku lēkkē k̄oc c̄i gam b̄ik gamden muk apath, ku lek tuen̄ ke nh̄iar Jethu. Ku lēkkē ke piööc̄den yic elä, “K̄oc c̄i gam ēbēn aa dhil gum ē p̄ir kēnē yic rin b̄i kek m̄et b̄ääny Nhialic yic aköldä.” 23 Ku kuanykē k̄ocd̄it akuut k̄oc c̄i gam yiic ēbēn, ke c̄i kaŋ röök tēnē Nhialic. Ku thekkē miēth rin b̄i kek Nhialic kaŋ door. Ku j̄olkē ke than Bēny Jethu cin, raan c̄i kek wēlke gam.

24 Tēwēn kueny kek Pithidia yic, gokē bēn Pampilia. 25 Ku piööckē Wēt Puōth Yam tēnē k̄oc gen Perga ku lek Atalia. 26 Ku tēēn ke gēr, ku dhukkē Antiök, tēwäär c̄i k̄oc c̄i gam ke thōn Nhialic th̄in rin luaiden cik thöl.

27 Wēn c̄i kek yēēt Antiök, ke kuut k̄oc c̄i gam nh̄iim ku lēkkē ke k̄ajuēc cik looi riēl Nhialic, ku nyooth Nhialic l̄on alēu b̄i k̄oc cie k̄oc Itharel gam aya. 28 Ku rēerkē Antiök p̄ei juēc kek k̄oc c̄i gam.

15

Löŋ Mothith

¹ Kɔc kɔk pan Judia aaci bɛn Antiök, ku piöökë kɔc cï gam ëlä, “Wek aaciï Nhialic bi kony tɛ cïi we dhil ŋoot, cit tɛ cï löŋ Mothith luël ye.” ² Go Paulo kek Barnaba jam apei rin ë wët kënë kek kɔc awën bö Judia. Nawën ke mat yic, bi Paulo ku Barnaba ku kɔc kɔk Antiök la Jeruthalem bik wët kënë la jääm yic kek atuuc Jethu ku kɔcdit kɔk.

³ Go akut kɔc cï gam ke jal tooc, ku wën tääk kek Ponicia ku Thamaria, ee cik læk kɔc lɔn cï kɔc kɔk cie kɔc Itharel wët Nhialic gam. Wët kënë aci kɔc cï gam ëbën cɔl amit puøth.

⁴ Nawën yëetkë Jeruthalem ë ke lor akut kɔc cï gam, ku atuuc Jethu ku kɔcdit, kɔc cik bɛn læk käjuëc cï Nhialic ke kony bik ke looi. ⁵ Go kɔc kɔk akut Parathi cï gam röt jat nhial ku luelkë, “Keek aa dhil ŋoot ku læk ke bik löŋ Mothith dhiel theek.”

⁶ Go atuuc Jethu ku kɔcdit kenhiiim mat bik wët kënë tak yic. ⁷ Wën cï kek wët jääm yic apei, ke Piter jot rot ku lueel, “Wek kackië anjickë lɔn ŋɛn aci Nhialic lɔc wäär kamkun, ba Wët Puøth Yam læk kɔc cie kuat Itharel, rin bi kek wët Bëny piŋ ku gamkë. ⁸ Ku Nhialic anjic kë tɔ raan ëbën puøu, aci nyuøth lɔn yeen alëu kɔc kɔk cie kɔc Itharel bik gam aya cimën cï yen Wëike cɔl abö tënë ke, cimën wäär cï yen ye luøi ŋo aya. ⁹ Aci nyuøth lɔn ŋok kɔc Itharel ku thäi kɔk, ŋok aa thöŋ ëbën, ku nyɛɛi käɛɛc kepuøth rin cï kek gam.

¹⁰ “Na ye këya, ke yenö looi wek kë cï Nhialic nyuøth we bæk cïi loi, rin wic wek ye ë path bæk tɛ bi

yen pušu riëek thïn tïŋ. Të jöt yok kəc cï gam nhïim kërïl kəc wärkuan dït ku yo aya, kaŋ lëu buk yäac?
 11 Acie tède! Ayeku gam lön bï yo kony rin piath Bëny Jethu, ku abï ya tède aya tënë ke.”

12 Go akut ëbën biet ku piŋkë käk jän gïi cï Nhialic cəl aa looi Barnaba ku Paulo ke, kam kəc kök cie kəc Itharel. 13 Wën cï kek thök jam, ke Jemith jöt rot ku bëer ëlä, “Piŋkë wëtdië wek kəc akuötda! 14 Acï Thaimon tët yo tē cï Nhialic ye nyuöth thïn lön ye kəc cie kuat Itharel kacke aya, rin cï yen kəc kök nyaai keyiic bïk aa kacke. 15 Ku wël kəc käk Nhialic tïŋ aaci röm kek ë wëlkä alanden. Cimën cï ye gät athör thëer wël Nhialic yic ëlä,

16 ‘Ku lueel Bëny, yën abï dhuk,
 ku yën abï many Debit cï riäak ben jöt nhom.
 Ku ben käkken cï riäak cök piny bïk riël.

17 Ku këya, kəc ëbën aabi Bëny wïc,
 kəc cie kəc Itharel ca cəl bïk aa kackië.

18 Yen ee wët cï Bëny lueel akan,
 Bëny yen cï wët kënë cəl anjic thëer.’

19 “Ku la Jemith tuen ku lueel, na ye yën, ke yok aaci kəc cie kəc Itharel cï Nhialic dhuök rëëm nhïim. 20 Anuëen buk ke gät athör ku lëkku ke, bïk cïi mïth kuat miëth cï ke jakrec door, ku titkë röt bïk gup cïi la akər. Ku cïk riem cam ku cïk cuët riŋ län kəc teem röl bï riem kuër. 21 Rin löŋ Mothith aci kueen run juëc yiic, yön ye kəc Itharel mat thïn akööl cïi kek ë luui yiic, ku wëlkä aaye piöcc geeth yiic ëbën.”

Athör cï gät kəc cie kəc Itharel cï gam

²² Nawën ke atuuc Jethu, ku kãcdit kek kãc akut kãc cï gam ëbën, mat wët yic bïk röȫr abëk akut yic kuany, ku bïk ke tuãc Antiök kek Paulo ku Barnaba. Gokë Judath cãl Barthabath aya, ku Thilath kãc theek akut rin luãiden, kuany. ²³ Ku gëmkë ke athör kënë tënë kãc cï gam Antiök,

“ÿok atuuc Jethu ku kãcdit, miëthakun, ÿok aacï miäthda tuãc miëthakua cie kuat Itharel ciëñ gen Antiök, ku pan Thiria ku Cilicia. ²⁴ Acuk piñ lön cï kãc kãk akuõtda yic la ku rëckë wepuõth kãk yekë lueel, ku keek aa këcku ke tooc bïk kãkkä aala lueel. ²⁵ Këya, ÿok aacï ÿonhïim mat ku gamku buk kãc kuany ku tucku ke we. Ku aabï la kek wãmäthkuan nhiarku Barnaba ku Paulo, ²⁶ cï wëiken gam bïk luui rin Jethu Krïtho. ²⁷ Wek aa tucku Judath ku Thilath, bïk we lëk wël cï gõt athör kën yic aya. ²⁸ Acï Wëi Nhialic tääu ÿopuõth bï ciën lõñ ril dët mætku ë löõñ cï gät we kã yiic. ²⁹ Ku wek aa cïi kãkkä dhil loi, duõkkë ye mïth miëth yeke jakrëc door, duõkkë riëm cam, duõkkë cuët rïñ lãn këc teem röl bï riëm kuër, ku tiëtkë röt bäk gup cïi la akør. Na luõikë kãkkä cit ëmën cï ÿok ke lëk we, ke luõidun abï piath. Yenakan.”

³⁰ Ku toockë atuuc Antiök. Nawën cïk yet, ke mat kãc cï gam ëbën nhïim ku gëmkë ke athöör. ³¹ Wën cï kek athöör kueen ë ke mit puõth rin cï wël cï gõt athöör yic ke dëet puõth. ³² Judath ku Thilath, kãc ke jam nyin Nhialic aya, aacï jam apëi kek kãc cï gam bïk ke dëet puõth ku rilkë puõth. ³³ Tëwën cï kek nïn nõk ke ke lony wãmäthakua dhöl bïk dhuk ke puõl gup tënë kãc ke toc ke. [³⁴ Ku Thilath acie nhom bën waar ku döñ.] ³⁵ Paulo ku Barnaba aake

cī pēi nōk Antiök, ke piöoc wēt Bēny kek kōc juēc kōk tēnē kōc Antiök.

Paulo ku Barnaba aaci pušk

³⁶ Nawēn cīk pēi nōk Antiök, ke Paulo yōök Barnaba, “Dhukku ciēen gεεth wäär yiic cī yok Wēt Puoθh Yam piöoc thīn, buk wāmāthakua la neem, ku buk tīŋ lōn le kek tuenŋ apath kek gamden.” ³⁷ Ku ē wīc Barnaba bī Joon Marko cath ke ke, ³⁸ ku akēc Paulo tak lōn puoθh yen bī cath ke ke rin aci bēn dhuk Pampilia, ku cīi rēēr ke ke bīk luōiden thāāp kedhie. ³⁹ Wēt kēnē acik tēer apēi nawēn ke pušk. Ku jiēl Barnaba kek Joon Marko ku geerkē Thaipruth. ⁴⁰ Ku cōl Paulo Thilath bī cath kek ye, ku pēl miēthakēn ke dhōl bī Nhialic ke cōl aa cath ke puōl gup. ⁴¹ Ku jōlkē la Thiria ku Cilicia kek Thilath, ke deet kōc cī gam puoθh bīk gamden muk apath.

16

Timothī aci cath kek Paulo ku Thilath

¹ Paulo aci cath bī la Derbe ku Lithtra tē ciēŋ Krīthian cōl Timothī thīn. Man Timothī ēcī gam aya, ku yeen ē ye nyan kuat Itharel, ku wun ē ye Girīk. ² Kōc le yok gam tōk ēbēn Lithtra ku Ikonía, aake ye ŋiēc jam rin Timothī. ³ Go Paulo Timothī cōl aŋot rin wīc yen ye bīk cath. Ee looi kēya rin aŋic kōc Itharel ke ciēŋ Derbe ku Lithtra ēbēn lōn ye wun Timothī Girīk, kuat cie ŋoot. ⁴ Tēwēn ye kek jāl gen ku lek gen, aake lōōŋ cī atuuc Jethu ku kōcdīt tō Jeruthalem guiir tēt kōc cī gam, ku lēkkē ke bīk aa luui cīt tē wīc atuuc Jethu ku kōcdīt tō Jeruthalem ye thīn. ⁵ Kēya, kōc akut kōc cī gam aaci cōk puoθh

bik gamden cii war, ku kɔc ci gam aaci röt aa juak akölaköl.

Paulo ku Thilath aaci la Troath

⁶ Paulo ku Thilath aaci Prigia ku Galatia bar yic, rin ci Wëi Nhialic ye nyuöth ke bik Wët Puöth Yam cii piöoc ë bëei Athia kä yiic. ⁷ Tëwën ci kek aken Mithia dööt, ke wickë bik la pan cöl Bithinia, ku keek aaci Wëi Nhialic nyuääth bik cii tək thïn. ⁸ Gokë Mithia bar yic ku lek Troath. ⁹ Ku ë wëër kënë Paulo aci kädänj tñj kəcit raan Mathedonia ke kääc yenhom ku lëj. “Bäär yïn Paulo Mathedonia ba yo bën kony.” ¹⁰ Wën ci Paulo nyuöth ë kënë, goku röt guuir buk la Mathedonia, rin acuk njic lön ci Nhialic yo cöl buk Wët Puöth Yam la piöoc tënë kɔc Mathedonia.

Paulo ku Thilath aaci la Pilipi

¹¹ Goku jäl Troath ë riäi ku gërku buk teem Thamodhraki, nayon nhiäk dëët yo la Nipolith. ¹² Ku jiëlku Nipolith ku lok Pilipi gen tuenj ye kanj thiök tē le kɔc Mathedonia, ku yen ë ye gen rëer kɔc Roma thïn. Ku näkku nin juéc geeu. ¹³ Nawën aköl cii kɔc Itharel ë luui ke yo jiël geeu, ku lok wäryou tē yeku tak lön ye kɔc Itharel kenhüim mat thïn bik röök. Ku nyuucku piiny ku jiemku tënë diäär ke ci kenhüim mat thïn aya. ¹⁴ Kam kɔc ci wëlkuua piñ ë kɔc ke tō thïn yiic, ee tñj gen Thiatira cöl Lidia, ku ë ye yoc wei alëth mithiöñj ril yönyden yic apëi. Lidia ë ye Nhialic door, ku ëci Nhialic cök puöu bi wët lueel Paulo piñ. ¹⁵ Wën ci ye gam lökwëi kek kɔc ciënj baai kek ye, ke cöl yo ku lək yo, “Bäk, rëërkë paandië, tē ci wek ye gam lön ci yen gam ayic.” Ku lëj yo buk la baai.

Paulo ku Thilath aaci mac Pilipi

¹⁶ Nayon akäl tök, tēwēn le yök tē ye kəc la röök thīn, ke yo rām kek nyan alony la guöp jəŋ ye cəl alək kəc kē bī rot looi. Ku yeen ěcī wēēu juēc apei bēēi tēnē kəcken cī ye loony. ¹⁷ Nawēn ke buəth Paulo ku yo ěbēn ke loi duəət, “Kəcä aa lui rin Nhialic Madhəl. Aa yīn lək tē bī Nhialic yī kuəny thīn.” ¹⁸ Ku looi kēya nīn juēc, agut bī Paulo puəu riääk, ku wel yenhom ku lək jəŋ tō nya guöp, “Rin Jethu Krītho bäär bei ě nya guöp!” Ee kaam wēn, ke jəŋrac jiēl yeguöp. ¹⁹ Nawēn le kəc cī yeen loony tīŋ, ke nyan alony cīn wēēu ye bēn bēēi tēnē ke, gokē Paulo dəm ku Thilath ku thelkē ke luk yic. ²⁰ Ku yēthkē ke bāny nhūim ku luelkē, “Röörkä aa kəc Itharel, ku keek aa loi aliääp gēnda. ²¹ Aa yook piöc buk kāk liu ciēnda ku löŋkua yiic, aa looi. Yök aa kuat Roma. Kēya, yök aaci dhil luui kāk yekē lək yo buk ke looi.”

²² Ku met thān awēn kääc luk kəu wētden yic ku biēkkē ke, ku ret bāny alēth Paulo ku Thilath yiic kekəth, ku cəl kē ke aa that. ²³ Wēn cī apuruuk Paulo ku Thilath that ku biēkkē ke apei, ku riitkē ke yōn mēc, ku yōök bēny apuruuk ě tīt kəc cī mac, bī ke der rin bī kek cī kat. ²⁴ Nawēn piŋ apuruuk ě wēt kēnē, ke riitkē yōn tō ciēn ku rekkē kecök, ku mēc kē ke gurgurdīt thiek kəu.

²⁵ Nawēn tēcīt wēēr ciel yic, ke Paulo ku Thilath aake röök ku ketkē waak door kek Nhialic, ku kəc kək ke cī mac kek keek aake piŋ. ²⁶ Kaam awēn ke piny yiēk rot apei, ku yiēk tēwēn cī yōn mēc buh thīn aya. Nyin yic tēwēn ke yōöt ŋany kethook, ku dāk luŋ werwer kecök.

²⁷ Go bëny apuruuk wën tit yöt thok rot puur ku tñj yööt ke ñaany thook, ku tək lən cī kəc cī mac röt kual, go palde miëet bei, ku wïc bī rot nök. ²⁸ Go Paulo rēl apeī, “Duk rot nāk! Yök aatō tən ëbën!”

²⁹ Go bëny apuruuk mac cəəl, ku riñ yöt ku wiik Paulo ku Thilath cök ke ləth. ³⁰ Nawën ke wət nhïim ayeer ku thiëec ke, “Wek bëny, yenjö ba looi bī ya kony?”

³¹ Gokë lueel, “Gam wət Bëny Jethu, ke yin akony wek kacku.” ³² Nawën ke jəl wət Bëny Jethu piöc tənë ye ku tənë kəc kək tō paande ëbën. ³³ Ku ë wëer kënë, ke Paulo ku Thilath nyεi bëny apuruuk wën ke bī tētöckken la lək yiic ku dër keyiic, ku muəc nhom nyin yic kek kacke ëbën. ³⁴ Ku yëth Paulo ku Thilath paande ku gëm ke miëth. Ku jəl puşu miet kek kacke rin cī yen wət Nhialic jal gam.

³⁵ Naçon nhiäk ke bëny geeu toc bëny apuruuk, “Lak, lëkkë bëny apuruuk tit yön mëc bī Paulo ku Thilath lony.”

³⁶ Go bëny apuruuk tit lək Paulo, “Bëny aaci wət tooc riεnkun bī we lony. Këya, wek aaci puəl bāk jəl ke cīn awuśc yik we.”

³⁷ Go Paulo lueel tənë bëny apuruuk, “Yök aa kəc yäth luk yic, ku yok aaci bëny cəl athat thëi nhom ku mac yo, ku yok aa kəc Roma! Ku ëmën, awickë buk jäl yo cī njic? Acie tēde! Kek bëny nhïim, aa dhil bën tən bīk yo bën luşny bei.”

³⁸ Go bëny apuruuk wət cī Paulo ku Thilath lək ke la kuany yic tənë bëny geeu. Nawën pinjë lən ye Paulo ku Thilath kəc Roma, gokë riöc. ³⁹ Ku lek bīk ke la lön, bīk wət päl piny tənë ke, ku biikë ke bei yön mëc ku lëkkë ke bīk jäl geeu. ⁴⁰ Go Paulo

ku Thilath jäl ku lek pan Lidia. Ku matkë kenhüim thïn kek kɔc cï gam, ku jïεmkë tēnē ke wël deet kek kepuəth ku jiëlkä.

17

Kɔc Thethalonika aaci wët Paulo maan

¹ Paulo ku Thilath aaci tēek gεεth karou yiic, gen Ampipoli ku Apolonia, ku jɔlkë bēn Thethalonika tē rēer tēn ye kɔc Itharel kenhüim mat thïn bik rōök. ² Go Paulo, cïmēnden thεεr, la tē ye kɔc Itharel kenhüim mat thïn, ku akööl yiic kadiäk, akööl cïi kɔc Itharel ye luui, ke Paulo jɔl kāk cï gõt athör thεεr wël Nhialic yic aa tεεr kek kɔc. ³ Ku nyuth ke kē cï gõt athör thεεr wël Nhialic yic, ee lɔn bï Jethu Kritho raan cï Nhialic tooc abï dhiel gum, ku jɔt rot thou yic. Ku lueel Paulo ëlä, “Jethu jïεm γen rïenke tēnē we ëmēn, yen aci Nhialic lɔc ku dɔɔc.” ⁴ Go kɔc kök kāk cï Paulo lueel yök ke ye yith, ku mētkë röt Paulo ku Thilath, ku yen lan kɔc juēc Girik Nhialic door aya, ku diäär kök kɔcdit.

⁵ Ku kɔc Itharel aake cï tiεel dɔm rin cï kɔc juēc wët Paulo gam, ku kuutkë kɔc aliäap dhöl yiic, ku matkë keyiic ku loikë duɔɔt, ku mεkkë pan Jathon ku wïckë Paulo ku Thilath γööt yiic bik ke bēi aγeer tēnē kɔc. ⁶ Nawēn cïk ke yök, gokë Jathon ku kɔc kök cï gam thel tēnē kɔcdit geeu ke loi duɔɔt ëlä, “Röörkä aacä liäap looi gεεth juēc yiic, ku ëmēn aaci bēn genda. ⁷ Ku aaci Jathon nyuöc paande. Keek aaci lööŋ bēnyjaknhom Roma dhöl yiic, ku luelkë ka la bēnyjaknhom dēt yam cɔl Jethu.” ⁸ Ku wëlken kä, aaci thändit γεu ku bāny liäap nhïim. ⁹ Ku jɔl

bäny Jathon ku wämäth kök awën cäl aa tēü wēü piny bik röt waar, ku pälkē ke bik jäl.

Paulo ku Thilath aaci la Beria

¹⁰ Tēwën cī piny cuäl, ke kəc cī gam cäl Paulo ku Thilath aa la Beria. Nawën cik yet, ke la tē ye kəc Itharel mat thīn. ¹¹ Aye kəc Itharel tō Beria nhiaar bik wēt Paulo piŋ tēnē kəc Thethalonika. Ku aake wël Nhialic kueen akōlaköl, bik tiŋ lön ye kāk ye Paulo lueel yiith. ¹² Kəc juēc aaci wēt Jethu ye Paulo lək kəc bēn gam. Ku diäär juēc kəcđit Girik, ku rōör juēc Girik aaci wēt ye Paulo lueel bēn gam aya.

¹³ Nawën le kəc Itharel tō Thethalonika piŋ lön cī Paulo wēt Nhialic la piöc Beria aya, gokē bēn ku kuutkē kəc thook bik aliäap looi. ¹⁴ Tēwën nyin yic, ke kəc cī gam cäl Paulo ajiël kek kəc kök bik la wath thok, ku dōŋ Thilath ku Timothī Beria. ¹⁵ Ku kəc awën ruęc Paulo aaci bēn ger kek ye, bik yet Athen. Ku dhukkē Beria kek athōn Paulo tēnē Thilath ku Timothī, bik röt lac mät ye.

Paulo aci la Athen

¹⁶ Tēwën tiit Paulo Thilath ku Timothī Athen, ee kēc pušu la yum wën tiŋ yen γευ ke cī thiäŋ yīik ye kek jakken door thīn. ¹⁷ Go jäl a teer kek kəc Itharel, ku kəc wuöt kök Nhialic door tē ye kəc Itharel mat thīn kek thān dēt guēer tē ye kəc kenhīm mat thīn geeu, bik wēlkā bēn piŋ. ¹⁸ Go kəc kök piöc Epikuria ku Ithtək jam kek ye aya. Ku lueel kəc kök, “Yeŋö wic raan kēnē kēc piöc, bī lueel?” Ku ben kəc kök lueel, “Yen ē ciēt jam rin jak kucku.” Ee luelkē këya rin Paulo ē piöc rin Jethu, ku lön ye kəc röt jət thou yic.* ¹⁹ Gokē Paulo

* **17:18** Aa kəc akut ē kēŋ lueel pan Girik.

cəl amat yic, amat ë rəm gən cəl Ariöpakuth nhom ku luelkë, “Awïcku buk piöcdun yam ye lueel kënë ñic. ²⁰ Kök yeku piñ ke ye lueel, aaci thöñ kek käk cuk kañ piñ, ku awïcku buk wëtten yic, ñic.” ²¹ (Rin anhiεεr kəc ke dhiëth Athen, ku thäi kök la rëer thïn, bik kəc aa lëk wël yam cik piñ, ku piñkë käk yam tënë kəc kök aya.)

²² Go Paulo rot jət ku këec amat Ariöpakuth nhom ku lueel. “Kəc Athen! Aya tññ kajuëc yiic lön ye wek jak juëc theek. ²³ Rin tē ciëth ÷en gendun yic, ku daai kakkun yakë door, ÷en ë yik yök aya ke cï gät nhom këlä, ‘Tënë Nhialic kuc.’ Yen kë yakë door kënë, yen ë kënë ya lëk we, ku acäk ye ñic. ²⁴ Nhialic cï piny cak ku käk tō thïn ëbën, yen ë Bëny nhial ku piny. Ku acie ceñ luëc cï buth yiic bi ye aa door thïn. ²⁵ Ku yeen aya, acie wïc kök bi luöi ye, rin ë yen atō pür yecin, ku ë yen këriëc ëbën wïc raan, gäm raan. ²⁶ Nhialic aci raan tøk kañ cak tuen, ku raan töñ kënë yen abii thäi bei thïn ëbën, ku jəl ke aa thiëi pinynhom ëbën bi kek ceñ thïn. Ku tuen këc yen ke cak, ëcï guiir, ye nən, ku ye tənən bi kek cien thïn. ²⁷ Acï cak rin bi kek ye wïc bik ñic, tädë abik yök tē wïc kek ye. Ku ë yic Nhialic aci mec kek yo. ²⁸ Cïmën cï raan dët ye lueel ëlä thεεr, ‘Yen acəl yo aa pür, ku ciëñku cïmën kënë!’ Ku aci kockun wak lueel aya ëlä, ‘Yok aa miëthke aya.’

²⁹ “Cïmën ye yok mïth Nhialic, acuk dhil tak lön Nhialic acit milän, ayi alal cï atët guañ bi thöñ Nhialic. ³⁰ Akëc Nhialic kuëc nhom, bi kəc tëm awuöc wäär këc ye ñic, ku ëmën ë kəc lëk pinynhom ëbën, bik käreç yekë looi puöl. ³¹ Rin aci guiir bi la

aköl tönj bi raan ci lác luk looi tēnē kuat raan ēbēn pinynhom. Ku yen aci nyuāth raan ēbēn lōn bi yen kēnē looi, jōn ci yen raan bi luk looi jōt raŋ yic!”

³² Tēwēn piŋ kek Paulo ke jam jōn rot thou yic, ke bui kōc kōk, ku lueel kōc kōk ēlā, “Awīcku, ba kēnē bēn ber yic, buk piŋ.” ³³ Go Paulo jāl amat yic. ³⁴ Ku mēt rōōr kōk rōt ye, ku gamkē wēt ci lueel, kam ē rōōrkā ē ye raan kōc amat cōl Diōnithiōth, ku tiŋ cōl Damarith, ku kōc kōk ke ci gam aake tō thīn aya.

18

Paulo aci la Korinth

¹ Wēn ci Paulo jam amat yic, ke jiēl Athen ku ler Korinth. ² Ku rēm thīn kek mony Itharel cōl Akuila, dhiēth Pontuth, ke puōc bēn Italia kek Prithkila tiēŋde, rin ci Klaudiōth, Bēnyŋaknhom kōc Itharel cuōp wei Roma. Go Paulo la bi ke la neem. ³ Ku rēer ku luui ke ke, wēn ci yen ke yōk ke ye cuēc alēth dhīl ye guōt piny cīt duēl, ku ŋōckē ke cīmēn yen aya. ⁴ Ku ē ye jam apēi tē ye kōc Itharel mat thīn akōōl cīi kōc ye luui yiic, bi ke lēk yith, rin bi kōc Itharel ku kōc Girik wēt Nhialic gam aya.

⁵ Nawēn la Thilath ku Timothī bēn Mathedonia, ke Paulo pāl kākken ke ye looi ku yik yenhom piōōc wēt Jethu, ku tēt kōc Itharel lōn Jethu yen aluanj bi Nhialic tuōōc pinynhom. ⁶ Nawēn ke jōnykē ku luelkē kārēc riēnke, go yecōk teŋ ku lēk ke, “Na cāk mār bāk Nhialic kuc, ka wek aabi rōt gōk ē rōt! Acīn raan bāk gōk. Ēmēn wek aba puōl ku la wēt Jethu piōōc tēnē kōc cie kōc Itharel.” ⁷ Goke jal nyāāj piny, ku ler pan raan cie raan Itharel Nhialic door cōl Titiōth Juthtuth bi la rēer thīn. Ku pan Titiōth ē thiāk kek tēn amat kōc Itharel.

⁸ Raandit tēn amat cōl Krithputh ēcī wēt Nhialic gam, yeen ku kacke ebēn ku kōc kōk Korinth aake cī wēt Jethu piŋ ku gamkē, ku muɔc Paulo kenhūim.

⁹ Naɔn wēer tōk, ke Paulo tiŋ kēdāŋ kēcīt nyuōth, ku lēk Nhialic ye ēlā, “Duk riōc ē kōckā, lōr tuenɟ yī jam tēnē ke, ku duk dhōr kē loi yic, ¹⁰ rin ɣen arēer kek yī. Acīn raan bī ye lēu bī yiēk tētōk, rin kōc juēc rēer ē tēn aa kackiē.” ¹¹ Go Paulo rēer geeu ruōn tōk ku abak, ke piōc kōc wēt bō tēnē Nhialic.

¹² Nawēn cī Galio bēnyŋaknhom Roma, jal looi bī ya bēnydīt pan Girik, ke kōc Itharel mat keyiic ku dōmkē Paulo ku ɣēthkē luk yic tēnē Galio. ¹³ Ku luelkē tēnē ye, “Mony kēnē, awīc kōc bīk Nhialic aa door dhōl cīi thāāny kek lōŋda.”

¹⁴ Tēwēn wīc Paulo ye bī jam, ke luel Galio tēnē kōc Itharel ēlā, “Na ye awuōc yen cī looi, ŋuōt ɣen acā yīc pāl piny ku piēŋ wētdun. ¹⁵ Ku ēmēn nēk ater we ē path wēt rin ku wēl ku lōōŋkun, wek aa dhil kēdun lueel wepēc. ɣen acie bēny kāk cīt kakkā.” ¹⁶ Ku cōl ke aa nyēei luk yic. ¹⁷ Gokē Thothēneth, raandit tēn amat dōm ku biēkkē luk yic. Ku kēnē akēc Galio kuēēc nom.

Paulo acī dhuk Antiök

¹⁸ Paulo ēcī nīn juēc nōk Korinth kek kōc cī gam, nawēn ē ke tōōŋ ke, ku ler riāi yic kek Prithkila ku Akuila, riān la Thiria. Ku wēn kēc kek guō la wīir bīk ger, ee cī kuēēŋ Kankēria tēnē Nhialic, ku cōl rot amut nom. ¹⁹ Nawēn ē ke ɣet Epethuth, tē cī Paulo Prithkila ku Akuila bēn nyāāŋ thīn. Ku ler tēn amat kōc Itharel, ku jīēem apēi ke ke. ²⁰ Ku pēēn kōc amat bī lōk rēer kek ke, go cīi gam. ²¹ Ku lēk ke ēlā wēn

jiël yen, “Na ye yen kë wïc Nhialic, ke γen abï dhuk tēnē we.” Ku ler riäi yic ku jiëlkē Epethuth.

²² Wēn le yen γēēt Cetharia, ke la Jeruthalem ku muōth akut kəc cī gam, ku jəl la Antiök. ²³ Nawēn cī nīn nök Antiök ke jiël ku ler wuōt Galatia ku Prigia ku deet kəc cī gam thīn ēbēn puōth.

Apolo ē kəc Epethuth ku Korinth piōc

²⁴ Go raan Itharel cəl Apolo, dhiēth Alekdhändria pan Ijip, bēn Epethuth. Yen ē ηic wēl thēer cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic, ku ē ηic jam apēi. ²⁵ Ku ēcī piōc dhēl Bēny ku nhiēer ke ku jiēm ku piōc kəc yith rin Jethu. Ku käckä aake pək thook miōc nhom wäär ye Joon looi. ²⁶ Ee ye kēriēc ēbēn ηiēc teet yiic apath tēn amat ke cīi riōc. Tēwēn piŋ Prithkila ku Akuila wēlkä, gokē γāth panden ku tētkē dhöl cī Nhialic nyooth tēnē kəc.

²⁷ Ku jəl Apolo tak bī la pan Gīrik, go kəc cī gam Epethuth kony ku gētkē athōr tēnē kəc cī gam tō pan Gīrik, ku lēkkē ke bīk ηiēc lor apath tē yeet yen. Ku yeen acī bēn aa raan cī kəc cī Nhialic kuony dhēēnde bīk gam, bēn kony apēi wēn yeet yen. ²⁸ Rin wēlken ril cī lueel aacī yen kəc Itharel thöl nhīm amat yic, ku nyuth ke yith wēl thēer Nhialic cī gōt yiic lōn Jethu yen ē raan cī lōc ku dəc.

19

Paulo acī la Epethuth

¹ Tēwēn rēer Apolo Korinth, ke Paulo jəl cath bī wuōt kuany yiic ku yeet Epethuth. Tēēn, acī kəc kōk abiōth yōk thīn ² ku thiēc ke, “Cī Wēi Nhialic lööny wegup wēn cī wek gam?” Gokē dhušk ye, “Akēcku cak piŋ lōn tō Wēi Nhialic thīn.”

³ Go Paulo ke thiëec, “Na ye këya, ye miśc nhom ñö cäk yök?” Gokë bëër, “Ee miśc nhom ye Joon gäm kəc.”

⁴ Go Paulo lëk ke, “Miśc ye Joon kəc muɔɔc nhïim aye looi tënë kəc cï kepuɔth wɛl wei käreɔc yiic. Ku lëk kəc Itharel wek aa dhil Jethu raan bï lök bën yacök gam.”

⁵ Wën piñ kek ë wët kënë, ke muɔɔc nhïim bik jäl aa kəc buɔth Jethu. ⁶ Ku tēËu Paulo yecin kenhïim, ku bö Wëi Nhialic kegup, ku jïεmkë thok kök, ku jölkë wët cï bën tënë Nhialic aa luεl. ⁷ Ku röör aake cït thiäär ku rou ëbën.

⁸ Ku tən pëi kadiäk, Paulo ë ye la tē ye kəc Itharel mat thïn, ku jïεm ke ke apei lon ye wët ye lueel rin bääny Nhialic yic. ⁹ Go kəc kök nhïim riel keyiic ku cïk gëm, ku luelkë käreɔc apei kəc nhïim rin dhël pïr cï Bëny nyooth. Go Paulo ke nyääh piny ku jiël kek kəc cï gam, ku jölkë wët aa jaam yic akölaköl, yöndit ye mony cəl Tiranuth jam thïn tënë kəc juéc. ¹⁰ Ku la Paulo tuen run karou ke loi kënë, abï kəc ke rëër wun Athia, kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel, wët Bëny piñ.

Aye wëët Ithkiba them bik jakrɛc cuɔp wei

¹¹ Nhialic ëcï Paulo cəl aloi käk kəc göi këc röt kan looi. ¹² Alanh yen tuc wuuny, ku alanh ye ceñ tən luoi, aake ye yäth tënë kəc tuany. Ku tē cï ke yäth, aa tuaany cəl ajiël ku jiël jakrɛc kegup aya. ¹³ Eci kəc kök Itharel këc gam baai kuany yic ke ye jakrɛc cuɔp wei kəc gup, aa them aya bik rin Bëny Jethu aa lueel, ku yekë jam tënë jakrɛc ëlä, “Yin ayöök rin

Jethu, ye Paulo jam rienke.” ¹⁴ Wëët raandit kāk Nhialic cəl Ithkiba kadhorou kek aake ye kënë looi.

¹⁵ Go jəŋrac lueel tənē ke, “Ÿen aŋic Jethu, ku Ÿen aci wēt Paulo piŋ ku week yakē tak ye wek yī ŋa?”

¹⁶ Go raan tō jəŋrac yeguöp thuæt kegup ku yik ke tətōök, ku ret aläthken yiic kekōth. Nawēn ke kat paande kecīn kōth alēth, ke kuēr gup aya. ¹⁷ Kəc Itharel ēbēn ku kəc cie kəc Itharel ke ciēŋ Epethuth, aake cī kē cī raan la guöp jəŋrac looi piŋ, gokē riššc apēi, ku jəl rin Bēny Jethu aa leec apēi. ¹⁸ Go kəc juēc cī gam bēn ku lekkē kākken rēc cik looi kəc nhīm.

¹⁹ Go acör juēc luui ē kākä athörken bēēi ku cuänykē ke ke dēei raan ēbēn. Ku matkē wēēu ke Ÿəc athör yiic gokē aa wēēu juēc apēi. ²⁰ Käjuēc ril cī röt looikā aaci kəc cök puōth apēi, ku jəl wēt Bēny la tuēŋ ke thiēi piny, ku gēm kəc juēc.

Kəc Epethuth aacä aliäöp looi

²¹ Wēn cī kākä röt looi, ke bö Paulo puōu bi la Jeruthalem ke tēk Mathedonia ku Girik, ku lueel, “Tē cī Ÿen la ē bēēikā yiic ke Ÿen abi dhiel la Roma aya.” ²² Go Timothī ku Eratuth kəcken ye kony tuəc Mathedonia, ku lək rēer Athia.

²³ Tēwēn rēer yen Athia yen ēci aliämđit rot looi Epethuth rin dhēl piir cī Bēny nyooth. ²⁴ Mony thōth milššŋ cəl Demetriōth ē tš thīn. Ku yeen ē ye kəŋ thōōth miləŋ kecīt luək kor ye ke jəŋ tik cəl Artemith door thīn. Ku kəcken luoi aake wēēu juēc yök ē luoiden kënë yic. ²⁵ Go kəcken luoi cəl ēbēn, ku cəl kəc kək milššŋ thōōth kecīt luək Artemith cimēnden aya, ku lək ke, “Week, aŋieckē lən ye Ÿok wēēukuan piir Ÿok yök ē luoi kënë yic. ²⁶ Ayakē piŋ

ku tiëṅkë yen kë looi raan cəl Paulo. Aye lueel lən kāk ye thöōth aacie Nhialic acin, ku yeen aci kəc juēc wel nhüim Epethuth ë tēn, ku jəl a Athia ëbēn. ²⁷ Kērac abī rot looi rin kəc aaciī bī ṅiēc aa jam ë luoidan kēnē. Ku acie këya rot, acin kəc bī ye bēn aa tak lən ye luan jəṅdan cəl Artemith kë thiek yic. Ku acin kəc bī jəṅdan cəl Artemith bēn aa theek, jəṅdan ye raan ëbēn Athia ku pinyhom, door!”

²⁸ Wēn piṅ thān awēn cī kenhüim mat kë cī Demetriōth lueel, ke tuuc kegup ku riëëkkë puōth apēi, ku loikë wuōu ku yekë lueel ëlä, “Artemith Epethuth adit apēi alanden!” ²⁹ Ku jəl kəc juēc γεu yic ëbēn, duōt looi. Ku dəm thān awēn Gaiōth ku Arithtarkuth, kəc pan Mathedonia ke cath kek Paulo, ku riṅkë ke tē ye kəc geeu kenhüim mat thīn. ³⁰ Go Paulo wic bī la jam kek kəc wēn cī kenhüim mat. Go kəc cī gam pēen bī cīi la. ³¹ Ku kəc kək ṅiēc kek ye kəcdit geeu yiic aake cī wēt tooc aya bīk lēk, bī cīi bō bī bēn jam kəc nhüim. ³² Tēwēn kəc ke cī bēn amat yic aake loi duōt. Ku ye kəc kək jam wēl cīi thōṅ kek wēl kəc kək, rin kəc juēc keyiic aake cək kēnē met kəc kenhüim kuc. ³³ Go kəc kək tak lən ë yen Alekdhändēr yen cī kēnē looi, rin cī kəc Itharel ye cəl ala kəc nhüim tuēṅ. Go Alekdhändēr yecin jot bī kəc cəl abit, ku bī tēt ke lən cīi kek cök tō ë wēt kēnē yic. ³⁴ Nawēn lek Alekdhändēr ṅic lən ë yen raan Itharel, ë ke ṅot ke loi duōt ku ṅuōt yekë kiit yic, “Artemith Epethuth aril apēi alanden.”

³⁵ Nawēn ke jəl raandit bēny geeu lēu bī kəc duōm thook piny ku lueel, “Kəc Epethuth aṅic raan ëbēn, lən yen gen Epethuth yen ala riel bī luan Artemith tiit, ku jəl a kuör yath cī löny nhial. ³⁶ Acin raan dhäl ë kākä. Këya, pälkë röt piny, ku duōkkë lui

luoi mïth. ³⁷Wek aaci röörkä bëëi ë tën, cək alən cïn yen kë yaath cï nyaai luεek, ku lən cïn yen käreε cïk luεel jaŋda guöp aya. ³⁸Na la Dimitriöth kek kacken luoi raan yekë gaany, ka akööl ye kəc luk aatö thïn ku bány aa rëer thïn, alëukë bik raan wickë la gaany akölë. ³⁹Ku na le kədəët ηuöt wiëckë, ka bï luk amatdüt yic. ⁴⁰Rin alëu bány Roma kuan mac yo bik lueel lən cï yok aliäap looi rin kë cï rot looi akölë, rin acïn raan lëu ye bï lueel, lən ala wët puöth looi aliäap, ku acïn wët yic lëuku buk lueel aya rin aliäm kënë.” ⁴¹Wën cï yen wët kënë lueel, ke däk amat nom.

20

Paulo aci la keny Mathedonia ku pan Girik

¹Tëwën cï kəc ke wïc Paulo bik nök röt päl piny, go Paulo kəc cï gam cəl ku mët ke ke, ku lëk ke wël deet yen kepuöth ku jəl ke tössη, ku jiël bï la Mathedonia. ²Ku jəl cath wuöt juëc yiic ku lëk kəc cï gam wël juëc deet yen kepuöth bëëi cï ke tëek yiic. Ku jəl la wun Girik. ³Ku rëer thïn pëi kadiäk. Tëwën guiir yen rot bï la Thiria, go ηic lən cï kəc Itharel ye thiën dhël yic bik nök. Go tak ku dhuk ciëen bï la tëek Mathedonia bï jäl la Thiria. ⁴Kəc cï yen bën ruac aayï Thopater, wën Piruth, raan pan Beria, ku Arithtarkuth, ku Thekunduth kəc Thethalonika, ku Gaiöth, raan Derbe, ku Tikikuth ku Tropimuth, kəc wun Athia, ku jəl aa Timothï. ⁵Keek aaci la tuenη ku lek ya tiit yok kəc kək ke cath kek ya Troath. ⁶Ku yok aaci cath riäi jäl Pilipi ke yo cï Yan Ayum cin yic luou kaη cam. Nawën nïn kadhiëc cök, goku ke jal la dööt Troath, ku ë yen tē cï yok nïn kadhrou bën nök thïn.

Paulo aci dhuk Troath

⁷ Nayon theëi aköl nin dätem, ke yok aa yo cï yonhüim kut ku buk ayup bany yic ku camku yok kɔc cï gam. Ku jəl Paulo jam, ku le tuen ke jiiëm kɔc nhüim yet wëer ciel yic, rin ë bï jäl yon nhiäk. ⁸ Ku mëc juëc aake dëp yon nhial tëwën mët yok thin. ⁹ Ku mony riënythii cəl Eyutikuth ëcï nyuc aluüit nyin. Nawën cï jam Paulo kəu bër apëi, go nin nök abï nin, ku lööny piny aluüit nyin ayeer. Ku yöt ëcï buth ke cöoc nhom arak diäk. Nawën lek jət ke yökkë ke cï thou. ¹⁰ Go Paulo bën ku cuet rot yekəu ku pæet yic. Ku lëk kɔc, “Duökkë riöc, aɲot pïir!” ¹¹ Ku dhuk nhial, ku le rök ku banykë ayup ku camkë. Nawën cï jam ke ke apëi agut bï piny bak, ke jiiël. ¹² Ku yëthkë riënythii wën baai ke pïir, ke cï puöth miët apëi.

Paulo aci jäl Troath ku ler Miletuth

¹³ Yok aaci la tuen buk la riäi yic, ku ger yo buk la Athoth tən yen bï Paulo la mët riäi yic thin. Ku ëcï lëk yo ku buk looi këya, rin ë wïc bï la Athoth yecök. ¹⁴ Nawën le röm ke yo Athoth, go cath kek yo riäi ku lokku Mitilene. ¹⁵ Ku tëmku ë riäi ku yeetku Kayoth yon nhiäk dët. Na aköl dëët ke yo la Thamoth, nawën ben bak goku yet Miletuth. ¹⁶ Ku ëcï Paulo tak ku bï Epethuth waan thok, rin cï yen ye wïc bï gääu wun Athia. Ku ë ban yekəu rin ë wïc bï them apëi bï yet Jeruthalem aköl looi Yan Ayum cïn yic luəu.

Paulo aci kəcdit Epethuth təəŋ

¹⁷ Tëwën cï Paulo yet Miletuth go thok tuəoc tënë kɔc Epethuth, ku bï kəcdit kek bāny kɔc cï gam röm kek ye. ¹⁸ Tëwën cï kek yëët go lëk ke, “Wek aa ɲic

luoidië, ku tē cī ɣen cien thīn kek we aköl tööŋ ɣon ɣëēt ɣen wun Athia. ¹⁹ ɣen akēc rot looi ke ɣa ye raan nhiam. Ku ɣen ɣa loi luoi ɣa ya aluan Nhalic. Ku ɣen ɣa ye rëer ke ɣa dhiau puou wēt pir ril yic ye kɔc Itharel ye wïc bīk ɣen nök. ²⁰ ɣen acīn kē ca muöny we, kēn yen bī we kony tēwäär ye ɣen kɔc lēk, ku ya kɔc piöc wēt Nhalic agut bäaikun yiic. ²¹ Kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel, aa ca ke aa lēk alanden ku bīk kepuöth dhuök ciēen ku gamkē wēt Bānyda Jethu. ²² Ku emēn, rin theek ɣen wēt cī Wēi Nhalic lēk ɣa, ke ɣen adhuk Jeruthalem, ku akuöc yenö bī rot la looi tēnē ɣa tētui. ²³ Kēn yen ηiec ē kē cī Wēi Nhalic thōn ɣen gēeth ca tēek yiic ē lōn bī ɣa mac, ku käreec bī luoi ɣa gēeth yiic ebēn aatit ɣa. ²⁴ Ku piērdië acā ye kuēec nhom lōn ye yen kēpath tēnē ɣen, ku ē rin wïc ɣen ye ku ba luoi yen cī Bēny Jethu yiiek ɣa ba thöl, yen lōn bī ɣen ye aa lēk kɔc, yen thon path tēnhieer Nhalic kɔc thīn.

²⁵ “ɣen acī cath kamkun, ke ɣa jam wēt bäāny Nhalic. Ku anηiec emēn lōn cīn yen raan dēt kamkun bä ben tīη. ²⁶ Kēn yen alēk we ku bāk muk wenhīim akölē, tē le yen raan bī dhēl ca nyooth lök puöl bī mää, ka cīi ɣen bī gök. ²⁷ Rin acīn kēdēt ca moony kēc lēk we ye kē wïc Nhalic ebēn ku bī looi. ²⁸ Tietkē röt apath ku tietkē kɔc cī Wēi Nhalic we looi bāk aa kɔc mēc ke. Calkē röt aaye abiök kɔc cī wēt Nhalic gam, kɔc cī looi bīk aa kacke thon Wēnde. ²⁹ Anηiec na la jāl ke kɔc ater Nhalic, cit gal cī wāth aabī bēn kamkun, ku keek acīn raan tök kam kɔc cī gam bīk puöl. ³⁰ Nīnkui bī bēn kɔc kōk akuötdun yic aabī lueth aa lueel na lēukē ka wēη kɔc cī gam. ³¹ Tietkē wenhīim, ku duökkē nhīim

mär, anjɛc wek aca piöc piü nyin aköl ku wëer tən run kadiäk.

³² “Ku emən wek aca päl Nhialic bi we tiit dhëen den nhiεer yen we. Yen ala riel bi we döc bäk käpath yök, käpuoth kek ye yiök kacken ci löc.

³³ Acin käpuoth raan dët cimən luŋ thith, ku milän təc, ku alëth ca tuöör nyin. ³⁴ Anjɛckë wepəc lön ke luai ca looi, ci ɣen ke wëeu juéc yök thün aa kek ci ɣen kækkië ku käk kəc rëer kek ɣen ɣoc. ³⁵ Aca nyuöth we käjuéc yiic ebën, lön nadë raan luui apeɪ yen ë kəc niap kony, ku wël ci Bëny Jethu lueel aake muök ɣanhom ɣon ci yen ye lueel ëlä, ‘Raan kəc muöc ë yen puöu miεt apeɪ tən lön bi raan dët ye muöc!’ ”

³⁶ Tëwën ci Paulo thök jam, gokë kenhial guöt piny ku röökkë Nhialic. ³⁷ Keek aaci dhiau tëwën ye kek Paulo paat yic, ku yekë ciem ke tönjë. ³⁸ Keek aake rεc puöth wët ci yen ye lueel ëlä, wek aaci ɣa bi bën tün. Ku jalkë ruac riäi yic.

21

Paulo aci la Jeruthalem

¹ ɣok aaci kəc ci gam ke bö Epethuth töön ku jiëlku. Tëwën ci ɣok wär teem riäi, goku yet tē cöl Koth. Naɣon aköl dëëtë ke ɣo yet pan cöl Rodeth, ku jiëlku thün ku lokku tē cöl Patara. ² Ee tēen ɣok aaci riän la Ponicia bën yök thün, goku keεc thün ku ger ɣo. ³ ɣok aaci bën yet tē ye ɣok Thaipruth tün thün, ku jöl riäi cath ke Thaipruth tō kön cam ke ɣo la Thiria. ɣok aaci bën la piny riäi yic Tire, ku ë yen tən bi käk ke tō riäi yic la jat piny thün. ⁴ ɣok aaci kəc kök ci gam bën yök Tire, goku rëer ke ke nün kadhrou. Keek kəc Tire aake ci Wëi Nhialic yöök ku bik Paulo

lëk ku bī cīi la Jeruthalem. ⁵ Na la nīnkuan ke buk nōk ke ke Tire thōk, goku jāl. Keek ebēn agut diäär ku miēthken aaci yo bēn ruac. Nawēn yeetku wath thok ke yo gut yonhiol piny agōr thok ku rōōkku Nhialic. ⁶ Ku tōŋku ke ku lok riāi yic ku dhukkē baai.

⁷ Yok aaci ger jāl Tire agut Ptolimiath, tē yen cī yok kōckuan cī gam bēn la muōōth thīn ku rēerku ke ke niēn tōk. ⁸ Na akōl dēētē ke yo jiēl ku yeetku Cetharia. Tēēnē, yok aaci bēn la pan Pilipo raan kōc piōōc Wēt Puōth Yam Nhialic, ku rēerku kek ye. Yeen ē ye raan tōŋ kōc kadhorou ke cī kuany Jeruthalem. ⁹ Yeen ē la nyīir kaŋuan kēc thiaak ku keek aake cīt kōc kāk Nhialic tīŋ. ¹⁰ Tēwēn cī yok nīn nōk paande ke raan kāk Nhialic tīŋ cōl Agabuth bō wun Judia, ¹¹ bī yo bēn tīŋ. Ku lōōm gōm ye Paulo yeyic duut, ku duut yecōk ku yecin ku lueel, kē cī Wēi Nhialic lëk ya akīn, raan la gōm kēnē abī kōc Itharel la der Jeruthalem cīt ēmēn cī yēn ye nyuōōth, ku abīk thōn kōc cie kōc Itharel.

¹² Tēwēn piŋ yok ē wēt kēnē, yook ku jōl aa kōc ē pan wēn, goku Paulo lōŋ bī cīi la Jeruthalem. ¹³ Go dhuōk yo ēlā, “Yēŋō luōikē ēmēn dhiēu wek kēlā, bāk ya cōl akōc puōu? Acie lōn bī yēn la der Jeruthalem yetōk yen ca gam, awiēc aya ku ba la thou thīn rin Bēny Jethu.”

¹⁴ Ee kēcku lēu buk dōk, goku puōl, ku jōlku lueel, “Pēlku Nhialic ku bī kē cī tak looi.”

¹⁵ Tēwēn cī yok nīn ē tēēn, ke yo jōl rōt guiir ku jiēlku buk la Jeruthalem. ¹⁶ Kōc kāk kam abiōth Cetharia aaci yo bēn ruac, ku yēthkē yo pan raan

bī yök la rëer thīn cəl Menthon, raan Thaipruth, ku ë ye raan tööŋ kam kəc tuenj ke kəŋ wët Jethu gam.

Paulo aci Jemith la tīj

¹⁷ Nawën yeetku Jeruthalem go kəc cī gam yo lor ke mit puōth. ¹⁸ Na la aköl dëëtë bën, goku la yök Paulo buk la jam kek Jemith, ku kəcđit kāk Nhialic aake tō thīn. ¹⁹ Keek aaci Paulo jāl muōōth ku jəlke kuēny yic kāk cī looi ëbën tēnē kəc cie kəc Itharel riel cī Nhialic yiək ye. ²⁰ Nawën cik kāk cī Paulo kuany yiic piŋ, gokē Nhialic leec. Ku jəlke lək ye, “Alëu ba tīj ëmën yīn wāmääthda. Kəc juēc apëidit ke ye kəc Itharel aaci gam, ku keek aa thek löŋ Mothith apëidit. ²¹ Ku acik piŋ lön ye yīn kəc Itharel tō wuōt kək yiic piōc ku bīk Löŋ Mothith puōl. Ku aca aa lək ke bīk miëthken cī ye ŋoot ku pälkē təcit tē ye kəc Itharel cienj thīn. ²² Abik dhiel piŋ yen lön cī yīn yëet. Yenjö buk looi ëmën? ²³ Anjüëën ba kē buk lək yī looi. Ala kəc kaŋuan ë tēn cī kuëëŋ. ²⁴ Cath ke ke, ku mät rot kəc bī kegup wuōōny wëi, bāk röt kəc ë tök ku tääu wëëuken piny, wëëu kāk kek bī kek röt kəc, ku keek aabi kenhīim muut. Këya, abik jal ŋic ëbën lön wël cī lək ke rienuku aa lueth, ku yīnhom yīn adhīl cenj təcit tē ye löŋ Mothith ye luëel thīn. ²⁵ Ku kəc cie kəc Itharel cī gam, aa cuk tuōc athöör buk lək ke bīk müith cī ke jakrəc door cī ben ya cam, ku jəl aa riem ku län dët cī dec, ku titkē röt bīk gup cī la akər.”

²⁶ Go Paulo rot mät röör wën, naŋon nhiäk ke kəc rot ke ke. Ku jəl la luanj Nhialic, ku lək kəc tē bī nīn kəc thök, tēn yen bī kəc jāl a looi tēnē raan tök keyiic ëbën.

Paulo aci thel ayeer luanj Nhialic

²⁷ Nawën cī nīn kadhorow thiök ke thök, go kəc kök Itharel ke bö wun Athia Paulo tīj luanj Nhialic. Gokë kəc rac nhīim ëbën ku dəm kë Paulo. ²⁸ Ku luelkë ke cī keröt jət, “Kəc Itharel! Kuonykë ɣo! Yen raan kën, ee yen piny kuany yic ke piöoc kəc ku ye lueel kəc Itharel aa kəc rəc, ku ë löj Mothith, ku jəl a luanj Nhialic kënë yöön yiic. Ku ëmën aci kəc cie kəc Itharel bëëi luanj Nhialic aya, ku bik bën yiëk yic buööl yen tən athëëk Nhialic!” ²⁹ (Ee luelkë yen kën, wët cī kek Tropimuth raan Epethuth tīj ke cath kek Paulo geeu, gokë tak lən cī Paulo bën kek ye luanj Nhialic.)

³⁰ Go aliäap thiëi kal yic ëbën, ku jəl kəc kat ku lek Paulo dəm, ku thelkë ayeer luanj Nhialic. Ku thiökkë kal thok nyin yic. ³¹ Tëwën wïc kek ye bik Paulo nök, ke thok ëcī tuoc tënë bëny apuruuk Roma lən nadë ke kəc ëbën Jeruthalem aa loi ariεεr. ³² Go bëny apuruuk lööny dhöl nyin yic kek bäny kök apuruuk ku apuruuk, ku riŋkë tən tō yööm thīn. Nawën tīj thän awën wïc Paulo bik nök apuruuk, gokë puöl.

³³ Go bäny apuruuk la tënë Paulo ku dəm kë, ku yöökkë apuruuk bik der cīn arək karou. Ku jəl kë thiëc, “Yenja yen monyë, ku yenö cī looi?” ³⁴ Go kəc ke tō yööm yic wël cīi thōj aa lueel. Ku jəl aliäap rot looi agut bī bäny apuruuk ciën kë detkë, kë cī rot looi yic. Gokë apuruuk yöök bik Paulo kuaath täden rëer kek thin. ³⁵ Nawën cīk jəl cath ku rëëtkë tëthöny, ke yööm juak rot apei, go apuruuk Paulo jət. ³⁶ Gokë buoöth ku yekë kiu ëlä, “Bäk, dhilku nök.”

Paulo aci rot kony

³⁷ Tëwën dööt kek tē ye apuruuk rëer thin, go Paulo lëk bëny apuruuk, “Cī Ʒa päl ku ba yi lëk wët diëñë?”

Go bëny apuruuk jäl thiëc, “Ye jam thon Ʒirik?
³⁸ Ku yin, cii ye raan Ijip wäär cī raan tim kaŷuan muk dhëŷ wat nhïim roor, ku wïc ba thör kek kəc mac baai?”

³⁹ Go Paulo dhuk nhom, “Ʒen ë raan Itharel, dhiëth pan cöl Tarthuth wun Cilicia, Ʒen ë raan gen diit Ʒic. Päl Ʒa ku ba jam tënë kəc.” ⁴⁰ Ke yeen aci bëny apuruuk bën puöl ku bi kəc jääm nhïim, ku jöl Paulo kεεc nhial tëthöny ku nyooth yecin bi kəc biet. Nawën cik biet, go Paulo jam tënë ke thuonjen.

22

¹ “Kockien dit ku wek wämäthkië ku wek wärkua, piŷkë apath Ʒen acin kεεc ca looi nëk Ʒa.”

² Nawën piŷkë ke jam thuonjen, gokë biet, abi piny la dil ku jöl Paulo la tueŷ ke jam, ³ “Ʒen ë raan Itharel, dhiëth Tarthuth wun Cilicia, ku Ʒen Ʒa dit Jeruthalem tën ku ë Gamaliel yen acä piöc. Ʒen aci piöc tē bi Ʒen lööŷ wärkuan dit thæk thin, cimëndun wek kəc tō tën akölë. ⁴ Ʒen aci kəc ke buøth dhël kën yic cöl agum. Ʒen aci röör ku diäär cöl amac. ⁵ Raandit käk Nhialic ku kəc akut luk ëbën alëukë ku bik lueel lön nadë ke yic yen kë ya lueel. Keek aacä yiëk athör ku ba ke la yiëk kockuan Itharel tō Damathkuth. Ke Ʒen aci kəc cī gam bën la däm ku rek kecin, ku kuëth ke ciëen Jeruthalem rin bi ke bën tēm awuöc.”

Paulo aci tē cī yen a raan cī gam teet yic

⁶ “Yən aköl ciel yic ke ya cath, ya cī thiök kek Damathkuth, ke kəcīt mac la biliny nhial ku go ya guo gööl piny. ⁷ Ku wiëëk piny ku piɛŋ röl raan ke jam ku lək ya, ‘Thawul! Thawul! Ē rin ɲö cəl yīn ya agum?’ ⁸ Guo thiēc, ‘Ye yīn ɲa Běny?’ Go lək ya, ‘Ee yən Jethu raan Nadharet, ě rin ɲö cəl yīn ya agum.’ ⁹ Kəc ke cath kek ya aake cī mac tīŋ, ku aa kəc röl jam tənē ya piŋ. ¹⁰ Guo thiēc, ‘Yeŋö ba looi, Běny?’ Ku aci Běny bən lək ya, ‘Jət rot ku ləər Damathkuth, ku yīn abī la lək kəriëēc ěbən yen cī Nhialic tak ku ba looi tənē ye.’ ¹¹ Yən ya cī many cā bir nyin cəər, go kəc ke cath kek yən ya thel ku yəthkē ya Damathkuth.

¹² “Ku mony cəl Ananiath ě tō Damathkuth, ku ě ye raan Nhialic door ku ě thek lōŋ kəc Itharel, ku yeen ě thekkē apɛi. ¹³ Yeen ěcī bən tənē ya, ku kēēc yalööm ku lueel, ‘Wämääth Paulo, ba pial ba bən daai!’ Nyin yic nyiendië aci rot bən liep ku tiëŋ piny. ¹⁴ Ku lueel, ‘Nhialic ye wärkuan dīt door aci ləc ku ba kē wïc ba looi tənē ye ɲic, ku tīŋ Aluanɟdeen puəth kăkkä looi, ku piŋ rölde ke jam. ¹⁵ Ku yīn abī ya raan ɲic ě wět kənē, ku ba raan ěbən lək kē ca tīŋ ku kək ca piŋ. ¹⁶ Ku ěmən, yeŋö ɲuət tit? Jət rot ku bī yī muəc nhom, ku cəl adumuöömku aa lək wei, ku ba Nhialic ya rök.’

Nhialic aci Paulo yöök bī kəc cie kəc Itharel piöc

¹⁷ “Ku jal dhuk Jeruthalem, ku wən cī yən la ba la rök luanɟ Nhialic, ke ya tīŋ kecīt nyuəth, ¹⁸ ku tiëŋ Jethu ke lək ya, ‘Jäl ěmən Jeruthalem ku ban yīkəu, rin kəc tō tən, aaci wəlkun ba ya lueel rienkië bī gam.’ ¹⁹ Guo dhuk nhom, ‘Běny, aŋickē apath lən

cī ɣen a la ɣön amat Itharel yiic, ku dam kɔc cī gam ku cal ke aa that. ²⁰ Ku ë ca gam wäär ku bī Ithipin nök raan ye kɔc piöc wëtdu, ku ë ɣen ɣa cä alëth kɔc ke nök ye lök tiit.’ ²¹ Go Jethu lëk ɣa, ‘Lɔɔr, rin yin aba tuɔc tēmec tēnē kɔc cie kɔc Itharel.’ ”

²² Go kɔc wën wël Paulo piñ, agut lɔn lueel yen wët bī ye tuɔc tēnē kɔc cie kɔc Itharel. Gokë duɔt bən looi, “Nyaaikë raan cit kën ë pinynhom! Näkkë! Acie raan path bī pīr!” ²³ Ku jolkë aa kiu, ke ya alëthken piɛɛr nhial ku yekë liɛɛt wɛɛr nhial.

²⁴ Go bēny apuruuk Roma apuruuk yök bik Paulo ɣäth ɣöt tɛ ye apuruuk tiit thīn, ku lëkkë ke ku bik that, rin bī Paulo wët ye kɔc Itharel ye jääm guöp lek. ²⁵ Ku wën cī kek ye der ku bik that, go Paulo lëk bēny apuruuk wën kääc kelöm ëlä, “Ye löñ lueel lɔn nadë ke raan Roma that ë path ke kɛc ɣäth luk yic, bī la awuɔc yök yeguöp?”

²⁶ Nawën piñ bēny apuruuk wët cī Paulo lëk ye, go la tēnē bēnydīt apuruuk ku thiëc, “Yenjö loi? Yen monyë ë raan kɔc pan Roma.”

²⁷ Go bēnydīt apuruuk la tēnē Paulo ku thiëc, “Lëk ɣa, ye raan Roma?” Go Paulo bëɛr, “Ee yic.”

²⁸ Go bēnydīt apuruuk lueel, “ɣen ë raan kɔc pan Roma rin cī ɣen wëu juëc tääu piny tēnē kɔc mac baai.” Go Paulo bëɛr, “ɣen ë raan pan Roma rin ye kɔc ke dhiëth ɣa kɔc pan Roma.”

²⁹ Go kɔc kök ke bī Paulo bən thiëc, dhuk ciëen ku nyiëñkë thīn, ku bēnydīt apuruuk ëci riöc wën cī yen ye ñic lɔn ye Paulo raan kɔc Roma, ku rin cī yen ye cɔl ader aya.

Paulo aci ɣäth luk yic

³⁰ Na aköl dëët, wën wïc bëny apuruuk Roma ye bī awuöc ye kəc Itharel Paulo gaany ɲic, go Paulo cəl adək apuruuk cin, tēwën cī ye rek ku yöök kəcđit kək Nhialic ku kəc amat ëbën bīk rəm. Ku bīi Paulo kenhīm.

23

¹ Go Paulo kəc amat döt ku lueel, “Kackië, acīn kək tō ɣapuöu, ba ke thiëc rin piërđië, ɣa dɛɛi Nhialic agut cīt akölë.” ² Ee tēën, ke raandīt kək Nhialic cəl Ananiath yöök kəc wën kääc tēthiök kek Paulo bīk buöök thok. ³ Go Paulo lək ye, “Nhialic abī dhiel buöök aya, yīn kē cie guöp ye yār! Yīn aci nyuc ba luk looi tēnē ɣa cīt tē ye löŋ ye luɛel thīn, ku yīn aŋot yī cīi löŋ dhoŋ kōu rin cī yīn kəc yöök bīk ɣa biäk!”

⁴ Go kəc thiääk kek Paulo lək ye, “Yīn alat raandīt kək Nhialic!”

⁵ Go Paulo bëër, “Acä ɲic, kackië lön ye yen raandīt kək Nhialic. Aye athör theer wël Nhialic lueel, ‘Yīn aci kërac dhil luɛel bëny mac kacku guöp.’”

⁶ Nawën tīŋ Paulo, ke kəc kök aa kəc akut Thaduthī ku kəc kök ke ye kəc akut Parathī, ke jam apɛi röldīt tēnē kəc luk, “Kackië! Ɏɛn ë raan akut Parathī, kəc ke dhiëth ɣa aake kəc akut Parathī. Ɏɛn aci bëi luk yic rin ye Ɏɛn ye ɲööth lön bī kəc cī thou röt jət aköldä!”

⁷ Nyin yic tēwën lueel yen wët kënë, ka agöth la nhial kam Parathī ku Thaduthī ku tekkë keyiic. ⁸ Rin aye Thaduthī lueel lön cīi kəc röt bī jət thou yic, ku acīn atuuc nhial ayī atīip kəc cī thou. Ku

Parathī aa kākā gam ēbēn kadiäk. ⁹ Ku juak jam rot apēi kam Parathī ku Thaduthī. Go kōc kōk piōōc löōŋ, ke ye kōc akut Parathī, rōt jōt ke cī puōth riāäk apēi ku luelkē, “Acīn kēεεc cī yōk ke cī looi! Tēdē, ke atuny nhial, yen acī diēt jam tēnē ye!”

¹⁰ Ku la agōth nhial apēi, nawēn ke bēny apuruuk riāc ciēt ke bī Paulo cak nōk. Go apuruōōkke tooc bīk Paulo la nyaai luk yic, ku yēthkē tēden ye kek rēer thīn.

¹¹ Naḡon akōu ke Bēny kääc Paulo lööm ku luel, “Dεεt yīpuōu! Aca nyuōōth Jeruthalem, lōn ē yīn raandiē, ku yīn adhil kēcīt ē kēnē looi Roma aya.”

Ee wīc kōc Itharel bīk Paulo nōk

¹² Naḡon nhiäk ke kōc kōk Itharel mat kenhīim, ku kuēēŋkē lōn cīi kek kuat miēth bī kaŋ cam ku dēkkē tē kēc kek Paulo kaŋ nōk. ¹³ Kōc ke mat kēnē yic, aake thiārŋuan ku tē kac. ¹⁴ Ku lek tēnē kōc kāk Nhialic ku kōcdīt baai ku luelkē, “Yok aaci kuēēŋ apēi yodhie buk cīi mīth, yet tē bī yok Paulo kaŋ nōk. ¹⁵ Ku emēn, week ku kōc kōk akut, tuōōckē wēt tēnē bēnydīt apuruuk raan Roma bī Paulo bēi tēnē we, ku luelkē lōn wīc wek ye bāk kē cī looi bēn deet, ku yok aabi rōt guiir buk nōk kē kēc yēēt wenhīim.”

¹⁶ Ku wēn nyankēn ē Paulo ēcī wēt nēk nēr piŋ, go riŋ tē rēer apuruuk thīn ku le wēt lēk Paulo. ¹⁷ Go Paulo raan tōk kam bāny apuruuk cōl ku lēk ye, “Yāth riēnythii kēnē tēnē bēnydīt apuruuk, ala wēt wīc bī lēk ye.” ¹⁸ Go bēny apuruuk riēnythii wēn yāth tēnē bēnydīt apuruuk ku luel, “Yēn acī Paulo, raan mac, cōl ku lēk ya ba riēnythii kēnē bēi tēnē yī, rin ala wēt bī bēn lēk yī.”

¹⁹ Go bēnydīt apuruuk dām cin ku yēth tēden rōt ku thiēec, “Yenō wīc ba lēk ya?”

²⁰ Go lueel, “Acī kōcdīt Itharel mat yic bīk yī thiēec bī Paulo yāth luk yic nhiāk, rin wīc kōc luk ye bīk kāk juēc cī Paulo looi la deet. ²¹ Ku duk wētden piŋ, rin abī la raan thiārŋuan ku tē kac bī ye thiēn bīk nōk. Aacī kuēēŋ bīk cīi mīth ku dēkkē yet tē bī kek ye nōk. Ku ēmēn aacī rōt guiir bīk looi, ku aa tit wētdu bīk piŋ.”

²² Go bēnydīt apuruuk lēk ye, “Duk ben lēk raan dēt lōn cī yīn ya lēk wēt kēnē.” Ku cōl riēnythii ajiēl.

Paulo aci yāth tēnē bēnydīt Pelik

²³ Nawēn ke bēnydīt apuruuk cōl bānyken apuruuk karou ku lueel, “Kuanykē apuruuk buōt karou ku jōl aa raan thiārdhorou cath mathiāŋ, ku raan buōt karou ke muk tōŋ bīk la Cetharia, ku rēerkē ke cī rōt guiir bīk lōōny dhōl ēmēn akāu. ²⁴ Ku wiēckē mīthiōōŋ bī Paulo ke cath, ku yāthkē tēnē bēnydīt Pelik ke cīn kērēec yōk ye dhēl yic.”

²⁵ Ku jōl bēnydīt apuruuk athōr gōt ēlā,

²⁶ “Υεν, Klaudiōth Lithiath yen agēt athōr kēnē tēnē yī bēnydīt Pelik path apēi. Yīn aca muōth.

²⁷ Kōc Itharel aake cī mony kēnē dām ku duērkē nōk. Ku aca piŋ lōn ye yen raan Roma, guō la kek apuruōōkkiē bīk la kony. ²⁸ Ē wiēc ba awuōc ye kek ye gaany ŋic, guō yāth amat yic tēnē ke. ²⁹ Aca yōk lōn acīn awuōc cīi looi bī yōk ye nōk, nadē ke macku. Ayekē gaany kāk la thiāāk kek lōōŋken.

³⁰ Nawēn la lēk ya lōn cī kōc kōk Itharel wēt mat yic bīk mony kēnē nōk, guō tak ba tuōc tēnē yī. Ku lēk kōc awēn gōony ye, week lak tēnē Bēnydan dīt bāk awuōc cī monyē looi la lueel yēnhom.”

³¹ Go apuruuk kēwēn cī lēk ke looi. Ku nyεεikē Paulo ē wēēr kēn bik γεετ Antipatrith. ³² Nawēn bak piny, ka apuruuk ke cath kecōk dhuk Jeruthalem, ku nyiēnkē Paulo apuruuk cath mīthiōōŋ bik la kek ye. ³³ Ku γēthkē Cetharia, ku γεmkē athōōr tēnē bēny Pelik ku thōnkē Paulo. ³⁴ Nawēn cī bēnydīt Pelik athōōr kueen, ke thiēc Paulo, “Ye raan wun nεn?” Nawēn yōk lōn ē yen raan wun Cilicia ³⁵ ke lueel, “Υεn abī wētdu piŋ tē le kōc gōōny yī yēēt.” Ku yōōk apuruuk bik Paulo la muk ku titkē pan wāār buth Antipāth Υērot.

24

Kōc Itharel aaci Paulo gaany

¹ Nawēn nīn kadhiēc cōk ciēēn, ka Ananiath raandīt kāk Nhialic la Cetharia kek kōcdīt kōk ē baai, ku jōl a raan bī wētden ηiεc la kuany yic luk yic cōl Tertuluth. Ku lek bēnydīt Pelik nhom ku lēkkē wēlken gōōny kek Paulo. ² Go Tertuluth cōl ku jōl Paulo gaany ēlā, “Yīn bēnydīt! Wēt ye yīn raan ηic kōc mac ē yen acī γok rēēr run juēc dōōr yic ke cīn aliāāp. Ku kājuēc peth ca looi kek aaci wuōnda γāth tuēŋ. ³ Kāpuōthkā aa nhiarku ke ēbēn akōlakōl. Ku yīn acuk leec γopuōth apeī. ⁴ Acā wic ku ba jam apeī, ku yīn alāŋ ba wēl kuēnku yī piŋ. ⁵ γok aaci mony kēnē yōk ke ye raan rac. Yen acā aliāāp a looi kam kōc Itharel pinynhom ēbēn. Ku yeen ē bēny kōc akut Nadharet. ⁶ Yeen awic bī luanj Nhialic yiēk yic buōōl. Ku yeen acuk dōm. Acuk them buk tēm awuōc tēcīt tē ye lōōŋ panda ye lueel thīn. ⁷ Ke yeen acī bēnydīt apuruuk Lithiath bēn dōm bei γocin riel ku nyiεεi. ⁸ Ku yōōk kōc cī Paulo gaany ku bik bēn luk yic yīnhom. Tē thiēc yīn ye,

ka ba guo ŋic kek kāk cī yök ye gaany.”⁹ Ku met kɔc Itharel thīn aya ku luelkē lɔn kāk cī Paulo gaany aa yith.

Paulo aci rot kony Pelik nhom

¹⁰ Go bēnydīt baai Paulo jāl yōök bī jam, ku jəl Paulo lueel ēlä, “Aŋיע lɔn ye yīn raan cī luk luök run juēc ē wundaan. Ke ŷen amit puou ku ba rot kony yīnhom. ¹¹ Tē lēu yīn ye ba yic ŋic, ke wäär tēcīt nīn kathiäär ku rou ēmēn, yen ē le ŷen Jeruthalem ba la rōök thīn. ¹² Ku kɔc Itharel acīn raan cīk yök ke göth ke ŷen luanŋ Nhialic. Ku keek aakēc ŷa yök ke ŷa ye kɔc rac nhīim tēn amat Itharel. Ku jəl aa ŷōn kōk yiic aya. ¹³ Ku keek acīk bī lēu bīk yī lēk kēn ye nyuōth lɔn ye kāk cīk kuεεn ŷaguōp yith. ¹⁴ Wēt lēu ba gam akīn. ŷen ē Nhialic ye wärkuan dīt door, door aya dhēl yen yekē lueel ka cie yic. Ku ŷen ē kēriēc ēbēn cī gāt lööŋ Mothith ku athör kɔc kāk Nhialic tīŋ yiic gam. ¹⁵ ŷen ala ŋōth cīt ŋāthden aya tēnē Nhialic lɔn bī kɔc ēbēn, kɔc path ku kɔc rac rōt jət thou yic aköldä. ¹⁶ Ke yeen aya them ku ba kē la cök looi tēnē Nhialic ku kɔc ēbēn.

¹⁷ “ŷen aci run nōk wei Jeruthalem, ke ŷen ŷa cī la wēū ba ŷāth tēnē kackiē ku la rot kɔc. ¹⁸ Ee wēn looi ŷen ē kēnē yen ē yök kek ŷa luanŋ Nhialic ke ŷa cā guōp wuōōny wei käreεc. Ee cīn yōōm rēēr kek ŷa, ku ē cīn aliām cī rot looi. ¹⁹ Ku kɔc Itharel ke bō wun Athia aake rēēr thīn. Ku keek nhīim, ŋuōt aaci dhiel bēn yīnhom ku bīk kē ca wuōōc bēn lueel. ²⁰ Na cie kēya, ke ē rōör rēēr ē tēn, ka luel awuōc cīk yök ca looi wäär cī ŷa ŷāth luk yic. ²¹ Kē ŋיע ē kē tōŋ ca lueel ēlä ke ŷa kääc kenhīim, ‘ŷen aci bēēi luk yic

aköl wët cī ɣen ye gam lɔn nadë ke kɔc cī thou aabi röt jot bik pīr.’ ”

²² Ku ë ɳic Pelik apath yen tē ye dhël pīr kɔc Itharel thɛk thīn. Go luk puəl ku lëk ke ëlä, “Na la bënydīt apuruuk Lithiath ɣëët ke luɔɳdun aba tīɳ.” ²³ Ku lëk bëny apuruuk rëër apuruuk Paulo tiit nhīim ku bī Paulo cīi tiit apil yic, ku yekë kɔc mäath kek ye puəl bik kākken wïc aa bëëi tënë ye.

Paulo aci jam tënë Pelik ku Druthila

²⁴ Na la nīn lik thök, ke Pelik bō kek tiɛnde Druthila, ku ë nyan kɔc Itharel. Ku tuc Paulo bī bëëi bī wët ye Paulo gam rin Jethu Krītho bën piɳ. ²⁵ Nawën la Paulo tuɛɳ ke jam wët path ku lɔn bī raan rot tiit kārɛc, ku jɔl a bën aköl luɳdīt, go Pelik rišɔc ku lueel, “Yīin alëu ba jäl ëmën. Yīn aba bɛn cɔl tē cī ɣen nhom bɛn lääu.” ²⁶ Ku ye ɳjōth lɔn bī Paulo ye riɔp wëü. Ku rin ë wët kënë aci bën a tuɔc akölaköl ku jīɛm kek ye.

²⁷ Na la run karou thök, ke Porkiöth Pethtuth wëer nyin bënydīt Pelik ke ye bëny. Pelik ë wïc ku bī kɔc Itharel nhiaar, go Paulo nyääɳ mɛc yic.

25

Paulo aci thiëc ku bī tuɔc tënë Bënyɳaknhom

¹ Nin kadiäk cök ciëen wën cī Pethtuth ɣëët Cetharia, ke jiël thīn bī la Jeruthalem. ² Tëwën ke kɔcdīt kāk Nhialic ku jɔl aa bāny Itharel ke gɔɔny Paulo la tënë ye, ku lëkkë wëtɔden. Ku läɳkë Pethtuth, ³ ku bī ke luši kë wickë kepušth ku bī Paulo bëëi Jeruthalem, rin ë cik mat yic ku bik Paulo nök dhël yic. ⁴ Go Pethtuth bëër, “Paulo

abī rēer ke mac Cetharia, rin ɣen adhuk ē nīnkā.
⁵ Calkē bānykun aa la Cetharia kek ɣa, ku bīk jāl la kuēn guōp tē le yen awuōc cī looi.”

⁶ Go Pethtuth nīn kabēt aduērķē aa thiāār kaŋ nōk ke ke, ku jāl la Cetharia. Na akōl dēētē ke la luk yic, ku jāl apuruuk yōōk ku bīk Paulo kuēth yenhom. ⁷ Na la Paulo ɣēēt, go kōc Itharel ke bō Jeruthalem ke kāāc, ke cīk gōōm piny, jōōk bīk kāēc apēi luēel yeguōp, ku acīn kē cie nyuōōth lōn ye kākķā yith. ⁸ Go Paulo rot kony ēlā, “ɣen acīn kē ca wuōōc lōōŋ kōc Itharel yiic, ku acīn aliām ca looi luāŋ Nhialic, agut Bēnyŋaknhom Roma acīn wēt rēec ca luēel yeguōp.”

⁹ Ku wēn wīc Pethtuth ye bī nyuōōth kōc Itharel lōn nhiēer yen ke, go Paulo thiēec, “Cī lēu ba la Jeruthalem ku ba luōŋdu la luk thīn lōn ye kāk cī kuēn yīguōp yith?”

¹⁰ Go Paulo lueel, “Tē kēēc ɣen thīn ē luŋ bēny yic, ku ē yen tē lēu ye bī luōŋdiē tīŋ thīn. Acīn kēēec ca looi tēnē kōc Itharel, cīmēn ŋic yīn ye apath. ¹¹ Na ca lōŋ dhoŋ kōu, ku le kēēec ca looi lēu bī ɣa tēm awuōc bī ɣa nōk, ka cā lēu ku ba thiēc bī ɣen puōl. Ku na cīn yīny tō thīn kāk cī kuēn ɣaguōp, ka cīn raan lēu ye bā thōn ke bīk ɣa nōk. Ke yeen awiēc ku bī ya bēny yen bī luōŋdiē la luk.”

¹² Go Pethtuth wēt cī Paulo lueel kaŋ guēek yic kek kōc akutden luk, ku jāl dhuk nhom, “Wēt cī yīn ye lueel ke Bēny Agrīpa yen abī luōŋdu luk, ke yīn abuk tuōc ye.”

Pethtuth acī luŋ Paulo tēt yic Bēny Agrīpa

¹³ Nin lik cōk ciēen ke Bēny Agrīpa kek Bernike bō Cetharia bīk Pethtuth kēny, bīk la lēk ye lōn mit kek

puöth wät cī yen yēēt. ¹⁴ Tēwēn cī kek rēēr nīn juēc, ke Pethtuth jəl wēt Paulo kuēny yic bēny, “Ala raan rēēr ē tēn cī Pelik nyāāŋ piny ke mac. ¹⁵ Na wäär lar Jeruthalem, go raandīt kāk Nhialic kəc Itharel ku bānyken, gaany tēnē ya ku wickē ba tēm awuōc. ¹⁶ Guo lək ke lən nadē kəc pan Roma aacie raan cī gaany ye gam, wēt kēreec cī looi ke kēc kaŋ tuōōm nhom kek kəc cī ye gaany, ku bī rot kony awuōc cī ye gaany. ¹⁷ Na wäär ca bēn ē tēn, ke yēn akēc bēn gāāu. Yēn aci bēn la luk yic akōl bī niēnkiē aa rou ē tēn, ku yōōk apuruuk ku bīk ē mony kēnē bēēi ba luōŋde tīŋ. ¹⁸ Kəc aterde aaci rōt bēn jət, ku acīn kēreec dīit cik bēn kuēen yeguōp tēcīt tēn ye yēn ye tiēŋ thīn. ¹⁹ Kē ca bēn yōk ē lən ye kek teer kek ye tē ye yen Nhialic duōor thīn, ku jəl aa mony dēēt cəl Jethu cī thou, ku yen ē mony kēnē aye Paulo lueel ka pīr. ²⁰ Ee cā dhal ba yic yōk rin ē wēlkā, guo Paulo thiēēc bī la Jeruthalem ku ba luōŋde la looi thīn. ²¹ Go Paulo lueel ka wīc bī puōl ke tiit apuruuk agut tē bī bēnyŋaknhom luōŋde tīŋ. Guo apuruuk yōōk ku bīk tiit agut tē bī yēn ye tuōoc tēnē bēnyŋaknhom.”

²² Go Agrīpa lək Pethtuth, “Luŋ ē mony kēnē aba luk yen ya nhom.” Go Pethtuth dhuk nhom ēlā, “Abī bēēi yīnhom nhiäk.”

²³ Nawēn bak piny ke Agrīpa ku Bernike bō ku lor ke yai, ku luēŋkē yōn luk kek bānydīt apuruuk ku jəl aa bāny ē geu. Ku yōōk Pethtuth apuruuk bīk Paulo kuēēth luk yic alōŋ thīn. ²⁴ Ku lueel, “Yīn bēny Agrīpa, ku jəl aa wek kəc rēēr tēn kek yo. Mony yen dēei wek kēnē ē yen raan cī kəc Itharel rēēr ē tēn ku jəl aa Jeruthalem gaany tēnē ya. Ayekē lueel ke

loi duəət lən nadē ka cīi päl ke pīr. ²⁵ Ku yeen acīn awuəc ca yök cī looi lēu bī ye tēm awuəc bī nāk. Ku yeen nhom acī wīc bī ya bēny yen luk luənde, guə gam ku ba tuəc tēnē ye. ²⁶ Ku yen acīn yiny puəth ca yök ba gət ē rienke tēnē bēny. Ke yeen aca bēi yīnhom, ku ē yīn bēny Agrīpa, rin ba wētde wīc yic, rin ku bī la kē jäl gət. ²⁷ Aya tīj lən cīi yen path ku bī raan cī mac tooc ke cīn kēn wēn cī rot deet ye nyuəth, kek kāk cī ye gaany.”

26

Paulo acī rot kony Agrīpa nhom

¹ Go Agrīpa Paulo yöök, “Yīn aca puəl ku ba jam ba rot kony.” Go Paulo yecin nyuəth bī kəc biət ku jəl jam ēlä bī rot kony.

² “Bēny Agrīpa! Yen ē rot yök aköl kēnē ke ya mit guəp rin bī yen rot kony yīnhom kāk cī kəc Itharel ya gaany ebēn. ³ Kēnē adhīl a yic alanden rin yīn anjic apath, yen tē ye kəc Itharel cienj thīn, ku kāk ye kek wäac thīn. Yīn aba ləj emēn ku ba yīguəp päl piny ku ba wəlkiē piŋ.

⁴ “Kəc Itharel ebēn anjickē yen tēn pīir yen thīn tēyən koor yen. Anjickē tē cī yen piərdiē jaak thīn yən tuen panda ku jəl a Jeruthalem. ⁵ Anjickē akölaköl, ku acik bī dhöl lən nadē ke yen acī kaŋ cienj ke ya ye raan akut Parathī kəc ke muk lööŋ Nhialic cök apēi. ⁶ Ku emēn yen a kääc luk yic ē tēn rin ye yen wēt cī Nhialic lək wärkuan dīt njoəth, ⁷ kēn yen ye kuat kackua kathiäär ku rou njoəth ka bik yök, tē ye kek Nhialic door aköl ku wēer. Ku ē rin njoəth kēnē, yīn Bēnydīt, yen acī kəc Itharel ya gaany! ⁸ Yenö ye

wek ye yök wek kɔc Itharel ke ril yic bāk gam lɔn ye Nhialic raan cī thou jɔt bei thou yic?

⁹ “Aca them yen ɣɛn ku ba kəriëc ëbën looi, kāk bī rin Jethu raan Nadharet rac guɔp. ¹⁰ Yen ë kën aca looi Jeruthalem. ɣɛn ɣa ye bënydīt kāk Nhialic yiëk riel ku ba kɔc juëc cī wët Jethu gam aa dɔm ku mac ke. Ku aca ya gam aya, yen lɔn nêk kɔc cī tēm awuɔc bī ke tēm thou. ¹¹ Aaca cɔl aaye tēm awuɔc arak juëc ɣɔn amat kɔc Itharel yiic, ku aca them ba ke cɔl aban̄ bīk wët Jethu puɔl, ku riääk puɔu apei tënë ke, agut ba ke aa luɔɔp wuɔt kāk yiic ku cal ke agum apei.

Paulo aci tē cī yen a raan cī gam teet yic

(Lusi 9:1-19; 22:6-16)

¹² “Ee rin ë wët kënë yen ë ler ɣɛn Damathkuth ke ɣa cī raandīt kāk Nhialic yiëk riel. ¹³ Nawën akɔl ciël yic, Bënydīt, ke ɣa ɲoot dhël yic, ke ɣa tiŋ many ɣer apei, wär akɔl, ke ruel nhial ke cā gööm piny kek kɔc ke cath kek ɣa. ¹⁴ Ku wīikku piny ëbën, ku piɛŋ röl ke ye lëk ɣa thuɔŋdië, ‘Thawul, Thawul! Yenö cɔl yīn ɣa agum? Yīn aci rot ban̄, rin ye yīn ye wīc ku ba këcīt këdhie ye akaja looi, kë ye yen wai ye raan la ye ye yup ke kuεεth, wεc ciëën.’ ¹⁵ Guɔ thiëc, ‘Ye yīn ɲa Bëny?’ Go Bëny lueel, ‘Ee ɣɛn Jethu, raan ca cɔl agum. ¹⁶ Ke yeen jɔt rot ku kääc cökku. ɣɛn aci rot nyuɔth yī, rin yīn aca lɔc ku ba ya aluan̄dië, yīn abī kɔc kök lëk kë ca tiŋ tënë ɣa akölë, ku kë ba nyuɔth yī aköldä. ¹⁷ Yīn aba tiit bī ciën këreεc yī yök kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel cin, kɔc bī ɣɛn yī tuɔc thīn. ¹⁸ Keek aaba piöc bīk kãŋ ɲic, ku bīk luoi käreεc puɔl, ku jiëlke riel jɔŋrac yic ku lek tënë

Nhialic, rin gäm bi kek wëtdië gam, yen aabi käreç cïk looi päl piny ku tëëu ke kam kəc ci Nhialic ləc.’

Paulo aci tē cī yen kəc piöç thīn teet yic

¹⁹ “Këya, Bëny Agrīpa, ɣen akēc wët kē ca tīŋ nhial cīt nyuöth dhöl yic. ²⁰ Wäär tuen Damathkuth ku Jeruthalem, ku jəl aa wuöt kəc Itharel yiic ëbën, ku kam kəc cie kəc Itharel, aake ya lək lön bik luoi käreç puöl ku dhukkë Nhialic, ku yekë luui kápath ye nyooth lön cī kek muöl käreç. ²¹ Ee rin ë wët kënë, yen aa döm kəc Itharel ɣa ke ɣa tō kal luan Nhialic, ku wickë bik ɣa nök. ²² Ku agut cī aköl kënë Nhialic acä kony, ku ë wët kën, yen akëç ɣen ë tēn ku ba kē njec lək raan ëbën, kəcckor ku kəcđit. Käk ya lueel ka bi röt looi aa thōŋ kek käk ye kəc käk Nhialic tīŋ ku Mothith lueel, ²³ lön nadë Raan cī ləc ku dəc abi gum, ku ë yen bi rot kaŋ jət thou yic, ku ë yen abi kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel lək wët bi kəc kuöny bei käreç yiic.”

²⁴ Tëwën jīem Paulo ke kony rot ë wëlkä, go Pethtuth rël, “Paulo! Yin aci muöl. Piöç cī yīn piöç aci cəl amuöl!”

²⁵ Go Paulo bëer, “Bënyđit! ɣen akēc muöl. Wël ya lueel aa yith cīn yic muöl. ²⁶ Bëny Agrīpa! Alëu ku ba jam tēnë yī ke ɣa cīi riöç, rin yīn anjic käk kəkä ëbën. Anjiec alanden lön nadë ke keek aaca lək yī ëbën rin kënë acie kē cīi thiaan, aa käk njic jāŋ ëbën. ²⁷ Bëny Agrīpa! Cī wël kəc käk Nhialic tīŋ ye gam? Anjiec lön ye yīn ke gam!”

²⁸ Go Agrīpa lək Paulo, “Ye yök yīpuöu ë kaam thīn lön bi yīn ɣa wel ba ya Krīthian?”

29 Go Paulo bēēr, “Na cək aa kaamkoor ku kaamdīt, rōökdiē tēnē Nhialic ē lən bī yīn ku kək kək piŋ kək luēel ke aköl röt wel bīk ciēt ɣa, ku acie rin bī ke mac.”

30 Go bēny ku Pethtuth ku Bernike, ku kək kək ke cī nyuc luk yic röt jət, 31 ku wēn cī kek jäl aaci jal aa jam kamken, ēlä, “Acin kē cī ē mony kēnē looi, kē lēu bī ye cəl anak ku mac aya.” 32 Ku jəl Agripa lēk Pethtuth, “Yen ē mony kēnē ŋuöt aci lony, ke rin cī yen ye wic ku bī ya Bēnyŋaknhom yen bī luŋde la tiŋ.”

27

Paulo aɣēth Roma

1 Tēwēn cī ye mat ku buk cath riäi buk la Italia, gokē Paulo ku jəl aa kək kək cī mac thōn Juliōth, bēny akut apuruuk Roma, akut cəl, “Akut Bēnyŋaknhom.” 2 Ku lok riän bö Adramitiöm, riän cī guiir bī jäl wath thok wun Athia. Arithtarkuth raan pan Mathedonia wun cəl Thethalonika ē cath kek ɣo. 3 Na aköl dēētē ke ɣo yet Thidon. Juliōth ē ye raan path, ee cī Paulo puəl ku bī kək määth kek ye la tiŋ, rin bīk la yiək kək wic.

4 ɣok aci bar, ku rin cī ɣok ɣonhüim wēl yom, goku riäi gēer tē bī yen cath thīn apath, ku ē ye alŋ ye aköl bēn thīn rial pan tō gool nhom wär ciel yic cəl Thaipruth. 5 Ku jəlku wär teem buk la Cilicia ku Pampilia ku lok Mira pan tō wun cəl Likia. 6 Tēnē, ke bēny apuruuk yök riän jäl Alekdhändria ke la Italia, go ɣo ɣäth thīn.

7 Ku riäi ē cath amääth rin yom ē dīt apēi. Ku ɣok aaci nīn juēc bēn nök dhēl yic buk jäl yet gen cəl Kniduth. Yom ē kēc ɣo puəl ku buk la dhēldan yen

buəthku yic, goku ret wanh cəl Thalmone tən yen bī pan thiin tō gool nhom cəl Kret yook kəl ē yom. ⁸ Ku ciəthku ke yō göök yom ke yō kuany agör yəu, ku yōk aaci bən yet tē cəl Wanh Path ē riəl, ku ē tən cīi mec kek gen cəl Lathia.

⁹ Ku ciəŋku thīn nīn juēc, ku ril yic buk la tuen yō cath wīir, rin ē nīnkā aköl Yan lək kəc kegup wīir ěci bar, tən yen ye yom rut rot jət apēi. Go Paulo ke lək ělä, ¹⁰ “Kackiē, aya tīŋ lən cāthda jāl ē tən abī yic riəl, riāi abī riāäk ku kāk tō thīn aabi puk wīir, ku kəc aabi mou aya.” ¹¹ Ku bēny apuruuk ē wēt raan kuath riāi ku raan la riāi yen aye piŋ, ku kueec wēt cī Paulo lueel. ¹² Ku wath thok tē ye riāi mac thīn ěci path bī kəc māi thīn. Go kəc juēc keyiic wic ku bīk la tuen bīk yet Ponik tē lēu yen rot. Yen ē wanh tō Kret, ku ěcie yethok wəl ləŋ bēr tē ye aköl lööny piny thīn.

Yomdīt aci rot jət wīir

¹³ Yom thöönj rot ěci jət ke bö ciεem tē cī raan yenhom wəl tē ye aköl lööny piny thīn, go kəc ke cath riāi tak lən nadē ka lēukē bīk la tuen ke cath, gokē riāi lony ku gerkē ke kuēnykē agör Kret yəu. ¹⁴ Ku kaam thiin awən ke yomdīt ril apēi bö cuēēc tē cī raan yenhom wəl tē ler aköl thīn, ben bən ke ye piū apēi. ¹⁵ Ku yiēk riāi bī la bēēnbēēŋ, ku ril yic apēi bī gēer tuen tē bī yom thīn, goku puəl buk cəl akuεeth yom. ¹⁶ Yōk aaci bən ləŋ wən tēek yōk ləŋ ye yom rut yenhom wəl thīn, pan thiin tō gool nhom cəl Kauda. Tēēn, acuk bən lēu buk riān koor duōöt riändīt cök. ¹⁷ Ku rin dīit yom apēi, gokē duōöt riändīt kəu rin bī yom tiim cī ke riāi looi cīi piir wei, ku jəlku duōöt piny wīin. Keek aake riēc ciēt riānden

bī la dōt liēet yic wanh Libia thok, gokē alēth ye yom ke riāi kuaath dāk bei, ku cōlkē riāi ajōl yom kuaath. ¹⁸ Yomdīt ril awēn aci la tuēŋ ke pīu apēi, nawēn akōl dēētē ke jōkkē bīk kāk tō riāi yic cuat wīir. ¹⁹ Nawēn akōl ye nīn diāk ke cuet abēk kāk gēr wīir cienken. ²⁰ Ku cuk akōl ku kuēl tīŋ nīn juēc, ku yom aci la tuēŋ ke pīu apēi. Akēcku ben bēn ŋjōth lōn bī yok pīir.

²¹ Nawēn cī kōc nīn juēc nōk ke cīn miēth cīk cam, go Paulo rot jōt ku kēēc kenhīim ku lueel, “Kackiē, na we cī wētdiē piŋ wāär bāk riāi cīi geer wei Kret ŋjōt yok aa kēc mam kēlä. ²² Ku ē mēnē wek aa lāŋ, dēetkē wepuōth! Acīn raan tōŋ bī thou weyiic, ē riāi yetōk yen abī riāäk. ²³ Ku wēn akōu atuny Nhialic yen ye ŋen raande, ku yen ya door aci bēn tēnē ŋa, ²⁴ ku lueel, ‘Duk riōc, Paulo! Yīn abī yet Bēnyŋaknhom nhom, ku rin ē wēt kēnē Nhialic aci yī pēl wei, ku kōc cath kek yī riāi yic aabi pīir.’ ²⁵ Kēya, kackiē, dēetkē wepuōth! Nhialic aca deet puōu, abī kēpath looi tēcīt tē cī ye lēk ŋa thīn wēnakōu. ²⁶ Ku yom abī riāi kuaath bī cōl ala gool nhom cōk alōn bī yen la riāäk thīn.”

²⁷ Ku nīn aake cī ya thiāär ku ŋuan, ku yomdīt apēi ē kuath riānda wārdīt Adēkdīēet yic. Na ye tēcīt wēēr ciēl yic, ke ye kōc ger riāi yōk kepuōth ciēt yo cī thiōk buk yet agōr thok. ²⁸ Gokē wīn cī duōt thok kēthiek luaac piny pīu yiic, ku wēn ye kek ye luaac piny ēmēn ku mēn, ke yōkkē lōn thiōk wār yic. ²⁹ Gokē riōc ciēt riāi bī rot dēeny kuōr tō pīu yiic, gokē wīn cī duōt thook aleeldīt ye riāi dōm luaac piny riāi thar ciēēn, ku jōlkē bak piny ŋjōth. ³⁰ Ēcī agēr kōk them ku bīk rōt kuēl bei riāi yic. Ku jōtkē

riän thiin koor tö riändit yic bei, ku tēükē wīir ke ye kəç ciēt ke la wīin cī duāt thook aleel luaac piny riäi nhom tuen. ³¹ Go Paulo lēk bēny apuruuk kek apuruōōkke, “Na cā agēr rēer riäi yic, ke kəç tö riäi yic aaciī bī pīir.” ³² Go apuruuk wīin cī riäi mac piny teem kōōth ku cəlkē ke aa buək kuēer.

³³ Nawēn bak piny, go Paulo ke lōŋ bīk mīth ku lēk ke, “Wek aaciī tīit nīn thiāār ku ŋuan ēmēn, ku keek ē nīnkā yiic acīn kē cāk cam. ³⁴ Wek ya lōŋ, ku bāk la miēth camkē, wek aa wīc miēth rin ku bāk pīir. Acīn raan tōk weyiic la kē bī ye gəot.” ³⁵ Tēwēn cī yen wēt kēnē lueel, go Paulo ayup lōōm, ku rōōk ke lec Nhialic kenhīim ēbēn, ku bēny ayup yic, ku kəŋ jəək bī mīth. ³⁶ Keek aaciī kepuōth bēn dēet, ku mīthkē ēbēn. ³⁷ Ÿok kəç Ÿo tö riäi yic, Ÿok aa Ÿo ye buət karou ku thiārdhorou ku dātem. ³⁸ Nawēn cī raan ēbēn mīth, gokē rap ke tö riäi yic dhēeth wīir rin bī riäi pial.

Riäi aci atiaktiak rac

³⁹ Nawēn cī piny bak, ke kəç ger riäi aake kēc tē cī kek yēet thīn ŋic, keek aaciī tē cī wār yekōu tot thīn, la yic liēt tīŋ, gokē tak bīk riäi gēer thīn bīk la mac. ⁴⁰ Gokē wīin yeke riäi mac piny tēem wei bīk diir piny, ku dākkē wīin cī ke alau duōōt piny. Ku jətkē alēth nhial ku bī yom riäi kuaath tuen, bī la agör thok. ⁴¹ Ku riäi aci bēn la tē cāäl ku dööt liēt yic bī ciēn tē ben yen rot nyoon, ku cī aban ciēn dhon atiaktiak abī döŋ ke ya apet.

⁴² Ecī apuruuk tak bīk kəç cī mac ēbēn nök, bī ciēn raan tōōŋ kuēer aŸeer bī kat. ⁴³ Ku ē wīc bēny apuruuk bī Paulo kony bī cīi nāk, go apuruuk yōōk bīk ciēn kē loikē tēnē kəç mac. Ku yōōk kəç ŋic kuan

bik kan̄ thuεet wäär tuen̄ ku bik kuεen̄ ayeer, ⁴⁴ ku kɔc kɔk aake bi jal lɔk kuan̄, ke ci tiim riäi ci duɔny kuɔk bik ke yäth ayeer. Ku è yen tē ci yok bēn kuεen̄ ayeer thīn akan ke yo puəl gup.

28

Kē cī rot looi tēnē Paulo Malta

¹ Wēn cī yok yet wār alɔntui yo puəl gup, ke jɔlku ŋic lɔn cɔl pan tō gool nhom Malta ² ku kɔc ke ciēn̄ thīn aaci yo lor, ku nyuuckē yo apath. Tēwēn ke deŋ tueny ku lir piny apēi, gokē mac took ku cɔlkē yo buk yɔc. ³ Go Paulo tiim kuar piiny ku tēū ke mεc, tēwēn ke kēpiiny bō bei tiim yiic, ku kεc cin abi nuet thīn. ⁴ Ku tiŋ kɔc awēn tō thīn kēpiiny ke ci nuet Paulo cin, ku jεmkē kamken, “Mony kēnē ala cin rim. Ku kēnē acii yen bi pīr, cɔk alɔn ci yen poth wäär ke kēc mou.” ⁵ Ku tēn awēn ke Paulo yir kēpiiny mεc, ke cīn kērεc cii rot looi tēnē ye acīn. ⁶ Ku è titkē bik tiŋ ke ci but cin, nadē ke wiēk piny nyin yic ke ci thou. Ku tēwēn cī kek tiit apēi ku cīn kē tiŋkē ke ci rot looi tēnē Paulo, ke war kenhūim ku luelkē, “Yeen ala guöp jɔŋril apēi.”

⁷ Dum raandit baai cɔl Publiōth, aake cī mec kek tēwēn looi kēnē rot thīn tēnē Paulo. Ku yeen aci yo ŋiεc lor aya, ku rēerku yo ye jāälke nīn kadiäk. ⁸ Wun Publiōth è rēer biöök yic ke ci juäi dām ku yiāny riem. Go Paulo la yöt tēnē ye, ku rōök ku dɔc, go pial. ⁹ Wēn cī kēnē rot looi, go kɔc juēc ke tuany bēn, go Paulo ke dɔc bik pial. ¹⁰ Ku gēm̄kē yo kajuēc, ku wēn jiēl yok, gokē kāk bi yok dhēl tēk tāau riäi yic.

Paulo aci jäl Malta bi la Roma

11 Nawën pëi kadiäk cök, ke ʒo jiël riän cəl, “Jak Acuek,” bō wanh cəl Alekdhändria ku yen acì pëi bën nök ke kääc Malta rin yom ë dīt apëi. 12 Ku ʒeetku gen cəl Thirakuthe, ku näkku nīn kadiäk thīn. 13 Ku jiëlku thīn, ku lok gen cəl Regium. Nawën bak piny ke wel yom nhom, ku ʒeetku gen cəl Putöli nīn karou cök. 14 Ku yökku kəc cì gam thīn, ku thiëckë ʒo buk rëer ke ke nīn kadhrou. Ku jəlku jäl tēn ku lok Roma ʒocök. 15 Wämäthkuan tō Roma aake cì ʒo piŋ lən bīi ʒok, go kəc kək bën gen ʒəɔc cəl Apiöth ye jööl nīn thīn bīk ʒo lor. Wën tiŋ Paulo ke, ke lec Nhialic, ku riil kënë puū.

Paulo acì ʒëët Roma

16 Wën cì ʒok ʒëët Roma, Paulo acì bēny mac Roma puəl bī rëer ë rot kek apuruk tōŋ tit ye. 17 Nawën nīn kadiäk cök, ke Paulo cəl kəc dīt Itharel rëer Roma bīk röm kek ye. Nawën cīk kenhīim mat, ke lueel tēnë ke, “Wämäthkië! Wën cək yen cīēn kërɛɛc ca looi tēnë kackua, ayī lən kəc ʒen ciɛɛŋ wärkuandīt dhöl yic, ʒen acì mac Jeruthalem ku thōn ʒa apuruuk Roma. 18 Gokë ʒen thiëc awuɔc ca looi, ku wīckë bīk ʒa lony, rin acik yök ke cīn kē ca looi lēu ye bī ʒa nök. 19 Nawën la kəc Itharel kuec wēt bī ʒa lony, guɔ luŋdië cəl aʒëth tēnë bēnyŋaknhom Roma mac wuŋnda aya, cək a lən cīn yen kē ɡəɔny ʒen ë kackua. 20 Yen ë kē wīc ʒen we buk röm, ku jaam kek we, rin ʒen acath ʒa mac rin wēt raan yen ŋöŋth kəc Itharel.”

21 Gokë lueel tēnë ye, “Acīn athör cì ʒëët tēnë ʒo Judia riēnku, ku acīn wämäthdan cì bën kek wēt, lən

le yen kërεεc ca looi. ²² Anhiarku buk wëlku piŋ rin aŋicku lɔn ye kɔc juēc akut tɔ yin thɪn, jääm guɔp.”

²³ Këya, gokë aköl bï kek röm kek Paulo mat yic, ku kɔc juēc aaci bën aköl kënë tɛ rëër Paulo thɪn. Ku jɔl Paulo wët bääny Nhialic teet yic tënë ke, jɔck riɛl yet thëei. Ēci them bï nyooth tënë ke lɔn kë ye lueel rin Jethu ë yic, ku nyooth lɔn thöŋ löŋ Mothith ku käk kök cï gôt kɔc käk Nhialic tiŋ, kek wët ye lueel. ²⁴ Go kɔc kök wët ye lueel gam, ku kuc kɔc kök. ²⁵ Gokë jäl ke tɛr kamken, wën cï Paulo ye lëk ke ëlä, “Ee yic apɛi, yen tɛ cï Wëi Nhialic raan käk Nhialic tiŋ cɔl Ithaya lëk thɪn bï lueel ëlä tënë wärkuan dīt. ²⁶ Rin aci lueel ëlä,

‘Lɔr luel tënë kɔc Itharel,
Wek aabi weyith diël piny apɛi ku acäk bï deet,
wek aabi wenyin päl piny apath, ku acäk bï tiŋ.

²⁷ Rin kɔckä aa ril nhïim,
keek aaci keyith cuök,
ku keek aaci kenyin niεen.

Ŋuöt keek aa daai, ku ŋuöt keek aa piŋ, ku detkë
kän yiic, ku lueel Nhialic.

Na cï rot looi këya,
ŋuöt aaci kepuöth wël yɛn ku kuɔny ke.’ ”

²⁸ Ku wit Paulo wëtde ëlä, “Alëukë bäk dhiɛl ŋic, lɔn wët bï kɔc kony bï kɔc pïr, bɔ tënë Nhialic, aci lëk kɔc cie kɔc Itharel. Ku abik piŋ.”

[²⁹ Wën cï Paulo ë wët kënë lueel, ke kɔc Itharel jiël ke tɛr apɛidit kamken.]

³⁰ Ku jɔl Paulo rëër run karou pan ye riɔp yic, ku ë ye kɔc bën bik ye bën tiŋ lor ku nyuuc ke. ³¹ Ee ye piöoc wët bääny Nhialic, rin Bëny Jethu Kritho, ku

jīεm tēnē kuat raan ēbēn ke cīi riōc, ku acīn kēnē
ye gēl bī cīi ye piōōc.

Lëk yam
New Testament in Dinka, Southwestern (SU:dik:Dinka,
Southwestern)

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dinka, Southwestern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dinka, Southwestern

dik

Sudan

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dinka, Southwestern

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

d94b9d26-33ff-5c4e-819f-5bfe86ac9e55